

broj
43

DOK HOLIDAY

ZBOGOM,
ELDORADO!

★ CENA 5 DINARA ★

Frenk Larami

Zbogom, Eldorado!

Volt Mulkaster je nanjušio maršala, uprkos tome što su oči Vajata Erpa gledale na sasvim drugu stranu.

Poznao je ta široka leđa, crni šešir širokog oboda, crvenu košulju i uzane, jahaće pantalone sive boje.

A najpoznatija su mu bila dva teška kolta s dugim cevima, obešena o bokove. „Bantlajn specijal”, kojima je čuveni maršal iz Dodž Sitija rukovao kao igračkama!

Bilo je to u Hačinsonu, na obali Arkanzasa.

Vrelo, julsko podne.

Senke se raspoznaju samo kad se čizme odignu od tla.

Mulkaster je suvih usana zurio u siluetu svog progonitelja.

Nebesa!

Taj pakleni policajac nikada nije odustajao.

Bio mu je za petama još od Saline.

Činilo se da ga sreća napušta.

Kadgod je pomislio da je zavarao trag, stizala ga je divovska figura legendarnog maršala na sjajnom vrancu.

Činilo se da ga bez žurbe goni. Kao da mu čita misli i pušta ga malo ispred sebe, kidajući mu nerve i dovodeći u iskušenje da mu se suprotstavi oružjem.

Samo, Volt Mulkaster nije bio tolika budala da se pokaže i potegne na bržeg od sebe.

Preko ulice. Erp je nešto razgovarao sa gradskim šerifom Riketom Kolpom.

Mulkaster je očekivao da će okrenuti nekim čudom glavu baš na njegovu stranu. Međutim, maršal je pozdravio Kolpa i uputio se prema konjušnici.

Izgleda da je rešio da ostane duže u Hačinsonu.

Što se Mulkastera ticalo, on je mogao da zbriše odmah iz grada. Sve što je trebalo da učini, bilo je da ode do svog zelenka kod saluna „Pančo”, uzjaše, i, odmagli na suprotnu stranu.

Međutim, znao je: kad-tad Vajat Erp će opet da mu greje leđa svojim satanskim pogledom. Ta potera morala je negde da ima svoj kraj.

Zašto ne ovde, u Hačinsonu?

Mulkaster se nalazio u gvoždarnici Pita Harvesta. Bila je to prostorija natrpan žicom, šinama za točkove, plugovima, ogromnim klinovima i ekserima, cevima i šipkama...

Mulkaster je bio visok, krivonog kao na buretu nasaden, zarastao u sivkastu bradu; imao je crne, duboko usađene oči i od duvanskog dima požutele brkove. Po sredini su bili razdeljeni na jednake delove, otkrivajući pri govoru dva velika prednja zuba kao u zeca.

Na glavi je nosio trapersku krzenu kapu s dabrovim repom na potiljku.

Bluza od jelenske kože sa resama dopirala mu je skoro do kolena. Na desnom bedru imao je futrolu. Kolt je držao u ruci.

Cev se svakog časa okretala prema trgovcu i zakivala ga za pod.

— Zaboga — promrsio je Harvest — mister... zašto ne okrenete tu stvar na drugu stranu?

— A kuda bi? — pisnuo je Mulkaster kroz zube. — Možda na onog šerifa napolju?

— Na koga hoćete, samo ne na mene — huknu ovaj.

— Samo ti drži jezik za zube — opomenu ga stranac, koji je u gvoždarnicu ušao da kupi kutiju metaka, bez namere da to i plati. — Jesi li čuo?

— Jesam!

Pit Harvest nije bio nikakav heroj; trudio se da gleda svoja posla i da se ne zameri nikome.

Njegovo rošavo, mlohavo lice opuštenih obraza podrhtavalo je od straha. Čovek koji je tog podneva ušao u njegovu trgovinu, namakao je zavesu na vrata i okrenuo tablu sa natpisom „zatvoreno”.

Bio je neraspoložen da mu oprostí kutiju metaka, samo da ga se otarasi.

Međutim, ovaj je video na ulici nešto što ga je zadržalo.

To „nešto” izmamilo je iz njegovog opasača kolt.

Prašina koja mu se videla po obr-

vama, ramenima i čizmama naslutila je dug put iza sebe. Pit Harvest ga nikada dotle nije video u Harčinsonu. A samo je nekoliko minuta nedostajalo da zatvori svoj dućan i da ode kući.

Sada mu je to izgledalo nedostižno.

Mulkaster je vrhom kolta pomakao zavesu na levom prozoru. Ulica je izgledala pusta. Ni traga od Vajata Erpa.

Zatim se okrenuo prema Harvestu.

— Imaš li dinamita? — upitao je.

— Di... Dinamita?

— Zar si gluv? Rekao sam dinamit. Imaš li?

— Zašto će vam to?

Mulkaster priđe tezgi iza koje se nalazio trgovac i iskrivio usta u ružan osmeh.

— Tebe se ne tiče zašto će mi — procedio je. — Nego mi odgovori: imaš ili nemaš?

— Ja... Bez šerifove dozvole...

— Šta? Zar za to treba imati dozvolu, krastačo?

— Šerif Kolp je rekao da ne smem dati nikome dinamit ako on ne dozvoli. Nikome, shvatate? Bez razlike...

— A zašto?

— Pa... Pričaju da se eksploziv koristi za železnicu, a neki to zloupotrebljavaju pa ga preprodaju rančerima.

— Ti si izlapeo, matori — podrugnu se Mulkaster. — Kakva železnica, rančeri... O čemu to pričaš?

Harvest se snuždi. Brada mu je drhtala i jedva je micao jezikom.

— Železnica u brdima pravi pro-

laz za voz... Dinamit kupuju njihovi ljudi ali i krijumčari.

— Gle?

— Zatrpaju kanjon kuda prolazi stoka, odvedu je preko Arkanzasa na drugu stranu i više se ne vrate... Ja o tome ne znam ništa, ali šerif Kolp zahteva da lično prisustvuje svakoj isporuci. Jednog sumnjivca je uhapsio...

Mulkaster se vrati do prozora. Ponovo je ulica bila pusta kao i maločas. Možda je i Vajat Erp bio samo čovek, pa je negde seo da se prezalogaji ili odspava?

No, to bi zvučalo suviše lepo.

— Samo ti pričaj — podstaknu ga stranac sa traperskom kapom. — I šta se desilo posle?

— Posle? Ne razumem...

— Ta železnica... Šta ovde radi? Pruga?

— Samo se nagađa, niko tačno ne zna... Ali, pravi se trasa prema severoistoku.

— A dinamit, krastačo? Gde ti je?

— Mister, rekao sam vam... ne smem...

Mulkaster zape oroz.

— Smeš ti, matori. Šerif ti nije prebrojao šipke, zar ne?

— Sve zapisujem, mister...

— Onda zapiši jedno tuce na moje ime. Volt Mulkaster, dvostruki ubica iz Kanzasa. Jesi li video malopre onog momka na vrancu, preko puta?

— Ne...

— Bio je to maršal iz Dodža. Vajat Erp! Čuo si za tog policijskog psa?

— Erpa? Čuo sam... Zar je on ovde?

— Jeste! I to zbog mene — iskezi se Mulkaster. — Juri me zbog ubistva.

Harvest se naježi.

Čovek je o tome govorio kao da priča događaj iz saluna sa nekom jeftinom curom.

— Zbog ubistva? — promuća trgovac, nesvestan sopstvenih reči. Oblivao ga je hladan znoj.

— Ubiću i tebe ako ne izvučeš taj prokleti dinamit — zapreti ovaj. — Jedan više ili manje, svejedno mi je. Ako me uhvati pre Meksika, ne gine mi konopac, ubio jednog ili deset. Dakle?

Pit Harvest je morao da popusti. Uostalom, u pitanju je bio njegov život. Njegov život protiv Kolpove naredbe o isporuci eksploziva. Svašta!

Gde je sada Riket Kolp da zaviri u njegovu gvoždarnicu i propita ovog traperu s vučjim licem zbog čega vitla revolverom ispred Harvestovog nosa?

— Koliko? — upitao je muklo.

Mulkaster podiže levo rame i njime počesa uho.

— Ako hoćeš da budeš omiljen kod šerifa... daćeš mi, recimo, pet? To je dosta da dignem u vazduh tvoj dućan, a?

— Ako je to šala... — mrmljao je Harvest — onda...

On se saže pod tezu da dohvati iz sanduka štapove eksploziva.

Međutim, čovek u traperskoj kapi to je protumačio sasvim drukčije.

Pro onjen, sumnjičav, nepoverljiv! nervozan zbog prisustva čuvenog maršala. Volt Mulkaster je pomislio da se trgovac mašio za neko skriveno oružje.

Munjevito je podigao ruku i spustio cev na Harvestovu slepoočnicu.

Trgovac je pao bez glasa.

Prvo mu je glava klonula na tezu, a onda skliznula s ivice na pod.

Mulkaster se naže nad Harvestovim telom. Ustanovio je da mu je glava ostala nesmrskana. Bio je živ!

On baci pogled po prostoriiji, a zatim se saže da vidi oružje koga se trgovac hteo latiti malopre. Međutim, tamo se nalazio samo sanduk, okovan po ivicama metalnim šinama. Preko prednje strane pisalo je krupnim slovima „DINAMIT“.

On se isceri i ugura šaku u otvor. Izvadio je pregršt šipki i ne brojeći strpao pod košulju.

Posle toga mu je palo na pamet da bi dobro uradio da sa sebe skine bluzu od jelenske kože i krznenu kapu. Vajat Erp je sigurno tragao za čovekom takvog opisa. Ako bude obukao nešto drugo, biće mu lakše da šmugne.

Međutim, u gvoždarnici nije bilo odeće, osim na samom Harvestu.

Trgovac je bio nešto širi od lupeža, ali visina im je bila slična.

On ga svuče, nađe šešir okačen o klin, prebaci opasač preko kukova i pogleda se u prljavo ogledalo kraj vrata. Jedva je ličio na sebe. No, to mu je i bilo potrebno.

Svoju bluzu i kapu strpao je u neko staro ćebe i nabio u ugao iza sanduka.

Bilo je vreme da se polako izvuče iz radnje.

Odjednom, neko je snažno zalupao na vrata!

Lupež je prosto odskočio i povu-

kao kolt. Ugledao je, kroz zavesu prema suncu, siluetu neke žene.

— Pit? — čuo se potom nestrpljiv, piskutav glas. — Jesi li tu?

Naravno, trgovac nije mogao da odgovori.

Žena je ponovo zalupala snažno. Mulkasteru se učinilo da ceo Hačinson odjekuje od toga. Pomisli da bi ta buka mogla da privuče radoznalce a, možda, i samog gradskog šerifa?

On priđe bliže, rešen da otvori vrata i uvuče ženu unutra silom, kako bi joj zapušio usta.

— Prokletnik — jadala se žena nekome — trebalo je da dođe odavno, ali se negde zagubio. Ako nije u salunu, onda je verovatno pijan zaspao za tezgom... Ako to bude, bolje da mi ne padne šaka...

Mulkaster ugleda senku nekog muškarca.

— Mora da je otišao — rekao je taj — jer je okrenuo tablu. Zašto bi se zaključavao?

— Proveriću ja to ipak — kazala je žena, udaljujući se.

Opasnost je za trenutak prošla.

Međutim, neće potrajati dugo a žena će se vratiti, čim ne bude mogla da nađe čoveka. Naravno, biće tu još neko, i za Volta Mulkastera sve je manje šanse da se probije na jug.

Sačekao je još neko vreme priljubljen uz vrata, a onda je okrenuo ključ...

II

Riket Kolp, čuvar zakona u Hačinsonu, naizad je došao sebi od prvobitnog iznenađenja.

Čovek sa zvezdom koji ga je osloviš na ulici raspitujući se za nekog begunca s krznenom kapom, nije bio niko drugi nego Erp!

Toga se dosetio tek kad se maršal udaljio prema konjušnici.

Iako mu se nije predstavio, Kolp se sećao o koltovima sa dugim cevima. Samo je jedan čovek mogao da ih tako ležerno nosi i, verovatno, upotrebljava.

Vajat Erp!

Zatim su mu se u mozak urezao onaj hladni pogled modroplavih očiju, preplanulo muževno lice...

Da, nije moglo da bude druge.

To je Erp došao u Hačinson!

A tamo gde je Erp, onda su na pomolu nevolje. Ako je nekome bio na tragu, sigurno da se tome pisalo loše.

Riket Kolp je bio iskusan zvezdonosač; prešao je četrdesetu, a prvu metalnu značku prikačio je u osamnaestoj, gore, u Janktonu, u Severnoj Dakoti.

U svom životu nije znao šta bi mogao da bude drugo nego šerif.

Pucao je brzo i tačno, umeo da se tuče, da jaše, bio je prilično osoran i neustrašiv.

Istina, s godinama je ponešto od toga gubio, ali niko mu to nije zamermio. Niti ga iskušavao.

Kolp je odavao utisak lenjog, pospanog čoveka. Uglavnom se držao devize „dva puta promisli pre nego što nešto odlučiš”.

Ako je nešto i moglo da ga uznemiri ili uzbudi, on to nije pokazivao.

Lice mu je bilo nepokretno, bezizrazno. posuto žućkastim pegama. Krajevi očnih kapaka sužavali su

se upravo tamo odakle su počinjali zraci naborane kože. Činilo se da su mu nozdrve uvek raširene, kao da nešto njuše ili udišu. Imao je snažnu donju vilicu i male uši pod pravom, slamnastom kosom.

Izgledalo je da mu stalno sunce udara u oči i da od toga žmirkira.

Na sebi je uglavnom imao dve košulje i par pantalona, koje je menjao nedeljno, ili petnaestodnevno. Sve je na njemu izgledalo zapušteno i pohabano.

Riket Kolp nije mnogo davao na svoj izgled.

Ono što je uredno čistio i održavao bio je kolt kalibra 44.

Žvakao je duvan; ali, to podneva ga je ispljunuo mimo običaja i otvorenih usta zurio niz ulicu.

Zatim je krenuo prema konjušnici.

Iz nje je već izlazio Vajat Erp.

Maršal iz Dodž Sitija imao je široka ramena, na kojima se košulja boje krvi zatezala gotova da prsne. Crni šešir sa širokim obodom bacao je senku na njegovo preplanulo lice.

Hodao je poput priviđenja, kroz usijano kanzaško podne.

Kolt spusti pogled na opasač od bivolje kože, sa čije su se obe strane klatile drške „bantlajn specijala”.

Ako se nekome divio, Kolp se divio legendarnom šerifu.

Erp je očima pretražio ulicu, uglove, krovove, i kao da nije bio zadovoljan izgledom Hačinsona.

Zadenuo je oba palca za opasač i ostao tako neko vreme iščekujući da mu se Kolp pridruži.

— Trebalo je da se setim da ste vi Vajat Erp — rekao je Kolp na-

birajući nos i žmirkajući. — Kako se zove čovek koga tražite?

— Ne znam — odgovorio je maršal iz Dodža. — Znam da je morao ovuda da prođe.

— Zašto bi?

— Da se snabdeva municijom i hranom.

— Zar je ispucao sve na vas, maršale?

— Imao je prilike za to — odgovorio je Erp.

Kolp kažiprstom zabaci obod šešira malo na potiljak.

— Šta je uradio? — upita.

— Ubio je čoveka u Hejsu.

— Tako daleko? — zavrte glavom Kolp. — Odande ga gonite?

— Šerife, tražio sam od vas jedno obaveštenje — prekide ga Erp — a vi od mene bar desetak. Kako bi bilo da ostanemo na ovome?

— Pokušavam da vam pomognem...

— Niste mi baš pomogli.

— Hačinson je mali grad — pokazala rukom Kolp oko sebe — bilo koji stranac da dođe, ima gde da se sakrije.

— Svi oni to rade — klimnu glavom Erp. — Ali, kraće vreme.

— Kako izgleda vaš begunac?

— Izgleda čudno.

— Kako?

— Ima na glavi krznenu kapu od dabrovine i jelenski kaput.

• Kolpove obrve se podigoše.

— Vraga, pa takvog tipa bih odmah uočio! — uzviknu.

— I on to zna — nadoveza se Vajat — pa se verovatno presvukao.

Erp izvuče iz prsluka dugu cigaru i stavi u zube.

Onda mu se oči suziše.

Ugledao je preko ulice čoveka kako bojažljivo hoda uz zidove i osvrće se.

Bio je to običan čovek, kakvih je na hiljade po gradovima Zapada.

Ali, nešto ga je u njegovim pokretima odavalo. A i lice se učinilo poznatim kada je podigao glavu i zastao.

— Poznajete ga? — pokazao Erp u pravcu čoveka.

Kolp se okrenu.

— Nisam siguran — žmirnu on. — Ođakle je izišao?

— Iz gvoždarnice.

— To bi mogao biti jedino Pit Harvest — slegnuo je ramenima Kolp. — U stvari, njegova je košulja i šešir, ali...

— Ali?

— Harvest nije tako mršav i krivonog!

— Verovatno nema ni bradu — dodade Erp i protrlja zglobove svojih šaka.

Kolp po Erpovom licu zaključio da nešto nije u redu.

Čovek preko puta je još uvek stajao i gledao u njihovom pravcu.

Kada se Vajat odvojio od gradskog šerifa, on se leđima naslonio na zid, a zatim naglo izvukao oružje.

Erp se bacio u stranu.

Meci su zadobovali po prašnjavom tlu, uznemirivši jato vrabaca na obližnjem crkvenom zvoniku.

Riket Kolp u skokovima prelete pod trem Davidsonove pakere, zaklanjajući se za stub.

Ispalivši sve metke, nepoznati je šmugnuo za ugao.

Bio je to, naravno, Volt Mulka-

Nije uspeo da se neopaženo dokopa konja ispred „Pančo” saluna.

— Jeste li čitavi, maršale? — doviknuo je Kolp.

Vajat je ustao i otresao prašinu sa laktova i kolena.

— To je moj čovek — kazao je.

— Neće uspeti daleko da odmakne — dobaci Kolp. — Praviću vam društvo.

— Ne — odbi ovaj. — Tip je opasan.

— Nije valjda opasniji od velikog maršala?

— Niko nije najbolji.

— Ipak, on se nalazi u mom gradu — oteže Kolp žmirkajući. — To je i deo mog posla.

— Ali više mog. Još od Hejsa.

— Sigurni ste da je on taj koga gonite?

— Ima sivkastu bradu... On je! U Hejsu je ubio pomoćnika šerifa Balena, kada je ovaj pokušao da ga razoruža. Bio je pijan, ali ne toliko da ne bi uspeo da umakne.

Ulica je počela da oživljava.

Hici u podne to je moralo da znači nešto krupno.

Pogotovu što se sa visokim strancem nalazio i Riket Kolp glavom i bradom.

Međutim, Erp nije želeo da čeka radoznalce. Vratio se do konjušnice po svog vranca.

Begunac sigurno neće želeti da igra žmurke po gradu. Jedino je mogao u očajanju da napravi neku glupost koja bi koštala druge, a ne njega. Zato je Erp izabrao lagani progon, bez žurbe. Davao je Mulkasteru malu prednost, kako bi ga izmamio iz Hačinsona i dokopao na otvorenom.

Po njegovom proračunu, ubica je verovatno izabrao Arkanzas River za bekstvo.

Tu, u njegovim vodama, mogao je lakše da sakrije tragove.

Pojahao je vranca i, pozdravivši Kolpa, uputio se prema uglu kuda je nestao begunac.

Levom je držao uzde, desnu je prislonio uz bok.

Imao je dug put za sobom, sve do Hačinsona.

Ovde je trebalo da prekine trag.

Volt Mulkaster morao je da se zaustavi.

I on je to učinio, pakleno vruće!

Šipka zapaljenog dinamita eksplozirala je pred Erpovim vrancem i nagnala ga da se propne visoko uvis!

Maršal iz Dodža uspeo je da se održi u sedlu, obmotan dimom i prašinom.

Izvukao je svoj „bantlajn“ duge cevi i upravio prema krovu Malorijeve taverne, odakle se pružao vidik na celu ulicu. Na vrhu krova, kao uklet, nalazio se Mulkaster sa novom zapaljenom šipkom.

— Erpe! — drao se ubica, divlje se smejući. — Kako ti se sviđa vartromet?

I baci novi dinamit.

Vajat potera vranca prema kućama.

Nova eksplozija skoro ga je izbacila iz sedla.

Opalio je s boka.

Volt Mulkaster se povio, kao da ga je vetar udario s leđa. Hitac iz maršalovog kolta bio je prezican, iako upućen sa neverovatne daljine.

Erp potera vranca prema mestu gde se nalazila zgrada na čijem je

krovu ubica iz Hejsa pokušavao da eksplozijama uništi svog gonioca.

Ono malo radoznalaca nestalo je sa ulice kao rukom odnešeno.

Hačinson je ponovo postao đavolski pust. Ni daška vetra. Ni glasa. Ni zvuka.

Ubica je iščezao sa krova.

III

— Ne proviruj — povikala je Edit Larsen na svog jedanaestogodišnjeg sina Majka. — Zar si poludeo?

Ona ga dogradi za ruku i odmače od prozora, a zatim navuče kapke.

— Hoću da vidim ko puca...

— Nećeš! Suviše je blizu. Opasno je.

— Možda je Rik?

— On nije za tebe Rik, nego čika Kolp — poviče žena, porumenevši. — Kakvo je to ponašanje, Majk?

— Pa, on mi kaže da smo drugo-
vi, zar ne? A ja drugove oslovljavam imenom: Džo, Dik, Čarli...

Žena stisnu usta.

— Ipak, nije pristojno da ga tako zoveš. Bar ne preda mnom.

Udovica Larsen imala je trideset pet godina.

Poneka seda vlas izbijala je iz bujne, tamne kose zategnute na slepoočnicama i začesljane pozadi i veliki, dugi pramen.

Bila je oniska ali punačka i obla. Ne može se reći da nije imala novih ponuda za brak, no, ona je ostajala verna svojoj uspomeni na muža sve do prošle godine, kada joj je šerif Riket Kolp spasao sina iz vode. Mali Majk je otišao na kupanje, ali na

mesto gde inače niko nije odlazio zbog nezgodnih struja.

Kolp je slučajno prolazio tuda i čuo povike.

Kasnije, obilazeći udovičinog sina, šerif je sve češće svraćao zbog njegove majke.

Nije se izjašnjavao niti udvarao, mada je njoj bilo jasno da mu se dopada.

A onda, Kolp je iscedio iz sebe želju da bi voleo da mu Edit bude žena.

Larsonova je kratko vreme razmišljala. U stvari, njoj je bilo najvažnije da su se Kolp i Majk sprijateljili. To je značilo da će sin imati i prijatelja i oca, a ona pristojnog i stabilnog supruga.

Preostalo je samo da se malom dečku naznači jedna takva mogućnost da šerif bude stalno u njihovoj kući, da zajedno ručavaju i spavaju, da se više ne razdvajaju.

Edit je verovala da će se to Majku dopasti. Ali, želela je da prođe još malo vremena kako bi u to ubedila i sebe.

Kolp nije bio lepota, no, imao je značku, posao, imao je i karakter. Voleo je Majka na svoj način, a to što ženu za to vreme nije takao ni rukom, bio je dokaz da ima najčasnije namere i da je poštuje.

Edit Larsen imala je ovalno lice, krupne tamne oči i lepo skrojena usta.

Bilo je to lice koje se moglo svakome dopasti.

Njihova kuća nalazila se malo uvučena od ulice. Put do nje vodio je uzanim prolazom između Malorijeve taverne i Rondsomovog stovarišta.

Zbog toga ni majka ni sin nisu imali predstavu o tome šta se događa u gradu.

Silna pucnjava najmanje se ticala njihove kože.

Međutim, neki zalutali metak mogao je da se smesti u zid Larsenove kuće. Zato je udovica sklonila sina sa prozora.

Majk Larsen je imao jedanaest godina, pegavo, bucmasto lice i kosu ravno podrezanu iznad obrva. Crne, prave vlasi spuštale su se od „cveta“ na temenu na sve strane: preko ušiju, slepoočnica, preko obraza, i mališan je ponekad neodoljivo podsećao na buntovnu devojčicu, a ne na dečaka.

Žena je pokušala da mirno nastavi sa poslovanjem oko kuhinjskog šporeta, ali je više osluškivala nego što je radila rukama.

Poslednja eksplozija bila je sasvim blizu njihovog dela.

Kao da su se i prozorska stakla zatresla.

Majk je sedeo za stolom, buljeći u neku knjigu.

I on je osluškivao.

Zatim se čuo pucanj nekog velikog kolta.

— Mora da je šerif tamo — javi se dečak.

Edit Larsen obrisa ruke o kecelju i skide sa drvene pregrade neke kutije.

— Ako jeste — rekla je najmirnije što je mogla — onda će pucanje prestati.

I zaista, kao da se sve utišalo.

No, time se ženine strepnje nisu umanjile. Umesto glasova, žagora, gradom je zavladao muk.

Osetila je svu tegobu usamljeno-

sti, baš tada. Bacila je pogled na vrata; kroz navučene zavese činilo se da promiču senke.

— Bolje da gledaš u knjigu — opomenula je Edit svog sina.

— Ali... neko je pred vratima, mama!

Žena pretrnu.

U svakom drugom trenutku očekivala bi da se na ulazu pojavi Riket Kolp.

Sada, međutim, neobjašnjivo je osetila strah.

Kao da se na njena vrata ramenom naslanjala smrt.

— Ne vidim nikoga — rekla je, bleđa, s rukom na prsima.

— Ali, video sam...

— Nisi ništa video! — oštro je uzvratila. — Samo ti se pričinilo.

— Ali...

— U knjigu!

Mališan sleže ramenima, nezadovoljan.

Edit Larsen se okrete prema šporetu. Pogled joj pade na veliki kuhinjski nož. Pružila je ruku da ga dohvati, a onda...

Neko je divlje povukao bravu!

Majk odskoči sa stolice i pritrča majci.

Vrata su bila zaključana.

No, to izgleda nije bila velika prepreka za onoga sa druge strane.

Udovica privi uz sebe svoje dete, zaboravivši na sve ostalo.

Onda je brava iskočila od udarca noge; brava je pukla, a krilo je u zamahu udarilo na suprotni zid, smrskanog stakla i poderane zavese.

Na pragu se pojavi iskeženo lice Volta Mulkastera!

Rame mu je krvvarilo.

Desna šaka grčevito je stezala

kolt, uperen u ženu i dete. Pogled, podliven krvlju, proleteo je sobom u zloslutnom sjaju. Izgledalo je da proverava svaki komad nameštaja ne bi li otkrio opasnost po sebe.

Zatim je ušao i nogom zatvorio vrata.

— Mama... — procedio je dečak, zagnjurivši glavu u ženina prsa.

Mulkaster došepa do prozora, otvori kapak i pogleda napolje.

Još uvek su tragali za njim. Otkriće ga, ako ni po čemu drugom, ono po kapima krvi koje je iz njega iscedio prokleti Vajat Erp!

— Previjte me! — hrapavim glasom je dobacio ženi.

Ona se ne pomače. Kao da su joj noge bile odsečene.

— Poslušajte — podiže on kolt — ili ću ubiti malog!

To je već delovalo.

Edit skloni Majka u ugao, ode po vodu i čiste krpe, tresući se od strepnje.

Čovek u njenoj kući mogao je da bude samo zlikovac.

Neki ubica koga juri niko drugi nego Riket Kolp. Bila je to luda slučajnost da je, bežeći, upao baš u njen dom.

Dohvatila je bocu sa viskijem, da bi mu polila ranu. On joj otrže, zubima izbacivši čep i prinese ustima.

— To je za mene — reče, odmeravajući se. — Koga još ima ovde, ženska glavo?

— Muž... sada će doći...

— Ko to?

— Šerif — izbacivši Edit Larsen, ni sama ne znajući zašto. — Moj muž je Riket Kolp, šerif.

— Zaista? — osmehnu se Mulkaster, ali, to je bio osmeh vuka koji

sateran u tuđu jazbinu traži za sebe prostor za odbranu. — Zar sam baš morao u šerifovo gnezdašće da upadnem, ha?

Dečak je gledao majku sa čuđenjem, ali se nije odavao.

Nikada nije bila tako bleđa, pomislio je on. Vidala je ona i krv, i ranjenike, svašta, ali uvek je ostajala uspravna i hrabra.

Sada se nešto dešavalo s njom.

Ruke su joj drhtale, donji zubi poduhvatali su gornju usnu i stiskali je do bola.

Mulkaster je sedeo, ali tako da je mogao da ima na oku i ženu i prozor koji je gledao prema ulici.

— Šta čekate? — dreknuo je ubica.

Zamalo nije ispustila posudu.

Mulkaster baci jedan mlaz viskija na ranu i zastenja, čvrsto stisnuvši oči i zube.

Edit Larsen ispra vodom krv. Videla je da u mesu nema zrna, jednostavno, prošlo je na drugu stranu. Bila je to, na žalost, laka rana.

Ubica ostatak pića sasu u svoje grlo.

Pošto mu je previla rame i preko zavoja navukla košulju, udovica se skloni kod sina. Drugo ništa joj nije preostajalo nego da čeka.

Ono čemu se najmanje nadala bilo je da će ubica otići.

Verovatno je osetio da je njegova šansa baš ovde.

— Ko vas juri? — smogla je snage da pita.

Mulkaster se isceri. Njegov pogled bio je požudan, ali i nemiran. U nekoj drugoj prilici, sigurno da se ne bi libio prisustva deteta. Jer, Edit Larsen bila je neobično pri-

vlačna, pogotovu kad dobije boju kao sada, posle bledila: rumenilo u licu i plamen u zenicama.

— Jure me zakon, mis — odgovorio je ubica. — Trenutno ne znam da li mi je za petama vaš muž... ali za Erpa sam siguran.

— Erp? Vajat Erp? — upita žena, s nekim čudnim olakšanjem.

— Da, baš on. Poznajete ga možda?

— Ne...

— Žena jednog šerifa treba da poznaje ostale. Ili vi možda niste šerifova žena?

— Kako to mislite?

— Da pitam dečka? — žmirnu Mulkaster.

— Šerif samo što nije došao...

— promuca Edit i pritisnu Majka uza se.

— Bolje za vas da ne dođe — do baci ubica.

Udaljio se do prozora i pogledao napolje. Sunčani dan izgleda da se u kući Larsenovih nije opažao.

Ženi se činilo da se nad njima nadvija najtamnija noć!

Mulkaster je imao na sebi smešno široku košulju i veliki šešir. Očigledno da ni jedno ni drugo nije bilo njegov broj.

Kao da ih je skinuo sa nekog mrtvaca.

Ubica se približi majci i sinu.

— Imate li nekog konja u dvorištu? — upitao je nestrpljivo.

— Ne...

— Imam ja — javi se Majk. — Poklonio mi ga je čika Kolp...

— Majk! — opomenu ga Edit,, ali Mulkasterovo lice već se pobeđnički cerilo.

— Gde je? — okrenuo se dečaku.

— Ne... ne znam — uplašeno je procedio mališan, uvidevši da se glupo zaletio. Bilo mu je jasno da ranjeni čovek nema nikakve prijateljske namere.

— Zašto da vas lažem? — podiže žena glavu, pomislivši da će neprijatni došljak otići ako mu pokaže konja. — Imamo jednog ždrepcu, pod nastrešnicom iza kuće.

— Samo jednog?

— Da... zašto?

— Biće nas dvojica — iskezi se Mulkaster.

Ponovo je otišao do prozora.

Njegove nađe da će ga Erp zao bići, raspršile su se istog časa.

Video je čuvenog maršala na vranu, kako se poput lisice šunja oko zgrada.

Kao da je osećao da njegova žrtva ne može pobeći daleko s olovom u sebi.

Ali, ako je mislio da će ga naći negde skrupčanog, nemoćnog i pobeđenog, varao se!

Volt Mulkaster je imao plan.

Ugledao je, zatim, kako se iza Vajata Erpa klati telo Riketa Kolpa, gradskog šerifa. Žmirkao je na suncu, otvorenih usta, osmatrajući okolne prozore i krovove, s dlanom na dršci kolta.

Nekoliko puta, bljesnula je metalna zvezda na njegovoj košulji.

Kolpovo pegavo lice na suncu izgledalo je još žućkastije. Nozdrve su mu bile raširene kao u lovačkog psa. Išao je napred, ali nijednom nije pogledao u pravcu kuće.

Činilo se da se pribojava misli da bi begunac mogao da bude baš tamo.

Trebalo je da šerif krene dalje; u

tom slučaju, Mulkaster bi možda uzeo samo konja i otišao.

Ali, on je pozeleo da vidi Edit Larsen i da proveri koliko je bezbedna ako se u blizini slučajno pojavi jedan ubica iz Hejsa.

Onda je video razbijeno staklo na ulaznim vratima i poderanu zavesu.

Mulkaster je znao da će doći.

Šerifovo lice bilo je skamenjeno, telo zategnuto.

Mulkaster se udalji od prozora, otkočivši oružje.

— Bolje da ne dolazi ovamo — promrmlija je.

— Reći ću mu da ode — pohita žena sa predlogom.

— Posumnjače — promrmlija ubica. — Ali, to je njegov problem, a ne moj...

— Reći ću mu da ode — u očajanju ponovi žena.

— Možete — klimnu glavom razbojnik — ali sami.

— Sa... sami?

— Mali ostaje sa mnom.

On pruži ruku prema Majku.

Edit kriknu i grčevito odbaci dečka iza svojih leđa.

— Ne dirajte ga — viknula je, poput tigrice. — Njega ne dirajte!

Sa druge strane, Riket Kolp je čuo i prepoznao ženini vrisak.

Znao je da se nešto unutra dešava, ali nije želeo da prenagli i dovede u opasnost živote udovice ili njenog deteta.

I Erp je zastao.

Za to vreme, Volt Mulkaster je žurno dohvatio za ruku Larsenovu. Međutim, nije uspeo da iz nje iščupa sina. Činilo se da su zakovani jedno za drugo.

— Prokleta veštica — opsovao je

ubica, okrenuo kolt u vazduhu, dočekao ga za cev, a onda dršku spustio na ženinu glavu. — Mene' nećeš zaustaviti...

Žena je klonula, ali samo na kolena.

Dečak je počeo da plače, hrleći prema majci. No, snažna ubičina ruka držala ga je kao petlića, za kosu.

— Edit! — pozvao je Kolp spolja. — Je li sve u redu?

Nije dobio odgovor.

Žena se podizala na ruke, ošamućena udarcem, ali još uvek svesna opasnosti u kojoj se našla. Bio je to užasan košmar. Nešto čega je bila svesna, ali nesposobna da mu se suprotstavi.

Mulkaster je levom rukom držao Majka za grlo, dok je desnom prislanjao cev kolta u slepoočnicu.

— Edit? — zvao je Kolp. — Javi se! Je li sve u redu?

Žena posrćući krenu prema vratima.

— Reci mu da ne pokušava ništa — dobaci Mulkaster — ili ću ovom balavcu prosuti mozak!

Udovica otvori vrata.

— Ako samo primetim nešto — režao je Mulkaster — sa njegove ili Erpove strane... ubiću dete! Možete biti sigurni u to!

Udovica se obema šakama nasloni na ragastov.

Riket Kolp je stajao skamenjen. Video je njeno izmučeno lice i teškom mukom se uzdržao da ne poleti prema kući.

Malo dalje, Vajat Erp je skliznuo sa sedla.

Čuvar zakona u Hačinsonu je koraknuo napred, u nedoumici da li

da stane ili da produži dalje da hođa. Možda ga je iz kuće pratila cev ubice?

Možda je bio na nišanu?

Samo, ako je ubica pustio ženu na vrata, onda je ona imala nešto da kaže i to nešto u vezi Majka!

— Rik — promuklim glasom je kazala žena — nemoj da dolaziš ovamo...

— Šta se desilo?

— Nemoj... Nemoj da se približavaš...

— Gde je Majk?

— On... On je u opasnosti. Ako nešto pokušate, ubiće ga!

Šerif je okrznuo pogledom Erpa u senci.

Maršal iz Dodža ga je razumeo.

— Šta hoće? — istisnu Kolp, žmirajući.

Vukući za sobom dečaka, Mulkaster se približio Larsenovoj.

— Hoću dva konja — dobaci. — I da me ne prate, inače...

Žena ponovi to isto, ali sve slabijim glasom.

— Dobiće — kazao je Kolp.

Sivohrado lice Volta Mulkastera se rasplinu u zlorad smešak. Pod njegovom rukom mladi Larsen je iz gledao upola zadavljen. Ali, ubica nije popuštao. Naprotiv, sve bliže je prislanjao cev revolvera u Majkov zatiljak.

Ljudi iz Hačinsona naslutili su nevolju. Međutim, šerif ih je neljubazno udaljio na pedesetak jardi od Larsenovog doma. Tako su se preko puta ulice počeli da nižu redovi ljukepitljivih i zbunjenih građana.

Niko se nije usuđivao da prekrši Kolpove naredjenje.

Početovu što se proneo glas da je s njim veliki Erp, maršal iz Dodža.

Kolp je lično doveo dva osedla-na konja.

Izgledao je prilično sabrano. Mo-žda zbog toga da bi kod Edit ulio nešto više samopouzdanja. U stvari, nije se smelo pogrešiti. Ništa nije smelo da izazove Volta Mulkastera da opali iz kolta.

Vajat Erp je stajao oslonjen le-vim laktom o sedlo svog vranca.

Da nije bilo u pitanju dete, mo-žda bi nerako uspeo da pogodi ubi-cu. Ali, rizik je bio preveliki čak i za njega samog.

Još uvek vrelj dan izmamio je nešto duže senke iz podneva.

U vazduhu je treperila jara, puna prašine.

Volt Mulkaster se pojavio na ula-zu. Lukvalno noseći dečaka.

— Baci opasač, šerife — rekao je, nestrpljivo mrdnuvši ramenom. — Ili hoćeš da pritisnem obarač?

— Ne bih ti preporučio — uzdr-žanim glasom se odazva Kolp, ot-kopčavajući.

Edit Larsen je zurila u mirno li-ce gradskog šerifa, naslućujući da se iza tog izraza krije neka name-ra.

Verovatno, bar zasada, ni on ni ona nisu mogli da pomognu deča-ku.

Trebało je ubicu pustiti da od-makne.

Mulkaster se okrenuo prema Er-pu.

— I ti! — naredi.

Lice legendarnog maršala se ne izmenjalo ni za nijansu.

— Zar si gluv, Erpe? — isceri se Mulkaster i pokaza na mališana ko-ji je jedva stopalama dodirivao tle.

— Mogu samo da ti dam reč da neću pucati — dobaci maršal.

— Ne treba mi tvoja reč. Baci koltove!

— Ili reč... ili pakao — sleže ra-menima ovaj.

Riket Kolp žmirnu. Da li je Erp poludeo? Stavljajući na kocku dečakov život zbog obične, proklete maršal-ske sujete?

Mulkaster je oklevao nekoliko trenutaka.

U stvari, dok ima dečaka, i dok je dečak živ imao je šanse da po-begne.

Možda je Erpova reč zaista vre-dela?

On se počeo približavati konjima, motreći oko sebe na svaki pokret. No, izgleda da je sve išlo glatko.

Uzjahao je, ne ispuštajući deča-ka. Poneo ga je sa sobom uvis a drugog konja je privezao za jabuku sedla. Polako ih je poterao, pogleda uprtog iza sebe.

Ulica je izgledala skamenjena. Kuće, ljudi, tremovi, vazduh, sve se pretvorilo u muk, u gluvi ispraćaj.

Riket Kolp je gledao za njima, raskrečen, raširenih ruku, iskrenu-te glave.

Edit Larsen je stajala na ulaznim vratima, gotova da svakog trenutka izgubi tle pod nogama.

Vajat Erp je mirno palio svoju dugu cigaru.

Ubica se njega najviše i plašio. Taj neće odustati.

Sada će imati na vratu još jed-nog šerifa, a možda i tuce pomoćni-ka?

Međutim, dečak je bio njegova propusnica prema jugu. Ako sve bu-de kako treba, najdalje kroz četiri dana biće u Arkanzas Sitiju. A

odatile do Teksasa samo je malo reke i parče zemlje.

Možda je dečak bio teret za brže jahanje, ali, što se sigurnosti tiče, Majk Larsen je bio pravi dar sa neba!

Kada su poslednje kuće grada pokrile kraj glavne ulice, Volt Mulkaster je žestoko zabio pete svojih čizama u slabine životinje pod sobom.

IV

Kasno popodne, petnaest milja od Čako Krika, Mulkaster je promenio konja. Nije želeo da reskira i stavi dečaka odvojeno od sebe. Činilo mu se da ga neko stalno prati.

Dečak se držao hrabro koliko god je mogao. Nije čak ni zatražio vode iz čiturnice, kada je begunac kvasio svoje lice i oznojeni vrat.

Prkosno je ćutao i trpeo.

Ako je i patio, nije pokazivao. Je dino su mu se suze slivale, u početku, dok je Hačinson izmicao iz vidokruga. Kao da se nešto otkidalo od njega.

Čačo Krik, pred kojim su zastali, bila je selendra od nekoliko „sundučara“, posivelih i turobnih u predvečerje.

Bila je to bivša postaja „Vels Fargo kompanije“ između Hačinsona i Eldorada, na istoku.

Oko te stračare, kasnije, niklo je još nekoliko većih kuća: salun, kantina sa sobama za prenoćište, kovačnica, štala sa boksovima za konje, i, malo iskraja, četiri zgrade, vlasništvo izvesne braće Kvintok.

Volt Mulkaster je prvi put prolazio tim krajem.

Morac je da se zaustavi negde.

Ispred njega, dečakova glava je sve češće padala na prsa. Umor je vinio svoje.

Lupež ga prodrma nimalo nežno.

— Ti, balavče... voliš li svoju majku, a?

Mali Larsen je ćutao.

— Jesi li ogluveo? — steže ga šakom ublica. — Govoril!

— Vo... lim... — zakrklja Majk.

— Onda.. pazi šta radiš — posavetova ga Mulkaster — Budi miran i da nisi pisnuo. Ni reći. Ja ću da govorim za tebe, ako bude trebalo. Jesi li razumeo?

Dečak je zaklimao glavom.

— Bila bi šteta da ti se majka ražalosti — zaključio Mulkaster.

Naherena dvospratnica od dasaka imala je iznad ulaza natpis „Kantina“. Nešto sitnije, ispod, pisalo je „sobe“. Vlasništvo Čeri Graba.

— Ništa ne pokušavaj — pisnuo je ublica na uho dečaku — ako nećeš da ti prosviram lubanju.

Ispred kantine, oslonjen o stub, neki čovek u odeći skitnice tupo je pijlio u pridošlice. Patrijak cigarete dimio se sa donje usne i sagorevao prema drugom kraju natopljenom pljuvačkom.

Mulkaster prvi sjaha i pomože Majku da siđe.

Dečakove noge behu utrnule i je dva je uspeo da ne posrne.

— Gladan sam — procedio je najzad, savladavši svoj prkos.

— Ječeš sutra — iskezi se ublica.

— Sad moraš da ćutiš.

Gurnuo ga je ispred sebe, prema ulaznim vratima.

Unutra, u polumračnoj sali, nazi-

ralo se nekoliko blelih mrlja koje su ozračavale lica.

Mirisalo je na prokislilo drvo, na buđ i znoj.

Možda Volt Mulkaster ne bi pobudio posebnu pažnju da je ušao sam.

Ali, jedan dečak, u tom kraju, to je već bilo nešto sasvim drugo.

Čovek za iskrivljenim, drvenim šankom odložio je krpu i nalaktio se spreman da postavlja pitanja. To je verovatno bio Čeri Grab, čija je kantina pre ličila na grobnicu nego na kutak gde se spava.

Mulkaster je držao dečaka za mišicu, ne dajući mu da započne nijedan suvišan korak. Ocenio je da cloš u kantini ne predstavlja za njega nikakvu opasnost.

Čako Krik — svakako nije bio raj za strance.

A Volt Mulkaster se u takvim jaz binama osećao kao riba u vodi.

Čeri Grab je glasno iskašljao iz sebe ostatke duvana i zapalio novu, debelu cigaru koja je oko njega ispuštala prave oblake mirišljavog dima.

Bila je to ljudina zarasla u salo, ogromnog stomaka i podvaljka stegnuto masnom kravatom neodređene boje.

Bela košulja je još samo ponegde davala utisak svoje boje. Ostale de love pokrivala je prljavština. Lice vlasnika kantine „krasile” su bore i obrazi sa nekim crnim tačkicama. Kao bilijska kugla presijavala se u sumraku obrijana glava, sa nekoliko čvoruga na temenu.

Mulkaster je krenuo prema šanku, čvrsto držeći malog Larsena kraj sebe.

— Ovi krajevi nisu za decu, stranče — pozdravio ga je Grab, kri veći usta.

Kantineru je odmah palo u oči da lupeško lice Volta Mulkastera ne pripada nekom brižnom ocu. No, on je samo gledao svoja posla.

— Tražim sobu — oglasi se ubica.

— Dva dolara unapred.

Mulkaster se uzdržao od psovke.

Ostavio je da se za to pobrine kasnije.

Izvadio je novac i stavio na šank.

— Je li soba sa ključem? — upitao je.

— Jeste, ali...

— Nema „ali”, mešino matoral! Ako ne bude dobar ključ iznutra i ako neko priviri u sobu u toku noći, zapaliću ovu tvoju štalu kao slamaricu!

Čeri Grab nekoliko trenutaka ostade otvorenih usta.

— Hej — uzviknuo je — ja sam samo...

— Ne gnjavi! — preseče ga strazac sa sivom bradom i zubima kao u divljeg zeca. — Gde je ta soba?

Grab se namršti.

Odavno ga niko nije ponizio tako otvoreno. Međutim, kao čovek od iskustva, osetio je da bi izvukao deblji kraj ako bi pokušao da se upusti u svađu ili otvoren sukob.

— Soba je na kraju hodnika, levo — odgovorio je posle kraćeg oklevanja. Onda je primetio molećiv odblesak u dečakovim očima. Šta je to mališan molio a nije smeo da progovori? Da nije bio gladan?

— Može li jaja sa slaninom za cjege? — pokazao je prema Majku.

— Gledaj svoja posla — odbi ga Mulkaster i dohvati veliki ključ.

— To uglavnom i činim — odgovori kantiner, slegnuvši ramenima.

Mulkaster zaokruži izazivačkim pogledom po ostalima, koji su sedeli na stolicama i klupama oko velikog, dugog stola. Niko mu ništa ne primeti. Jedni su okrenuli glave, drugi su ga gledali ravnodušno, treći su se prijateljski cerili.

Čako Krik bio je mesto za njega!

— Gde je šerif? — upitao je ubica, unapred naslućujući odgovor.

— Imamo jednog — javi se neki mladac. Sedeo je na kraju klupe ispruženih nogu. — Ali, muči ga kostobolja.

— Možda ga žulji i zvezda? — iskezi se Mulkaster.

— Stranče, nažuljan je odavno. Dobar je za sahrane, pa ga niko ne dira, ali i ne zarezuje. Da nisi ti kandidat za novog šerifa?

— Ja? — ružno se osmehnu ovaj. — Ja bih mogao da okačim na košulju samo poternicu... a ne značku.

Ovo je zvučalo kao dobra šala. Kantina se zaori od smeha.

Čeri Grab zavrte glavom i skide sa police nagravljenu svetiljku.

Majk Larsen je pognute glave krenuo prema klimavim stepenicama.

Osetio je da mu ni ovde niko neće pomoći. Krčmar je samo jednom predložio večeru, i to je bilo sve. Ubica je to odbio i poveo ga u sobu.

Mulkaster je gurnuo ključ sa spoljne strane, a onda ubacio dečaka unutra udarcem noge.

Majk se srušio, više od malaksalosti posle dugih jahanja nego od udarca.

Tog trenutka je pozeleo da razbije nekog negde ode, kako bi ostao sam i sit se isplakao.

— Nisam siguran da ćeš biti dobar — zarežao je Mulkaster.

Dečak tek tada vide da je oko ubičinog ramena bilo smotano lako.

Zatim ga je dograbio i obalio preko postelje. Vezao mu je ruke na leđa, sastavljajući drugi kraj lasa sa nogama. Onda mu je ugrao u usta prijavu maramicu i tako ga ostavio.

— Sad možeš da smišljaš šta ti duša poželi — nasmejao se. — Vratit ću se brzo. Ako budeš dobar, možda ćeš uspeti i da zaspiš?

I smejući se napusti sobu.

Majk Larsen je čuo kako se okreće ključ spolja. Niti je imao snage niti želje da se pomeri. Ostao je da zuri u tavanicu, očiju prepunih suza. Ako je plakanje bilo neko olakšanje, onda mu je bar tih nekoliko trenutaka bilo lakše. A zatim se setio majke, šerifa... i poverovao da su negde blizu. Mora da su blizu, oboje.

Volt Mulkaster je najzad mogao da dozvoli sebi neki sat predaha. Pod tim je podrazumevao dobar komad, šnicle i dosta tečnosti. Naravno, ne vode.

Čeri Grab je radoznalo dočekao stranca. Očigledno, dečaka je ostavio u sobi, i to bez večere.

— Ima li u Čako Kriku neka bolja jazbina od ove? — upitao je Mulkaster.

Kantiner nije izgledao uvređen.

— Ima salun „Mid“.

— „Mid“? Kakvo mu je to ime?

— Po Midu Kvintoku, stranče —

odgovorio je Grab. — Ovde sve pripada Kvintokovima.

— Sve? I ova kantina?

— I ona — potvrdio je Grab. — Ja sam vlasnik samo kad se tiče pazara. Inače, zgrada, zemljište, sve pripada Polu Kvintoku.

— Koliko ih to ima? — podrugljivo će Mulkaster.

— Četvorica: Pol, Mid, Aleks i Džeri.

Mulkaster se priseti onih kuća, odvojenih od kantine. Bile su nešto lepše, opasane zidom i drvećem; sećao se i toga da su sve bile povezane kapijama.

— Da nije i šerif neki od Kvintokovih? — upitao je.

— Jeste, ali dalnji rođak.

Čer Grab je protrljao bradu, kao da se nečega doseća.

— Da ne tražite posla? — upitao je naglo.

Mulkaster napravi prezriv izraz.

— Posla? Jok, bratac. Ja tražim samo čistog vazduha...

Kantiner siegnu ramenima.

Mulkaster ponese svoje piće prema dugačkom stolu. Mladić sa ispruženim nogama se pomeri i napravi mu mesta.

Imao je četvrtasto lice i pune, široke usne koje su se stalno smešale i otkrivale dva niza belih zuba. Duga kosa virila je ispod sivog šešira zgužvanog oboda. Nosio je kožni kaput sa reverima od sômota i opasao sa futrolom na levom boku.

— Nisam ga dobro razumeo — pokazao je Mulkaster u pravcu Čerija. Graba — Možda ti znaš to bolje da objasniš?

— Sta te interesuje?

— Ta porodica... Kakva je?

— Obična — siegnuo je ramenima momak. — Sam bog zna šta ih ovde zadržava? Ovo je obična pustara, rođače! Prolaze skitnice, farmeri, rančeri, lopovi, malo se zadržavaju pa, odu. Ne znam zašto im je stalo do ove zemlje? Podigli su salune, zaposlili ljude neke čak plaćaju iz svog džepa... Razumeš ti to?

— A šta tebe ovde zadržava? — upita Mulkaster.

Momak se nasmeja, namignuvši.

— Cura — odgovorio je.

— Zaljubio si se?

— Ne! Spavao sam sa jednom, a da to nije htela. Sad me jure čak iz Tulse. Dve porodice. Malu su mi izgubili trag, a ovde i nije tako loše.

— Ti se poveravaš svima? — namršti se Mulkaster.

— Ne, ti si prvi kome to kažem.

— Zašto baš meni?

— A zašto ne? Čovek kao ti sigurno da ne gaji decu. Onaj mališan mora da ti mnogo znači kad žuriš, a?

Mulkaster iskapi piće i ustade.

— Pogledaću kod „Mida“ — reče. Momak mahnu rukom, ne presetajući da se smenjulji.

Bilo je veče kad se obreo na lednini.

Čako Krik nije imao ulice. Bio je to samo prostor od skorelog blata i prašine.

Qno malo svetlosti dolazilo je sa prozora.

Ubica iz Hejsa je zastao u senci stuba. Osmatrao je vidik, kao da se nadao dolasku nezvanih.

Preko puta, salun „Mid“ bio je mnogo glasniji i bučniji od kantine. Prosto je zvao. Predosećao je da će se naći i neka devojka, bez kojih

se nije mogla zamisliti prava krčma na Zapadu.

Zategao je košulju, natukao šešir na čelo i pogladio stomak. Za trenutak je zaboravio na Erpa, na dečaka u sobi. Poželeo je malo pravog duvanskog dima, šarenih ženskih haljina i onih finih mirisa koji raz dražuju i obećavaju...

Odjednom, iza njega je škripnula daska.

Voit Mulkaster je pomislio: Erp!

Kad je hteo da se okrene — osetio je na leđima cev.

— Pojako... — opomenuo ga je podrugljiv glas.

V

Tog dana, u suton, na brdu iznad reke Velikog Bufala, kako su komanči zvali River Blu, zaustvila su se tri jahača.

Dvojica su nosila na košuljama metalnu značku čuvara zakona.

Treći, u sredini, bila je žena.

Edit Larsen!

Udovica iz Hačinsona nije imala nameru da sedi kući i čeka vesti o sinu.

Krenula je sa Kolpom i Erpom tragom begunca, na jug.

Bila je spremna da podnese sve: duga jahanja, žegu, prohladne noći, žeđ, neizvesnost, ali samo da idu na pred Napred, prema Majku.

Veliki maršal iz Dodža uglavnom je čitao sve vreme.

Imao je oštre oči i opazio je sve oko sebe. Malo je govorio, uglavnom su mu gledali leđa.

Tog predvečerja on je zategao uzde svom vranцу i okrenuo se prema Kolpu.

— Ovde se rastajemo — rekao je.

— Zašto? — iznenadi se šerif iz Hačinsona.

— Suviše je updaljivo kad jašu dva maršala.

— Ja ću skinuti svoju zvezdu — predloži Kolp.

— Svejedno — sleže ramenima Erp. — Volim da radim sam.

Edit Larsen je uzdahnula i pogledala u Kolpa. Ovome se, međutim, nije mnogo videlo na licu.

Žena je instinktivno osećala da su sigurniji uz maršala iz Dodža, i nije shvatila zašto odbija njihovo društvo.

— Ovo mi liči na trku — rekla je tiho. — Ko pre stigne do otmičara.

— Neka se trka završi dobro, misis — rekao je Erp.

— Ne možemo da vas nagovorimo — umeša se Riket Kolp. — Ja imam nešto složeniji posao, Erpe: vodim jednu ženu sa sobom, ali, nije mi krivo.

— Shvatam.

— Nije mogao da odmakne daleko?

— Ne verujem. Potreban mu je odmor. Možda se već smestio negde u Čako Kriku ili Kiler Kempu.

— Kiler Kempu? — ponovi žena. — Kakvo je to mesto sa takvim imenom?

— Kiler Kemp... Logor ubica? Nikada tamo nisam bio.

— Sađimate priliku, šerife — do baci Erp i okrete vranca. — Ostanete pri svome?

Kolp pogleda u ženu.

— Ostanem — istisnu.

— Begunac je spreman na sve. Morate biti đavolski oprezni.

— Hoćemo!

Erp je nekoliko časaka ostao nepokretan. Onda je lako pritisnuo butinama konja i poterao ga niz padinu.

VI

Volt Mulkaster je oklevajući podigao ruke prema ramenima. Revolverska cev i dalje mu je žuljila rebra. Šta je sad mogao da očekuje? Udarac? Pucanj?

Kako se još uvek ništa od toga nije dešavalo, ubica je poverovao da se radi o nekom nesporazumu.

— Šta hoćeš? — upitao je preko ramena.

— Da delimo — rekao je glas. — Sam nećeš moći sve da izvedeš.

— Ništa te ne razumem, bratac — odgovorio je Mulkaster i počeo da se okreće.

Tog trenutka, njegov kolt iščeze iz futrole i nađe se na drugoj strani.

Razoružan, mogao je slobodnije da se pokrene.

Onda je prepoznao momka iz kantine koji se sve vreme smeškao i sa kojim je razgovarao malopre.

Držao je otkočen revolver u levoj šaci.

I ovog puta se smeškao, ali opreznije.

— Gle? — ne izdrža Mulkaster da se ne podrugne. — Mamina maza bi da pljačka, a?

— Ne pada mi na pamet — rekao je momak, nehajno zadenuvši Mulkasterov kolt za pojas. — Ja namirišem samo veću paru.

— Kao na primer?

[— Onaj dečak — pokaza ovaj

negde iza sebe. — Mora da vredi gomilu dolara.

Ubica iz Hejsa se trudio da proćkne u momkove misli, ali još uvek nije uspevao. O kakvim dolarima govori ova protuva? Da nije šenuo?

— S tobom nešto nije u redu — kazao je zatim.

— Zovem se Lenimor Votson — smeškao se ovaj. — Za prijatelje Leni, Samo Leni. Predosećam da si ulovio sina nekog bogataša i da pripremaš veliku ucenu. Zar nisam u pravu?

— Ah, tako — zviznu Mulkaster, s olakšanjem. — Mogu li reći da grdno grešiš... Leni.

— Da li? Kako da ti verujem?

— To je tvoja stvar. Ja vodim dečka da bih se sačuvao od potere.

— Ne verujem ti!

— Ne moraš, bratac... Ali, ako baš hoteš da se uveriš, sačekajmo Vajata Erpa. Možemo zajedno da ga sredimo, šta misliš?

— Vajat Erp? — kiselo se osmehnu Votson. — Nemoj mi reći da ti je baš on na tragu? Šta si to debelo zgrešio kad si njega stavio na grbaču?

— Imam jedno malo ubistvo, tamno u Hejsu.

— A dečak?

— To mi je, mladiću propusnica. Vraški se žurim u Meksiko, ali ti me sigurno nećeš sprečiti da odem.

Leni Votson je merio Mulkastera i procenjivao govori li istinu ili ne.

Izgledalo je da nema drugog izbora nego da mu veruje.

— Slušaj, ostao sam švorc — počeo se Votson ispod šešira — i mislio sam da bih mogao uz tebe da učarim nešto.

— Loše si mislio. Sad mi vrati kolt

— Ne dolazi u obzir — odmahnu Votson glavom. — Ne verujem da ga nećeš okrenuti na mene.

— Zašto bi? Jure nas obojicu, zar ne?

— Pa, tako mu dođe.

— Tebe jure odozdo, s juga, a mene sa Zapada. Kako bi bilo da zajedno krenemo prema istoku? Da napravimo jedan mali luk?

— Misliš to ozbiljno?

— Naravno! Ti si bitanga kao i ja.

— A dečak?

— Povešćemo ga. Dogod je sa nama, potera neće smeti da riziкуje sa pucanjem. Jedino što će im preostati jeste naš trag. A mi ćemo se potruditi da ga izbrišemo s druge strane Arkanzasa.

— Pa, već mi je i dosadila ova rupa — sleže ramenima momak i pruži Mulkasteru kolt.

— Onda smo se dogovorili — zaključ Mulkaster i uze revolver.

Iznenada, on ispruži ruku i drškom pogodi Votsona po zglobu šake.

Momak jeknu, više od iznenađenja nego od bola.

Mulkaster mu uputi snažan udarac čizmom u predeo stomaka i savi ga.

Onda ga šakom odbaci na trem. Bio je to udarac pun srdžbe, gneva i pakosti. Dok je Leni Votson treskao glavom o zid kantine, Mulkaster se cerekao.

— Zapamti dve stvari, bratac — nadnese se ubica nad ošamućenim napadačem žena. — Nikad više ne poteži na mene... i da se zna ko naređuje!

Onda se odmače dva koraka na-trag i nogom gurnu Votsonov kolt prema vlasniku.

— Možemo da popijemo po jednu, ako su ti usta čista? — predloži mirnijim glasom.

Votson šakom pomeri vilicu, utvrdi da mu je čitava i klimnu glavom, smeškajući se neveselo.

Ušli su u salun.

Kao što je i pretpostavljao, Mulkaster je naišao na mnogo veseliju sliku nego što je bila kantina Čerija Graba. Istina, bilo je samo nekoliko pari stolova, ali, zato je duž šanka bilo dovoljno mesta. Kroz dim i paru, kretale su se lako obučene žene njišući bokovima.

Začudo, Leni Votson nije pokazivao naročito interesovanje za našminkana lica.

Delovao je prilično ravnodušno, no to je verovatno i bila neka vrsta magnetsa za lepši pol. Votson je bio naočito upadljiv, ležerno osmehnut i uopšte delovao je simpatično.

Niko ne bi ni pomislio da ga juri potera iz Tulse.

Što se Mulkastera tiče, on je odmah pokazao živo interesovanje za dekoltirane dame.

Pitao se, otkud ta gomila devojaka koja ciči, usred ove pustare.

Votson mu je dao odgovor, čitajući mu misli.

— Mid Kvintok zna kako da privuče i zadrži ljude. Svakog meseca dovodi novu grupu devojaka za zabavu iz Vičite, Emporaja, Saline, Harper... Jednom je dovukao igračice čak iz Kansas Sitija. Te su zapalile Čako Krik! Gore od šumskog požara. Samo kad ih je čovek gledao, žedneo je kao pas u Ljano Estakadu.

! — Kako ti znaš?

— Bilo je to... jednom davno. Prolazio sam ovuda.

Mulkaster se uputi prema šanku.

Na njih niko ne obrati pažnju. Našli su mesta i poručili piće.

— Ja sam za pivo — reče Votson.

— Kako izgledaju Kvintokovi? — upita Mulkaster.

— Pa... Liče pomalo jedan na drugog. Aleks je najstariji, najdeblji i najlukaviji, Mid je prava vatra, osica, plane i ne bira sredstava da uspe. Pol je tip revolveraša, bljednjav i ćutljiv ali zao. Džeri je najmlađi. Malo je... udaren.

— Sve si ih video?

— Jesam! Bili su jedne nedelje na okupu. Sahranjivali su jednog železničkog službenika, koji je umro pod čudnim okolnostima blizu njihove kuće.

— Gle? Ti si obavešten kao kakav policajac. Da li ti je Votson pravo ime?

Momak se osmehnu, spreman da zagrli svog sagovornika i da mu poveri sve što ga interesuje.

— Naravno da jeste — kazao je — inače se ne bih vukao po Čako Kriku već po Sent Luisu.

— Biće bolje da držiš jezik za zubima — smrači se Mulkaster. — Ne volim brbljivce na putu.

— Umem i da ćutim — podseti ga Votson. — Ali, dok ne dođe vreme za to, kako bi bilo da dovedem dve cure?

— Može! Za mene neka „masni-ja“ — isceri se ubica i rukom opisa dva kruga oko prsiju.

VII

Kao iz pakla noći, dok su po udaljenom, suvom parčetu neba na severu blještale munje poput fosfor-nih bičeva, izbio je jahač u tamnom odelu, tamnom kao i noć što ga je okružavala.

Bio je pred Čako Krikom.

Za njega svet kao da je bio mlađen.

Nije birao doba dana ili noći. Jednostavno, jahao je, uklet i usamljen, između Kalifornije i Kentakija, ravnodušan na neizvesnost, hladan kao glečar pred senkama smrti.

Ako je postajao put pod imenom zla sudbina, onda je njim on jahao.

Zivot ga nije mazio, ni štedeo.

Nije imao prijatelja osim svog ždrepcu. I svojih koltova.

Prokrstario je Zapad, kroz vodu i suvo.

Mrzeli su ga i plašili ga se.

Malu je onih kojima je ostao u srcu. Ispred sebe imao je legendu, iza sebe isto to. Od njegovog imena drhtali su desperadosi i varalice, čuvari zakona su gubili prisebnost, kockarnice su postajale magnet, reolveraši bi podvijena repa tražili drugo mesto pod suncem...

A on je jahao i jahao.

Postelje iza njega još se nisu ni ohladile, a pred kopitama njegovog šarca uzdizao se u neko put, useđen u preriju.

O njegovim podvizima raspredale su se balade u zadimljenim salunima i kraj logorskih vatri. Tamo dalje, na Istoku, novine su pod velikim naslovima kazivale čudovišne priče o majstorstvu čuvenog strel

ca i doktora, u čijim su rukama kol tovi poigravali kao igračke.

Te večeri, jahač na šarenom ždrepcu odlučio je da prenoći u Čako Kriku.

Bolji predlog za umornog konja i sebe nije imao.

U posljednje vreme, slučajno ili ne, tek, veliki gradovi kao da su ga odbijali. Noći su ga zaticale u malim naseljima, gde je verovao da ga niko neće prepoznati.

Kao nedavno u Pueblo Bonitu, gde je, za trenutak, pomislio da se može smiriti i nastaviti sa zubarskom praksom. A kada su događaji počeli da uzimaju svoj neželjeni obrt, u njihovom središtu ponovo se našao on.

Dok Holidej!

Munje kao da su dolazile sve bliže, paleći nebo srebrnastosivim bljeskom.

Ta svetlost obasjavala je kockarevo ionako avetinjski blede lice, na kome su ledenoplave oči podsećale na snežne, ledom okovane vrhove planina.

Imao je crno odelo i belu košulju, raskopčanu, sa kragnama dugih vrhova bačenih sa strane revera.

Ispod rukava virili su riševi, poput ogrlica.

Krajevi kaputa pokrivali su drške „linkolna”.

Sarac je podigao glavu i onjušio usijani vazduh. Bleda, bolesno žuta svetla Čako Krika nisu obećavala nikakav komfor.

Na prostoru između onih nekoliko zgrada ne zateče žive duše.

Ono malo života tinjalo je iza prozora i vratiju dve susedne zgrade.

Pogledao je u bližu, na kojoj je pisalo da ima soba.

Tu je sjahao i dlanom povukao po šarčevom oznojenom vratu.

Zastao je pred ulazom, vadeći iz pozlaćene tabakere dugu, mirišljavu cigaretu.

Ušao je u polumračnu prostoriju, s kolotovima dima iza sebe.

Svi su se okrenuli na tu stranu.

Prestao je razgovor, zaustavile su se čaše na putu do usta.

Kantiner Čeri Grab zavrteo je glavom: kad se u Čako Kriku pojavi stranac, to je značilo opasnost.

Dva stranca, to je bila nevolja na pomolu.

Posle lupeža sa sivom bradom i zečjim zubima, pojava elegantnog kičosa skoro je zgromila sve prisutne u kantini.

Izgledao je da te večeri pada među njih za drugog sveta.

— Prokletstvo — javi se neko iza dimljive zavese, u uglu — osećam miris pravog gospodskog sapuna?!

Čeri Grab nije znao šta bi ponudio zalutalom dendiju za piće. Nije znao kako bi trebalo s njim da se ophodi. Međutim, znao je da su takvi puni para.

Onda mu je pogled skliznuo prema pojasu. Zanemio je.

Nebesa!

Pa, taj gost je imao dva revolvera na sebi! Dva!

Video je da svetlucaju, dok je koraćao, raskopčan, hladnog lica, tvrdog pogleda.

Zbog čega mu se učinio poznatim?

U kantini su se nalazili momci iz polusveta: sitni farmeri iz okoline, prolazne skitnice i badavadžije, kog

karski ološ sa beleženim kartama, pijanice koji su Čako Krik odredili za svoje groblje... i gomila sumnjivaca koji su izmišljali sebi nekoliko imena na dan i poskakivali na svaki topot spolja.

Svi su oni, videlo se, u mešavinom zavisti i pakosti dočekali Holidejevu pojavu.

Mnogi su poželeti da ga izazovu. Da ga istresu iz pantalona, da mu zapričaju kao sneg belu košulju, da mu čizme poliju viskijem, da mu nabiju šesir preko ušiju...

Ali...

To im je ostala samo želja.

Niko se nije prvi javio da nešto slično pokuša.

Imao je taj stranac đavolski gadan pogled. Prešao je njime kao le denim bičem preko svih glava redom.

A kad su mu opazili koltove, s čudnim ukrasima na drškama — pokolebali su se i oni najhrabriji.

Možda je stranac zaista mirisao na prvoklasan sapun. Ali, mirisao je i na smrt!

Kantiner je verovao da će neobični došljak potražiti sobu i spremio se da mu to papreno naplati.

— Prvo bih brendi — dobacio je Holidej tihim, ali metalnim glasom i položio srebrnjak na šank. — A onda sobu.

— Brendi? — počela se Grab po podvaljku. — Brendi? Za tu rakiju sam čuo u Topeki, ali ovde...

— Iz Topeke je jedan od najboljih — složi se Dok. — Možda je to ora boca?

Pokazac je negde iza Grabovih leđa.

— Nemam brendi — sleže rame njima ovaj. — Gde ga vi vidite?

— Ona bez etikete.

— Ali, kako znate da je to?

— Po boji. I po prašini...

— Zašto po prašini, mister? — čudio se Grab.

— Jer, ona pada po brendiju. Viski se brže troši i obično stoji na mestima gde se rukom dohvati.

Kantina je izgledala proketo tiha. Čuli su se samo njih dvojica.

— Pravo da vam kažem... ne znam otkuda mi ta boca. Mora da je zalutala kod one prve isporuke. Hoćete celu?

— Poklanjate je?

— Ne, do vraga...

— Onda mi dajte u čašu. Ali čistiju.

— Mnogo zakerate, mister. Ovo je Čako Krik, a ne Kansas Siti.

— I tamo siabo peru čaše — reče mirno kockar.

Čeri Grab obrisa jednu i podiže je prema svetlosti. Bilo je u tom pokretu blage ironije.

— Ne bi valjalo da je više perem, — rekao je. — Otanjila bi se.

Neko se nasmeja.

— Nama ne pereš nikako — dobacio je dubok glas.

Kantiner je ocenio da pripada Elmotu Ridu, besposličaru i kavgadžiji, koji je za braću Kvintok svršavao raznorazne poslove. Slali su ga povremeno negde, na dan-dva, a Rid se uvek vraćao sa tovarnim kolima, pokrivenim arnjevima.

Šta je pod njima bilo, nije želeo da govori.

Ali posle svakog puta imao je dosta novaca da potroši.

Čak više nego što je mogao da podnese.

Pričalo se da je nekada bio zaposlen kao vozač i otpušten zbog šu

rovanja s nekom bandom, gore, u Nebraski.

Bio je visok, snažan, preplanula lica i kratke, visoko podrezane kose. Oko ustiju sa strane imao je dve duboke bore, od kojih mu se lice pretvaralo u prezriv ili gorak izraz.

Ispod razdrljene košulje videle su se maljave grudi i medaljon na tan kom lančiću. Iz njega je izbijao miris viskija i svađalački ton.

Verovatno ga je kockareva pojava razdražila mnogo više nego ludeško lice Volta Mulkastera.

Ubica je bar bio nešto slično njemu. A ovaj dendi, bio je sve ono što on nikada nije mogao da bude.

Čeri Grab se cinički nasmejao prema Ridu.

— Perem čaše ujutru — kazao je na njegovu primedbu — a to je dovoljno za dan. Šta ti fali? Nisi dobio penu oko usta...

— Sad je dobijam — zareža ovaj. Holidej polako ispi piće dopola. Ostatak je okrenuo sa čašom među prstima, kao da se pita može li ga dokrajčiti ili ostaviti.

Onda je pogledao u kantineera.

— Pročitao sam napolju da piše „sobe“ — javi se malo zatim, još uvek okružen ćutanjem ostalih gostiju.

— Imate pravo. Treba li vam kaja?

— Samo jedna.

Čeri Grab se za trenutak zamisli, a onda osmehnu.

— To je pet dolara unapred — kazao je glasno.

Holidej je izgledao kao čovek na koga se ne može ostaviti utisak.

Na kantineerovo iznenađenje, on

se ne pobuni za cenu. Mirno je stavio novčanicu na šank i sačekao ključ.

Čeri Grab se pokaja što nije odvalio više.

Međutim, nije smeo da ode tako daleko. Bilo je u strancu nečega što je moglo da eksplodira i da ga oduva sa šanka.

— Još jedno piće? Večera? — pitao je Grab.

— Samo kijuč — suvo primeti kockar.

Elmot Rid se podiže sa svog mesta. Holidej je osetio škripanje klupе, struganje čizama o pod, pritajeni šapat među ljudima.

Opet, pomislio je!

Uvek se, u ovakvim jazbinama, nalazio neko da mu prepreči put do sobe.

Samo je popio piće i zatražio kijuč pa i to malo vremena bilo je dovoljno da se neko nađe pozvan da ga provocira.

Sve je znao unapred.

Jedno su lica bila drugačija, ali namere su se svodile na jedno te isto: izazov.

Nije bio raspoložen da podnosi nagvaždanja i kreveljenja polupijanih siledžija. Fogotovu ako ih je bilo više, a jedan je „probijao led“. Ostali su čekali da vide rezultat. Ako je žrtva bila previše mekana, onda je zabava mogla da bude kratka, ali vesela.

U protivnom, ostatak družine se podizao sa svojih mesta i opkoljavao.

— Jedna čašica nije ništa — kazao je Rid, ljuljajući truli pod svojim masivnim telom. — Posle dugog puta, za dobar san, najbolje je popiti bar pet. Zar ne, Čeri?

— Tebi je bilo dosta — opomenu ga kantiner.

— Umuknil — izdra se ovaj, a onda se okrete prema kockaru. — Mister, kako bi bilo da vi i ja napravimo lumperajku?

Holidej je ćutao. Izgledao je da ga ne primećuje i da su mu misli milijama daleko od kantine.

— Zar me ne čujete, gospodine? — unese mu se Rid u lice, zasmjevši oba reda klupa kraj zida.

— Odmakni se! — tiho mu odvrati kockar.

— Šta?

— Rekoh, odmakni se! — ponovi ovaj glasnije.

Elmot Rid htjede da nešto na to doda, ali se zagrenu.

Osetio je na stomaku žestok pritisak nekog tvrdog predmeta. Odmah je znao čemu pripada, ali nije shvatio kada je stranac to izvukao!

U stvari, ni on ni ostali, nisu primetili trzaj Holidejeve leve ruke.

Rid se odmače, zabezeknut.

— Još! — posavetovao ga kockar.

Ovaj posluša, instinktivno, buljeći u niklovanu cev teškog revolvera.

Onda je kockar vratio oružje za pojas.

— Sad manje smrdiš — kazao je, stavljajući šaku na ivicu šanka.

Rid je još uvek bio u lakom šoku. Možda bi u prilici kad ima manje viskija u sebi bio oprezniji, pa ipak, iznenađan obrt mu je zavezao jezik. Sve što je imao nameru da učini i kaže, isparilo je u tavan.

A onda je postao svestan poslednjih strančevih reči.

— Jesi li čuo, Elmote? — povikao je neko iz polutame. — Rekao ti je da smrdiš? Šta si ti? Prasac?

Svi su se nasmejali.

Njemul

Ridovo lice posive, a prsti se zgrčije. To je bio znak da ponovo svi umuknu i da gledaju.

Hoće li povući?

Ko će biti brži, bolji, veštiji...

Džordžijanac skide svoju ruku sa šanka i ispravi se.

Laktovima je, uz put, zabacio peševu kaputa i otvorio put do svojih ukrasnih kundaka.

Kao začaran, zurio je Elmot Rid u njih. Ličila su mu na rastvorene kandže kakve grabljivice.

— Imam nameru da se odmorim — oglasi se odjednom kockar. — Svi koji žele zabavu i olovo, neka se jave sada. Posle hoću da spavam mirno. Dakle?

Tišina kao da je postala još dublja. Kao da su se zaustavila sva disanja u kantini.

Kockar pogleda u Rida.

— Ti si prvi? — upita. — Nemoj da smišljaš koješta, jer ti ništa neće pomoći!

Drukčije nije mogao. Oko njega su bili tipovi nenavikli na ovakav ton. Sad — ili će se povući, ili će podivljati.

Njemu je bilo svejedno i u jednom i u drugom slučaju.

Rid je oklevao.

On je imao samo jedan kolt. Protiv dva takvog kalibra kao u stranca, bio je to bedan odnos.

— Hajde, prasac — darnu ga neko.

Rid se okrete.

— To si ti rekao, Hempe? — proderao se, srećan što je mogao da prenese gnev na nekog drugog, a ne na stranca. — Progutaćeš svako slovo, ne bio ja Elmot Rid! Diži se!

Iz ugla se podiže mršavko klem-pavih ušiju i izduženog, pepeljastog lica. Zvao se Hemponej Džervis. Imao je zao jezik i pakosne misli, ali i bolesna pluća odakle je izbacivao krv. Niko ga nije dirao, niti mu zamerao kad pretera. Govorili su: umreće Hemp, ionako je već jednom nogom u paklu.

— Meni si rekao prasac? — upita ga Rid.

— Tebi — izvi vrat ovaj. — Svi su čuli da smrdiš. A zna se ko najviše smrdi...

— Olakšaću ja tebi muke, prokleti sipljivko! — zareža Rid i pruži pesnicu u njegovom pravcu. — Izlazi ovamo!

— Zašto?

— Da smrdimo zajedno — iskezi se ovaj. — Nas dvojica ćemo lakše da priredimo zabavu za prijatelje, šta misliš?

— Nisam lud — odgovorio je Hemp. — Jedva držim čašu, a da ne govorim o koltu.

— Bolje da držiš jezik za zubima, kopile! — razbesne se Rid i istrže kolt.

Hemp uvuče glavu u ramena, ne verujući sopstvenim očima.

Nije bilo prvi put da pecka Rida, i ne samo njega. No, izgleda da je ovaj bio preosetljiv te večeri.

Tada, umesto da opameti Džervisa za njegovu drskost, Elmot Rid se s potajnim smeškom iskrenu na desnu stranu.

Cev njegovog kolta opisa luk i sa Džervisa pređe na Holideja.

Veoma lukavo, sinulo je svima.

A onda su videli da se desni kraj dugog, crnog kaputa u stranca samo

malo zanjihao, i sevnuo je naranđasti mač!

Samo jednom.

Elmot Rid bio je pogođen u šaku, posrnuo je, ispustio kolt i opscvao divlje.

— Moja ruka — procedio je.

Holidej obrnu kolt oko kažiprsta i vrati u futrolu.

— Još neko? — upitao je, prešavši svojim demonskim pogledom po ljudima. Niko se ne pomeri.

On palcem pomeri obod svog „kalifornija“ šesira naviše, stavljajući novu cigaretu u usta. Svi su ga gledali kao hipnotisani.

Ovo je bio čovek za Kvintokove, pomislio je Čeri Grab.

Džordžijanac kresnu palidrvce. Plamen osvetli njegov tvrdi, okamenjeni izraz, gde su samo gorele plave oči. Onda i to prekri senka od oboda, i kockar zakorači prema stepeništu.

VIII

Slabašna svetlost dopirala je jedino od neba. Pokoja zvezda svetlucala je u dečakovim očima i to je bilo sve.

Majk Larsen je odavno osušio suze na svojim obrazima.

Iako nije mogao da pomeri ruke i noge, on se svim silama upinjao da se nekako oslobodi kršetine uz usta.

Nije mario za glad i žeđ. Želeo je samo da se nadiše vazduha.

Pomerao je vilice, grizao zubima, natapao pljuvačkom krpu sve dok se jedan kraj nije izmigoljio napolje.

To mu je ubilo nadu da će uspeti.

Savio je noge ne bi li taj krajičak dohvatio kolenima i povukao.

Uzalud!

Bio je prekratak.

Morao je nekako da se uspravi na noge.

Okretao se, obrtao, dok nije zauzeo položaj iz koga je mogao lakše da se uspravi. Zatim je seo na ivicu postelje i stopalima dotakao pod.

Pogledao je oko sebe, tražeći način da se oslobodi smotuljka u ustima.

Gledao je, gledao... i ništa mu nije izlazilo na oči.

Hvatalo ga je očajanje.

Njegov otmičar mogao je svakog časa da naiđe, a on je još uvek sedeo na postelji, bespomoćan, zagledan u tamu male sobe.

Kad su mu oči navikle na mrak, dečak je ispravio noge i počeo da skakuće prema velikom ormaru. Pazio je da ne padne, jer bi ga ponovo ustajanje koštalo još dosta napora. Zglobove ruku i gležnjeve nogu čvrsto su sapinjali krajevi lasa.

Mogao je samo da skače, stopu po stopu, pažljivo i beskrajno sporo.

Kada je došao do ormara, zaključio je da su mu vrata odškrinuta.

To je bilo dobro!

Dovrtljivi Majk odmah se dao na pozao.

Prišao je sasvim uz krilo ormara, provukao kraj krpe kroz provrata.

Krpa se „uhvatila“ za trenutak i dečak je povukao glavu.

Najzad...

Usta su mu bila slobodna!

Udahnuo je vazduh i skoro je pao.

Kada je malo prikupio snagu, povikao.

— U pomoć!...

Ali, to je bio slab doziv. Jedva je čuo sam sebe.

— U pomoć! — ponovo je viknuo plačnim glasom.

Ništa!

Niko ga neće čuti.

On se uputi prema prozoru, skakujući, gde se nalazila posuda za vodu i lavor. Uspeo je da bokač zakači ramenom i svuče dole.

Lupa je bila poprilična, ali sigurno nedovoljna. Majk Larsen pogura stalak na kome se nalazio lavor da i njega sruši.

Uspeo je, ali je i on pao zajedno sa njim.

— U pomoć! Mamaa! — vikao je.

Pod sobom je osetio vodu prosutu iz bokala. Pokušao je da se pridigne, ali nije imao snage.

— U pomoć! — povikao je još jednom pre nego što se zagušio u jecajima.

Zar ga niko neće čuti?

Onda je čuo nečije korake pred vratima.

Da li je to bio njegov otmičar ili neki drugi gost...?

— Pomozite — pištao je dečak — vezan sam... Pomozite...

Koraci su utihnuli.

Video je, brava se na vratima pomakla nadole. Neko je pokušao da ih otvori i naišao je na otpor.

— Zaključan sam... — dahtao je dečak u očajničkoj nadi da će ga čuti. — Pomozite mi, ubiće me...

Onda je potrajala tišina. Majk Larsen je plakao, uveren da niko nije hteo da ga čuje. Ko bi se obazirao na plač nekog deteta? Kome je on bio potreban kad majke nije bilo?

Nije znao ni gde se nalazi, ni koliko je daleko od Hačinsona.

Samo je pretpostavljao da je negde gde nikoga ne poznaje.

A mama i Rik sada ga traže!

Glava mu pade na pod.

Činilo mu se da tone u san. Nije primetio da se brava pomera da nešto škljoca u njoj. Tek kad je kresnula šibica iznad njega, dečak je podigao svoj zamućeni pogled.

Neko je bio u sobi!

Možda je razbojnik došao da ga vodi. Možda je ponovo bežao ispred potere i njega će opet staviti na sedlo, bez vode i večere. Koliko dugo samo? Dokle... dokle...

Plamičak je dogorevao u prstima neznanza.

Majk Larsen je osetio da se to ne radi o njegovom pratiocu. Neko drugi je ušao unutra.

Ali... kako je prošao kroz zaključana vrata?

Neznanac je ponovo upalio šibicu. Ovog puta je zapalio svetiljku na noćnom ormariću. Žučkasta svetlost ispunila je sobičak.

Dečak je, sa poda, kroz razbaru-

šenu kosu na očima gledao u visokog čoveka kome je glava skoro podupirala tavanicu.

Video je njegove sjajne, izglačane čizme skoro do samog lica.

Zatim su ga snažne ruke dohvatile za ramena i podigle.

— Šta radiš ovde, dete? — oslovi ga čovek.

— Vezao me je...

— Kol!

— Ne znam... Otišao je i ostavio me...

— Odakle si?

— Iz Hačinsona, gospodine... Pazite da se on ne vrati. Ubiće vas.

— Ne brini!

Odnekud, stranac izvuče džepni nožić i raseče konopac.

Majk nije mogao da stane na svoje utrnule noge. Nekako se skljkao na stolicu.

Drhtavom šakom je sklonio pramen kose sa čela.

— Žedan sam — prošaputao je.

— Dneću ti vode — rekao je čovek, videći da je bokal na podu razbijen.

Ali, dečak uplašeno trže glavu.

— Ne! — povika. Nemojte me ostaviti, molim vas...

Čovek se vrati.

Bio je visok, u crnom odelu i beloј košulji. Na bokovima je imao opasač od tamne kože sa srebrnim zakivcima. I dva velika, zastrašujuća revolvera sa strane.

Senka na očima nije mogla da priguši sjaj očiju. Lice tog čoveka bilo je hladno, ali ne i neprijateljsko.

— Ispričaj mi lepo zašto te je vezao — podstaće ga čovek.

Bio je to, naravno, Dok Holidej.

Dobio je sobu do dečakove i, možda, ne bi obratio pažnju na lupu u susednoj sobi da njegovo izoštrano čulo sluha nije uhvatilo slabašne dozive u pomoć.

U stvari, da mu se povici nisu učinili ženskim, odnosno dečiji, kockar bi ostao u svojoj sobi i gledao svoja posla.

Ali, nije mogao da ostane ravnodušan.

Pogotovu kada su se pozivi nastavili i to iza zaključanih vrata. A kad su se produžili u plač, Džor džijanac je vrhom nožića „iskopčao“ bravu i ušao.

Dečak pred njim pokušao je da govori, ali brada mu je podrhtavala. Samo je onaj urođeni, muški ponos zadržavao provalu suza pred strancem.

— Ko te je vezao? — upita Holidej.

— On... ne znam kako se zove...

— Ne znaš? Ne poznaješ ga?

Majk je odmahnuo glavom.

— Zašto te je poveo?

— Rekao je da će me ubiti ako Riki nešto pokuša...

— Ko je to Rik?

— Ne znate Rika? On je šerif u Hačisonu. Dolazi kod mame.

— Tako?

Kockar nije mnogo izvukao iz ove priče, ali je naslućivao ponešto.

— Taj čovek koji te je vezao... Ne voliš ga?

Majk je žestoko zavrteo glavom.

— Ni on tebe ne voli?

Ponovo duga kosa leti oko Majkove glave.

— Znači, poveo te kao taoca? Mora da mu nije čista savest. Je li on ovde?

— Otišao je negde... ali, vratiće se.

— Kako izgleda?

— On je... ima bradu — dotakao je dlanom Majk svoje lice, a zatim kažiprstom pokazao na prednje zube. — I dva zuba, ovalika, gospodine.

— I to je nešto — promrmlja kockar. — Šešir? Košulja?

— Ne znam... zaboravio sam.

— Kako si došao iz Hačinsona?

— Držao me na sedlu... celim putem. Žedan sam, gospodine...

Holidej privuče Majkove ruke i pogladi nažuljane zglobove. Bili su modri i natečeni.

— Ne znaš kako se zove? — upita.

— Ne znam. Nemojte da me ostavite... Ubiće me.

— Ne brini.

On podiže dečaka i povede prema vratima.

— Kuda me vodite? — zateže Majk.

— U moju sobu — odgovori Dok.

— Zaključaj se iznutra i sačekaj me. Brzo ću se vratiti.

— Bojim se.

— Čovek ne treba da se boji kad nema potrebe. A ti si čovek, zar ne?

Majk je gledao u kockara s nezumevanjem, ali i sa nekom vrstom prisnosti.

— Sačekaj me?

— Hoću!

— Tamo imaš vode. Zaključaj se i čuti. Brzo ću se vratiti.

— A ako dođe on...?

— Neće doći.

Izišli su u mračan hodnik.

Holidej ponovo nožićem zaključa sobna vrata i povede dečaka prema susednini. Majk je teškom mukom gazio, ali je stisnuo zube i čutao.

— Ostani ovde i čekaj — dobaci mu kockar sa vrata.

Sačekao je da dečak okrene ključ i tek tada napustio hodnik i sišao niz stepenice u kantu.

IX

Volt Mulkaster je u specijalnoj sobi saluna „Mid” skinuo prekrivač sa sepe i protegao se.

Razgolićena žena kraj njega blazeno je spavala, izvrnuta na leđa.

Razbojnik je okrenuo prema sebi sa: na noćnom stočiću. Bilo je tek deset časova.

Buka iz saluna neprekidno je bila prisutna u sobi gde su Mulkaster i devojka za zabavu proveli nešto više od časa.

Što se tiče Lenija Votsona, on se zadovoljio da svoju „curicu” isprati nešto ranije i da krene na pivo.

Mulkaster je navukao košulju, upasao je u pantalone, a zatim zakopčao opasac sa koltom.

Žena je i dalje spavala, duboko dišući.

Ubica iz Hejsa ostade nekoliko trenutaka zagledan u noć nad Čako Krikom.

Prvo što je trebalo da uradi odnosilo se na dečka. Moraće da proveri da li je sve u redu i da se od-

rekne bilo kakve pijanke sa Lenijem Votsonom.

Predstojao je dug put ujutru. Morao je da spava i da odmoran nastavi bekstvo od policijskog njuškala iz Dodža.

Novčanica od deset dolara ostala je pod devojčinim jastukom.

Mulkaster izađe u malo predsoblje, a odatle pravo u zadimljenu salu „Mio” saluna. Odmah je video Votsonovo iscereno lice. Mahnuo mu je rukom.

Međutim, lupež je prvo dobro pogledao po sali. Ako je postojala mogućnost da mu Erp bude sasvim za petama, onda nije isključeno da se prokleti maršal nađe u ovoj gužvi.

Kada je ocenio da u salunu nema njegove njuške. Mulkaster se umešao među pretrpane stolove.

Šešir je stavio duboko na čelo.

Leni Votson mu napravi mesto za stolom.

Preko puta njega sedele su dve nove cure i srkutale piće.

Momak se smeškao svojim bespomoćnim, simpatičnim osmehom čoveka koji ne ume da odoli čarima žena.

— Ako smetaju, otpustiću ih — rekao je.

— Smetaju — potvrdi Mulkaster opkoračivši stolicu.

Votson pucnu prstima.

— Gubite se, cure! — rekao je s blagom oštrinom. — Ionako pijete čaj koji ima boju viskija.

Jedna od devojaka neraspoloženo napući usta osmotrivši Mulkastera.

— To društvo ti nije baš pogodno — rekla je, dižući se.

Votson je lupi po stražnjici.

— Traži drugu mušteriju — do

baci. Onda mu se lice uozbilji. Kao da se vratio nekim svojim drugim mislima. Pošto Mulkaster nije bio raspoložen za priču, Votson kucnu nekoliko puta prstom po stolu kako bi mu svratio pažnju na sebe.

— Rekoh da sam švorc — otežući je počeo — a verujem da i ti ne plivaš u dolarima?

— Zar ti izgledam neki parajlija? — iskezi se razbojnik.

— O tome sam počeo da razmišljam malopre — snizi glas Votson. — Čim je ušao onaj stranac...

— Stranac? — trže se Mulkaster i ruka mu skliznu na bok. — Kako izgleda?

— Pa... ako misliš na zvezdu, ne nosi je.

— Možda ju je strpao u džep? — smrači se ubica, sav nakostrešen na pomisao da mu je neko na tragu, i to pred samim nosom. — Gde je?

Votson pokaza prema gužvi u dnu sale.

— Tamo — rekao je. — Kocka se.

— Kocka? Kakve to veze ima...

— Pun je para, video sam — došapnu ovaj, nagnuvši se prema svom novom partneru. — Bilo bi nam dovoljno do Meksika.

— Kako znaš?

— Kad je seo, izvukao je svežanj od najmanje deset hiljada dolara, i to iz jednog džepa. A ima dva unutrašnja džepa.

— Ma nemoj? A ako je u drugom skriven revolver?

— Pa? Nas je dvojica. Ja igram dobro poker, a ti ćeš biti iza njegovih leđa da mu malo odmogneš. Tek toliko da se otarasi zlatnog tereta.

Mulkaster zavrte glavom.

— To bi moglo da potraje — promumlao je. — Morao bih prvo da vidim dečaka...

— Neka ga! On je vezan i možda spava Ali, ovo je šansa za nas!

— Kažem ti da mi se ne sviđa. Ne želim mnogo gužve oko sebe. To ostavlja trag.

— Trag već postoji — odmahnu rukom Votson — čim si poveo dečaka! Do đavola, potrebne su nam pare za konje, za municiju, za hranu... Gde da nađemo? Ne možeš pljačkati uz put?

— Zašto ne?

— Zato što je to još svežiji trag! Uostalom, ako ti nećeš, ja ću okusati. Ionako mi se ne spava.

— Da ga pogledamo — predloži Mulkaster i ustade.

Progurali su se kroz gomilu kibicera.

Kada se malo zatim vratio stolu, Mulkaster nije izgledao oduševljen. Nešto mu se nije dopadalo.

— Šta si odlučio? — upita Votson.

— Ne sviđa mi se — priznala ovaj. — Taj čovek... bolje da ga ne izazivamo.

— Uplašen si?

— Zavezi! — prosikta Mulkaster i rumenilo mu izbi po obrazima. — Nikoga se ne plašim, ali hoću čitavu kožu. Taj tamo... ima živce. Video sam ga kako igra, a da ne pogleda u svoje karte. I još nešto, bratac. Ima dva dobra asa ispod stola.

— Kakva?

— Od čelika! Kalibar koji razara.

Votson uzdahnu.

Podigao je ruku i pokazao šankisti znak da donese novu turu pića.

— Sad idem do kantine — promrmlja Mulkaster. — Osećam se ne kako nelagodno. I taj dečak, koliko god mi služi, toliko mi je i teret. Bio bih slobodniji bez njega.

— Najbolje da ga se otarasiš.

— Razmisliću o tome uz put. Su tra!

Šankista je doneo veliki poslužavnik sa pivom i bokastom čašom za viski. Kada je ostavio narudžbinu, zagledao se u Mulkastera priлично upadljivo.

— Šta je? — obrecnu se ovaj. — Da nemam rogove?

— Ja... neko se raspitivao za vas, mislim — promuća ovaj i htede da se udalji.

— Čekaj! — pisnu razbojnik i zgrab. ga za rukav. — O čemu govoriš? Ko se raspitivao?

Šankista malo izdiže glavu; gledao je u pravcu stola za kojim se kockalo.

— Onaj stranac tamo — rekao je. — Maločas je došao i pitao je...

— Za mene? — skupi se Mulkaster. — Šta je kazao?

— Pitao je... tražio je stranca sa bradom i zečjim zubima. Ja sam se setio vas, mister.

— Šta si rekao?

— Da ste s devojkom....

— Budalo! — prasnu Mulkaster i jedva se uzdrža da ga ne udari. — Ko te vukao za jezik?

— Nisam znao da ne smem — uplašeno se povuče čovek.

Mulkaster izmenja pogled sa Votsonom.

Nije mu bilo jasno zbog čega bi ga neko, osim Erpa ili šerifa iz Hacinsona, tražio!

Odjednom se osetio uhvaćenim!

Da li je zaista bio tako nesmotren da dozvoli da mu se približe sa svim druge, nepoznate strane?

Ko je bio taj čovek sa licem od kamena?

Prokletstvo, morao je da sačuva prisebnost!

Bežati, usred noći, bila je glupost.

— Nisam znao da ga poznaješ? — podigao je Votson obrve i palcem počeo usta.

— I ne poznajem ga — promrmlja Mulkaster. — To je ono što me brine.

— Idemo li?

— Kopka me zbog čega se raspitivao za mene? Ne verujem da pripada zakonu. On je kockar. I revolveraš... Siguran sam u to.

— Onda najbolje idi pa ga pitaj — podrugnu se Votson.

— I hoću! — odgovori ovaj, na njegovo najveće iznenađenje.

Leni Votson je pošao za svojim partnerom pitajući se na koji će način da izvede ono što je naumio.

A Volt Mulkaster nije bio probirač u tome.

Jednostavno je zaobišao kockarski sto, ne bi li se našao iza leđa Doku Holideju. Ako mu se i učinilo da ga je kockar ispod oboda svog šešira okrnulo pogledom, to ga nije zaustavilo.

Votson je zastao na drugoj strani.

Ruku je krišom spustio na opasač i čekao.

Onda je video kako Mulkaster iz-

vlači oružje. Niko ga nije video. Niko, osim Votsona.

Ubica nije želeo da reskira.

Njegov plan bio je prost: pritisnuće cev na kockarevo čelo i zapitaće ga zašto se interesuje za njega.

Tako će ga naterati da se preznoji i da prizna.

A ako to priznanje bude bilokav signal za opasnost, onda može i olovo da presudi. Čako Krik je ionako bio bez šerifa. Možda će mu biti zahvalni, naročito oni sa kojima je igrao i od kojih je kupio novac.

Holidej je odigrao svoje karte veoma čudno. Mimo običaja nije povisio ulogu iako je pokazao odličan ful od kečeva i kraljeva.

— Da malo predahnemo, džentlmeni? — predložio je i skinuo šešir.

Stavio ga je uz ivicu stola s namjerom da u njega sruči dobitak.

A onda, kao da se predomislio.

Levom rukom je zamahnuo, i šešir je pao tačno na izvučeni kolt Volta Mulkastera!

Bio je to naoko bezazlen, ali brz i silovit udarac. Obod šešira „sasekao” je šaku iznenađenog ubice i odbacio je u stranu.

Istovremeno, desni „linkoln” slavnog kockara bio je uperen u zbunjenu napadača.

— Baci to, burazeru! — prasnu njegov glas, poput pucketanja leda.

Mulkasterova ruka je visila. Kolobao se časak-dva... a zatim slegnuo ramenima.

— To je neka greška, mister — promumlao je razbojnik.

— Slažem se — klimnu glavom kockar — Pogrešio si što nisi pucao odmah.

— Ne razumem?

Kockarev prst se zgrči.

Volt Mulkaster najzad ispusti revolver, pogledavši ispod oka u pravcu Lenija Votsona.

Holideju to ne promače.

— On ti neće pomoći — dobaci.

— Ko to...?

— Onaj tvoj drugar — mirno je nastavio Džordžijanac. — Ako samo šušne, prepoloviću ga!

Ljudi su se ćutke povukli okolo.

Kraj stola, na kome je ležala gomila dolara, ostali su samo kockar, Mulkaster i, nešto dalje, Leni Votson s izveštačenim osmejkom nevinnosti.

— Rekoh da je neka greška, mister — navaljivao je Mulkaster. — Istina, imao sam kolt, ali, to je da bih zaštitio interese vaših partnera.

— Baš lepo!

— Varali ste! — podviknu ubica. — Hteo sam da vam to kažem, ali...

— Ali sam te pretekao, a?

— Mogu i oni da potvrde da nešto nije bilo u redu — pokazao je Mulkaster prema Džordžijančevim partnerima koji su stajali s ostalima kraj zida — čim je toliki novac prešao na vašu stranu.

— Nisam to čuo u toku igre.

— Možda nisu smeli?

— A ti smeš? Ko te je pozvao da to smeš? Možda bi želeo da odigraš poker?

— Nisam vešt u tome.

— Da odigramo „ruski poker”, burazeru? Tu nije potrebna veština, samo malo hrabrosti.

— Nisam raspoložen...

— Možda si raspoložen da prove-

riš veze na onom dečaku? — pre-
pade ga Dok.

Mulkaster ponovo pogleda u Votsona. Ali, lukavi momak se pravio da ne razume o čemu se radi. Glupo se smeljujio, kao neko koga se sve to ništa ne tiče.

— Ko si ti? — upita muklo Mulkaster.

— Biće bolje da podigneš svoje oružje — predloži mu Holidej i ustuknu korak natrag.

Šankista, koji se nalazio u blizini, podigao je obe ruke uvis.

— Midu Kvintoku se neće svideti pucnjava u njegovom salunu! — povikao je.

— Ko je govorio o pucnjava? — preseče ga kockar.

Razbojnik je s nepoverenjem primio Holidejev predlog. Ili je poludeo, ili je računao na to da će povući, a onda pucati u samoodbranu.

Prokletstvo, to je mogao da dozvoli samo rasni strelac.

A Voltu Mulkasteru se nije umiralo u Čako Kriku.

Ipak sagnuo se i sa dva prsta podigao kolt. To je bio znak da nema nameru da se revolverom posluži, bar zasada. Pažljivo ga je spustio u futrolu, a onda odmakao obe ruke.

— U svakom slučaju si između dve vatre, kicošu! — rekao je, stupivši dva koraka u stranu, bliže Votsonu.

— Dva prema dva — uzvratilo je Holidej i spustio ruke.

Podlaktice su očešale drške koltova uzrašene slonovačom.

— Zašto se uopšte raspituješ za mene? — upitao je ubica. — Nisi iz policije, siguran sam. Šta hoćeš?

— Hteo sam samo da te vidim burazeru.

— Samo?

— Da! Sad znam kako izgleda mučitelj dece. A za otmicu se u ovoj zemlji grdno naplaćuje od strane zakona.

— Zakon u Čako Kriku? — nasmejavao se Mulkaster. — Pa, to je smešno! Leni — okeruo se prema Votsonu — ako pokušaš da se izmigljiš odavde, probušiću ti kožu na šest mesta!

— Nemam sa tim veze — odgovorio je momak sležući ramenima. — Poznajem te samo nekoliko časova i to je sve.

— Tako dakle? — smrači se ubica.

Holidej pozva rukom šankistu.

Čovek se plašljivo približi.

— Donesi kofu vode — naruči mu kockar — i pet porcija jaja sa slaninom.

Čovek se okrete oko sebe.

— Za koga sve to, mister...?

— Za njega — pokazao Holidej na ubicu.

— Kako? — zatrepta šankista, ne verujući — Sve za njega? Samog?

— Da!

— To je neslana šala, mister — žmirnu Mulkaster, još se ne dosektivši jedu.

— Poješćeš i popićeš sve — rekao je mirno Dok. — Nadoknadićeš ono što nisi davao onom detetu od Hačinsona dovde!

— Šta? — dreknu razbojnik. — Niko me neće naterati na to, najmanje jedna nalickana budala!

— Videćemo!

— Dečak je moja briga i on se tebe ništa ne tiče, psetol

— Pojećeš sve.

— Nikad!

Šankista se udalji, mrmljajući.

Liudima kao da laknu. Izbegnuto je, bar zasada, obračun olovom. Sad je bila na redu neobična zabava, u kojoj će se jedan stranac takmičiti sa sopstvenim želucem!

To je čak i Votsonu bilo smešno! Ali, Mulkasteru nije.

Pogotovu kada je video kako čovek iza šanka iznosi pravu kofu, do vrha napunjenu vođom!

Prekrstio je ruke i čekao.

Ali, varao se ako je mislio da će ostati na tome.

Šankista je ostavio kofu i hitro se udaljio.

— Nisi žedan? — upitao je kockar.

Mulkaster odmahnu glavom, cereći se.

— Onda si neokupan — zaključio je razbojnik. Dž. razbojnik.

Hitro je prihvatio kofu i pre nego što je razbojnik mogao bilo šta da preduzme, sručio mu ceo sadržaj na glavu!

Psujući, Volt Mulkaster se zanese pod tim iznenadnim mlazom.

Izgledao je kao pokisli pacov.

„Mid“ salun se potrese od smeha.

Ubica iz Hejsa izgledao je prilično jadno, ali i opasno.

— Daj drugu kofu, čoveče — mahnulo je Holidej rukom prema šankisti.

Međutim ovaj je otvoreno odbijao da ispunji tu naredbu. Nije mu se sviđao ubičin izgled, a još manje pogled koji samo što nije bljuvao vatru.

Ko zna dokle bi sve to otišlo da se nisu otvorila vrata spolja i svež vazduh uskovitlao duvanski dim ispod drvene tavanice.

— Šta se to, dođavola, ovde dešava? — zagrmio je neko.

Svi se okrenuše.

Zatim nastade malo guranje, a onda se do ulaza napravi prolaz, čist prostor na čijem se kraju ukaza prilika u sivom odelu i prugastom prsluku.

Imao je crni polucilinder na glavi, uzano lice i tanke brkove ispod orlovskog nosa.

Ispod visokog čela nalazile su se tamne oči. Sastavljene veđe činile su ga opakim i smrknutim.

Nosio je štap sa kuglom od srebra.

— Dakle, šta se dešava? — ponovio je čovek.

Mulkaster je pozeleo da iskoristi taj trenutak i da šmugne. Ali, suviše je pari očiju bilo kraj njega.

— To je Mid Kvintok — omače se nekom.

X

Činilo se da je jedini pravi odgovor mogao da pruži šankista saluna. On je to i učinio: stao je pored Kvintoka i nešto mu brzo govorio skoro samo na uvo.

Oči dragog po redu od braće Kvintok zaustavile su se na kockaru. Zatim su prešle na Mulkastera, na veliku baru na podu, a onda je vrhom štapa odgurnuo šankistu od sebe.

Došao je do kockarskog stola, štapom prešarao po još nedirnutoj novcu i podigao desnu obrvu.

— Nisam svetac — rekao je polako — ali ne volim takve zabave u salunu.

Levi Votson se kliberio iza nečijih leđa. Njemu se još uvek razvlačila usta pri pogledu na mokrog razbojnika.

Holidej nije mario za ton kojim je Kvintok izgovarao svoje reči. Možda je umeo da vlada ovim ljudima, ali ne njega to nije napravilo utisak.

Taj Mil je imao još tri brata i to mu je davalo snagu.

Izdvojen, on je bio lutka od slame.

— A vi ste započeli zabavu, mister — upro je štap u pravcu Džordžijarca. — Ko ste vi?

— A ko ste vi?

Ljudi se zagledaše. Ni Kvintok nije očekivao nešto tako. On je bio prokleta siguran da ga u Čako Kriku i okolini svi znaju.

— Ovde me svi znaju, mister.

— Ja nisam oдавде.

— Onde ćete me zapamtiti, Kvintok! To ime će se čuti mnogo dalje nego što možete zamisliti. I još nešto, mister: samo ja izdajem dozvolu za posebnu zabavu.

Holidej nije ispuštao iz vida prokislog Mulkastera. Razbojnik je sve činio da bude što neupadljiviji, kako bi ispario u pravcu kantine.

— Najbolje da se pokupite što pre — predložio je Kvintok nabusito. — Da li ovaj novac pripada vama možda? — pokazao je prema gomili na stolu.

— Dobro ste ocenili...

— Uzeću ga kao oštetu — podigao je vlasnik saluna prst uvis. — Biće dovoljno za pranje poda.

On se okrete prema stolu, smeškajući se levim uglom svojih beskrvnih, tankih usta.

— Bolje da ne pripade — trže ga metalan glas.

Okrenuo se, namršten. Oči su mu se zapalile zloradošću i gnevom.

— Meni to, ha?

— Tačno! Novac je moj. A što se tiče poda... možete leći sami dole i pokupiti vodu.

— Šta? — zagrcnu se Kvintok.

Razjaren, on zamahnu stapom na kockara.

Bio bi to đavolski težak udarac da se spustio na Holidejevu glavu.

Mnogi su već videli kako prska lubanja pod „kalifornija” šeširom naklenog stranca. Kvintokov štap bio je, u stvari, čelična šipka obložena drvetom.

Od tog udarca niko ne bi preživeo!

Volt Mulkaster samo što nije kriknuo od radosti. Kockar mu je bio okrenut leđima.

Njegova mokra šaka pala je na kolt.

I dok je Kvintokov štap opisao luk u vazduhu, Dok Holidej je stigao da iskrene rame i povuče obarač kolta zdesnog boka.

Pucao je kroz futrolu.

Bilo je to neviđeno u Čako Kriku. Kugla iz niklovane cevi legendarnog kockara smrskala je drveni „oklop” štapa i izbila ga iz Kvintokove ruke.

Onda se umešao i Volt Mulkaster.

Bila je to prilika koju nije smeo da propusti.

S ružnim osmehom trijumfa po-

đigao je šaku obavijenu oko drške svog revolvera.

Ciljao je u kockareva leđa!

Negde iznad glava okupljanih ljudi prasnuli su revolverski hici.

Barutni dim izbio je sa ulaznih vrata.

Volt Mulkaster se zgrčio, zgrabivši obema šakama košulju na prsima. Izgledao je da iz nje nešto otima ili čupa.

Zatim je pao.

Sve se odigralo neverovatno brzo.

Ljudi u „Mid“ salunu nisu uspjeli da se sklone, a olovna zrna su poput otrovnih insekata zazujala oko njih i zapretila da pogodi i nečužne.

Štap Mida Kvintoka ležao je na podu, dodirujući srebrnom kuglom dršku Mulkasterovog kolta.

U krčmi je zavladao tajac.

Džordžijanac je držao oba svoja „linkolna“, ali ih nije upotrebio. Neko mu je spasao život u trenutku kada se rešavao Kvintokovog nasrtaja. Volt Mulkaster, ubica iz Hejsa, pokušao je da ga se oslobodi, i umro je!

Na ulaznim vratima stajao je Riket Kolp, šerif iz Hačinsona!

Iza njega, kao senka, nalazila se Edit Larsen, bleđa, sa kolutovima ispod očiju, umotana u šal.

Po svom starom običaju, Kolp je žmirkao. Lice posuto žućkastim pegama pri salunskoj svetlosti bilo je još žućkastije.

Kolt, koji mu se dimio u ruci, bio okrenut tavanici.

Mid Kvintok je opružao i skupljao prste, utrnule od udara kugle o štap. Zadesila su ga dva iznena-

đenja; previše za jedno veče u selendri kakva je bio Čako Krik.

Prvo je u tamnoodeveni stranac, čudovišnim hicem zaustavio udarac njegovog štapa, a onda je novi stranac pucao u sivobradog revolveraša, i na mestu ga ubio!

— Do vraga — opsovao je Mid Kvintok, pozelenevši od besa — a ko ste vi? Kakav je ovo skup ubica?

Riket Kolp oprezno zakorači napred.

— Ovog čoveka jurim od Hačinsona — kazao je, uputivši pogled na nepomičnog Mulkastera.

— Zaista? A zbog čega?

— Zbog otmičel!

Holidej je već znao o kome se radi. On vrati revolvere za opasak i nehajno pokupi novac sa stola u svoje džepove.

Mid Kvintok je neprijateljski gledao čas u Holideja čas u Kolpa.

— A ko ste vi, do đavola? — okomio se na ovoga, ne opažajući ženu.

— Ja sam šerif iz Hačinsona — uzvraća ovaj i razgrnu rever svog kaputa. Metalna zvezda zasenila je Kvintokove oči i malo mu uvukla rogove.

— To je već druga stvar — procedio je.

— A dečak? — ogłosi se Edit Larsen.

Vlasnik saluna napravi iznenađeno liče i mahinalno skide svoj polucilinder.

— Moram priznati da sam zbunjeno — rekao je. — Možda biste mi objasnili, najzad, zbog čega je ubijen ovaj čovek?

— Okrivljen je za ubistvo pomoćnika šerifa u Hejsu — odgovorio je Kolp. — a u Hačinsonu je oteo jed-

nog dečaka da bi pobeo ispred Vajata Erpa.

— Vajata Erpa? — pretrnu Kvintok. — Nećete reći da postoji mogućnost da i on dođe u Čako Krik?

— Mogu samo da pretpostavljam — odgovorio je Kolp.

— Nadam se da neće — zareža Kvintok i podiže sa poda štap. — Taj dečak... da nije vaš, gospodo?

— Jeste — prošaputa udovica. — Gde je?

Kvintok se okrete oko sbe, šireći ruke.

— Pa, zaista gde je? Ko ga je video? — upitao je i on.

Leni Votson se lagano udaljio iz prvih redova. Pošto je izgubio svog novog partnera, našao je za najbolje da iščezne iz saluna.

Niko ga nije zadržavao.

Holidej se možda ne bi mešao u razgovor da se Majk Larsen nije nalazio u njegovoj sobi.

Na licu žene koja je pratila hačinsonskog šerifa bilo je ispisano beskrajno očajanje, pomešano sa strepnjom i neizvesnošću.

— U mojoj je sobi — rekao je.

— Gde? — priđe Kolp.

— U kantini! Našao sam ga vezanog u susednoj sobi. Zvao je u pomoć, bio je zaplašen.

— Hvala nebesima — uzdahnu Edt Larsen. — Rik, hajdemo po njega! Molim te! Ne mogu više da izdržim!

— Da li je još tamo? — upita šerif.

Kockar sleže ramenima.

— Zaključao se iznutra i obećao da će me sačekati.

— Hajdemo! — obgrli Kolp udovicu i povede je prema izlazu.

Mid Kvintok pođe za njima.

A onda još jedna poveća grupa radoznalaca pohrli prema kantini Čerija Graba. Holidej ostade sam u salunu. Palio je cigaretu.

Međutim, Riket Kolp se vratio do vrata.

— Voleo bih da i vi pođete — zamolio ga je, mirno ali vrlo odlučno.

— Baš sam se pitao zašto da ostanem ovde.

U međuvremenu, šankista je uz pomoć jednog gosta odvuкао mrtvog Mulkastera napolje, na trem.

Do kantine nije bio dug put.

Čeri Grab je stajao za šankom i primio prve izveštaje o pucnjavi preko puta. On jedini nije smeo da izleti napolje kad su se oglasili Holidejevi „linkoln”.

A kad se sve utišalo, kad je Riket Kolp pozvao svoju saputnicu da krenu u kantu, nekoliko badavadžija je otrčalo napred i pripremio Graba.

Kantiner se u sebi kajao što nije poslonio više pažnje činjenici da je jedan stranac, i to lupeškog lica, doveo i ostavio samog u sobi dečaka od desetak godina!

Nebesa!

Zašto je to moralo njemu da se desi?

Sad je imao na vratu i Kvintoka i šerifa. Mogu ga optužiti i da je saučesnik?

Kad su se vrata na kantini za njihala, Čeri Grab se našao u velikom poslu: poravnavao je red boca iza sebe, ali je u krajičku velikog ogledala opazio čoveka sa kosom pcpot slame, na čijoj je košulji svetlucala značka.

S njim je bila i jedna ženat

A onda je upao Mid Kvintok, ispred gomile radoznalaca za salu na.

Poslednji je ušao stranac statan-
skih očiju.

Što je najčudnije, nisu se uopšte uputili prema njemu.

Uputili su se pravo prema stepenicama.

Jedino je onaj stranac, s đavol-
skom rukom i sokolovim okom, stao i okrenuo se prema rulji koja je gmizala za njima.

— Kuda? — upitao je ledeno.

On' su zastali i zgledali se. Zais-
ta, kuda su nasrnuli?

I dok su o tome razmišljali, koc-
kar je već nestao u hodniku.

— Ovamo — zvao je Čeri Grab, srećan što je jeftino prošao — ja plaćam piće.

Za to vreme, Holidej se zaustavio pred svojom sobom i pokucao.

Učinio je to još jednom, ovog puta jače.

— Majk! — povikala je i Edit Larsen, naslućujući najgore. — To sam ja, mama...! Otvoril

Ali, dečak se nije javljao.

Riket Kolp izvuče revolver i opali u bravu.

Zatim je udario nogom.

Kad su se pojavili na pragu, utvr-
dili su da je soba prazna...

— Majk — kriknula je udovica i zanela se.

Šerif iz Hačinsona je pridržao i osloni na svoje rame. Pogledao je u Holideja s nekom vrstom prebacivanja. Ali, kockar je to hladno primio.

— Šerife — kazao je polako — u drugoj sobi su posećene veže. Uči-

nio sam toliko da ga umirim i sklonim.

— Ali... gde je sada? — procedio je Kolp.

— Pobegao je — pokazao rukom na prozor Kvintok.

XI

Mid Kvintok nije gubio vreme.

On krišom izvuče jedan kolt iz opasača prvog čoveka do sebe, El-
mota Ruda.

Ridova šaka bila je previjena pr-
ljavom maramicom i nesposobna za rukovanje oružjem. Ali, zato je Kvin-
tok to učinio umesto svog čoveka.

— Gore ruke! — povikao je i zabio cev u leđa kockaru.

Holidej se ukoči.

— Šta to znači? — upita Riket Kolp, mršteći se.

— On je sigurno saučesnik — is-
kezio se Kvintok. — Inače, kako to
da se desi da nema dečaka kad ga
mi tražimo? Možda ima još nekog
pomagača? Možda su sklonili malog
na drugo mesto?

— Možda, možda... — nestrplji-
vo će Kolp. — Ali, zašto bi se sva-
đao sa partnerom, naočigled svih?

— To je možda dogovoreno.

— Lep dogovor — sleže rameni-
ma Holidej — da lupeža polivam
vedom iz kofe! Vi imate smisla za
šalu, mister!

— Ne brbljaj — prekide ga Kvin-
tok. On nije zaboravio zrno kojim
se kockar poslužio i smrskao mu
štap naočigled pola Čako Krika. —
Zatvorićemo te, dok ne nađemo deč-
ka. A ako on potvrdi da nisi ume-
šan, možda ćemo te i pustiti.

— To nije baš po propisima —
umeša se Kolp.

— Možda u Hačinsonu — osmehnu se Kvintok, poklonivši se udovici — ali, ovde je malo drukčije. Uostalom, ljupka gospođa će mi dati za pravo: treba sve preduzeti da se pronađe njen sin.

Edit nije odgovorila ništa.

I Kolp je ćutao.

Ni njoj, ni njemu, nije se sviđelo lice Mida Kvintoka. Ali, ono najvažnije zbog čega su došli, nije bio ni Holidej ni njegov protivnik, već Majk Larsen.

Dečak je istog dana popodne viđen u kantini, ali iste večeri je izašao.

Sam, ili uz nečiju pomoć?

Kvintok dade znak glavom Ridu.

— Razoružaj ga, Elmotel

— Sa zadovoljstvom, gazda — iscerio se ovaj. — Hoćemo li ga obesiti odmah ili...?

— Zavežli — obrecnu se Kvintok.

— Ovo nije zapad od pre dvadeset godina, već Čako Krik koji je civilizovan!

— Kako vi kažete — promumla Rid i razgrnu Holidejev kaput.

— Grešite — dobacio je Holidej Kvintoku. — Ali, to svesno radite, zar ne?

— Neće te izvaditi priče — uzvratil Kvintok. — Šta je s tim opasčem, Elmote?

— Teško se otkopčava...

— Onda pokupi samo koltove!

— O keji, gazda!

On ispruži ruke, ali prilično nespretno. Umesto jednu po jednu, pružio je obe.

Kockar se malo naže napred i čelom pogodi Rida. Istovremeno ga laktom okrenu prema sebi i ispreči ga na cev Mida Kvintoka.

Uplašén da će mu se nešto nesiti, ovaj opali.

Metak pogodi Rida u leđa. Lepo se čulo kako olovo udara u meso i kako se sa tkanine podiže oblačak prašine.

Ali, Džordžijanac je već dobio u vremenu.

Još uvek pridržavajući Rida desnim ramenom, poslužio se levom rukom i pritisnuo oroz.

Mid Kvintok je poleteo natrag kao da ga je udarila mazgal

Iznenadenje na njegovom licu bilo je neopisivo.

Pao je na ragastov sobnih vrata, a onda skliznuo na pod, širom otvorenih očiju.

— Ubio me! — skičao je kao pogođen pacov. — Ubio me! Zovite Aleksa! Zovite Pola! Pola!

Holidej odgurnu sa sebe Ridovo mrtavo telo.

Šerif iz Hacinsona nije pokušavao da se umeša. Za trenutak, akcija koja se izvela pred njegovim očima, potisnula je misao o nestalom dečaku.

Da mu je neko pričao šta može videti, a video je, Kolp ne bi poverovao

Imali su sranca u šakama obojica: jedan ga je držao na oku, a drugu mu je uzimao koltove.

A onda se desila neverovatna stvar!

Trzaj telom, kratak udarac glavom, veličanstveno povlačenje iz korica... I, jedan hitac!

Mid Kvintok je cvilio na podu. Krv mu je izvirala ispod prugastog prsluka i bojila ivicu pantalona.

Stepenštem je odjeknuo bat mnogih čizama.

Čeri Grab se prvi ukazao na vratima.

Ustuknuo je kad je ugledao na podu Mida Kvintoka.

— Nebesa! — uzviknuo je. — Šta ste mu uradili?

Raširio je obe ruke i tako dao znak onima iza sebe da ne nava-ljuju.

Riket Kolp je protrljao bradu; što se njega ticalo, najbolje bi bilo da ode. Majk Larsen nije mogao daleko da odmakne te večeri. Nadao se da će ga pronaći do ponoći.

Čeri Grab je lomio prste, ali se malo umirio videvši da Kvintok diše.

— Šta ste to uradili? — mrmljao je, buljeći u cev Holidejevog kolta.

— Oni će vas ubiti!

— To sam čuo bezbroj puta dosada — klimnuo je glavom Džordžijanac.

— Ali... Kvintokovi su nešto drugo!

— Zista?

— Doći će ovamo uskoro i zapaliće kantine! I vas zajedno s njom.

Holidej okrete kolt oko prsta tako da se cev ponovo nađe okrenuta u Graba.

— Ovaj mnogo cvili — pokazao je na Mida — kako bi bilo da ga odvučeš napolje? Hteo bih da se odmorim!

— Šta? Vi... Vi nećete da bežite? — zagrcnu se Grab.

— Ne pada mi na pamet — odgovorio je hladno kockar. — Platilo sam cvu sobu.

— Ali... tri Kvintoka će doći. Možda su već obavještenil!

— Neka dođu.

Ni Kolp nije mogao da ostane ravnodušan na ovu bezumnu hladnokrvnost.

— Biće najbolje da odete odmah — predložio je kockaru. — Ovo meso, izgleda, ima samo jedan zakon:

— Ne brinite za mene — odbrusi Holidej — već potražite dečaka. Preplašen je, a napolju je noć.

— Idemo, Rik — uhvati Edit šerifa za mišicu. — Idemo...

— U redu!

Kolp stisnu usta napusti sobu.

Čeri Grab se hvatao za glavu, vrteći se po sobi kao indijanski vrač.

— Šta me je snašlo, hiljadu mu gromova! Dečak prvo, pa Rid, a sad i Kvintok. Polumrtav u mojoj kantine! Čoveče, za jedno veče napravili ste rusvaj u koji Čako Krik nije imao godinama...

— Šta je sa mojim spavanjem? — preseče ga Dok.

— Vi ste poludeli? Ja... možda ste mi odnekud poznati, ne mogu da se setim, ali... bolje da vas Kvintokovi ubiju napolju nego ovde. Tamo imate bar neke šanse!

— Ja uvek imam šansu — reče ovaj.

Grab je zurio u Džordžijanca kao u priviđenje.

— Ne shvatam — promrmljao je — ili ste zaista poludeli, ili ste proketo opasni kad tako govorite!

— Ništa mi ne može biti osim smrti — dobacio je kockar. — A on mi je ponekad potrebna, krčmaru...

Čeri Grab je glavom pozvao ljude da mu pomognu.

Mid Kvintok je cvileo, ošamućen od samog pogleda na krv. Bila je

to slabost za koju skoro niko dotle nije znao. U stvari, Kvintok je bio alergičan na sopstvenu, ali ne i na tuđu krv.

Kad je osetio da ga podižu, otvorio je oči i zakolutao beonjačama.

— Jesu li došli? Aleks i Pol? Gde su? Zar još ne znaju da umirem?

— Samo što nisu stigli, mister Kvintok! — uveravao ga je kanti-
ner.

— Kuda me vodite?

— Kod doktora...

— Jesam li teško ranjen? Gde je onaj prokletnik? Gde su moja...

Glas se izgubio u hodniku.

Holidej je ostao u sobi, s gorčinom u stomaku. Samo što je prošlo nekoliko časova otkad je ujahao u Čako Krik, već su mu se nagomilale nevolje!

Međutim, on nikada nije bežao. Ni od same smrti.

XII

Jahač sa zvezdom, na vrancu usijanom od znoja, stigao je u Kiler Kemp.

Bila je poodmakla noć.

Osećao je da mu trag izmiče. Računao je da će begunac iz Hejsa zastati u jednom od dva mesta: Čako Kriku ili Kiler Kempu.

Računao je da će ubica tipa Volta Mulkastera učiniti sve da se do kopa južnih granica.

Kiler Kemp bio je u tom pravcu.

Međutim, izgleda da se prevario. Nije umeo da objasni zbog čega je imao taj osećaj, iako u Kemp nije ni ušao.

„Logor ubica“ nalazio na blagom padini Peščanih brda.

Iz daljine, ravni krovovi, mrki i sivi, podsećali su na razbacano kamenje. Što se više približavao, Vajat Erp je imao utisak da ulazi među vlgvame nekog indijanskog plemena.

Sve kuće bile su prizemne, ali sa velikim prozorima i širokim tremovima. Ime je dobilo iz vremena kad su tu, u Peščanim brdima, pronađene zlatne žile i kad je padala krv.

U to nesigurno vreme, porodica Mindfajtovih otvorila je izvanredno nalazište. Međutim, radovali su se samo mesec dana: našli su oca, majku i dva sina ubijene. Niko nikada nije otkrio ubice, ali kod žrtava nije nađeno ništa od zlatnog grumenja...

Bio je to znak da ljudi napuste logor, s onim što su iskopali dotle.

Jer, odmah nakon toga ubijena su još dva kopača.

Kiler Kemp postalo je ozloglašeno naselje.

U njega su dolazili, s vremena na vreme, uporni kopači u nadi da će pronaći nova nalazišta.

Međutim, to su izgleda bile samo nade.

Oni najuporniji naseljavali su napuštene barake, kopali, bavili se pomalo lovom da prežive, krali, pravili „izlete“ do Čako Krika ili Eldorada, vraćali se...

Za neke je to bio bedan život.

Za mnoge, bilo je to jedino što su znali i čemu su se nadali.

Kiler Kemp imao je samo jednu krčmu. Zvala se „Šansa“.

U Kiler Kempu nije bilo postelja za prolaznike i strance. U stvari, retki su bili oni koji tuda prolaze.

Moglo se to naselje nazvati najzabačenijim u tom delu Kanzasa, između Vičite i Hačinsona.

Ako je begunac, kome je na tragu bio Erp, svratio u taj „Logor ubica“, onda je morao biti jedino u krčmi.

Maršal iz Dodža sjahao je pred „Šansom“ i pustio vranca da se pobrine za sebe.

Zastao je ispred ulaza i zapalio dugu cigaru. Plamen šibice osvetlio je njegovo suncem sprženo lice i metalnu značku.

U mraku, kraj samih stepeništa, jedan čovek se podigao i poput psa podvijena repa šmugnuo preko ulice.

Erp levom rukom odgurnu klimava vratanica i uđe u zadimljenu prostoriju.

Sve je tada umuklo!

Ljudi su se podigli sa sedišta kao da su ugledali avet.

Šerif, i to savezni!

Takva ptica nije dolazila u Kiler Kemp još od vremena kad su ubijeni Mindfajtovi.

Neko je, nehotice, prevrnuo čašu i ona je pala na pod i razbila se. Bio je to rđav znak!

Po koga je došao predstavnik zakona u Kiler Kemp?

Bar polovina žitelja bila je nečiste savesti. Mnogi su imali za sobom, u prošlosti, poneki žig koji su krili od sveta. Mnogi su sada pomislili: zbog mene je došao!

U „Šansi“ je bilo oko desetak ljudi.

Bila su to neobrijana, posivela lica koja su pri bleđoj svetlosti lampi imali zelenkastu boju. Kaputi, šeširi, blatnjave čizme — sve je to bilo izmešano u tesnoj krčmi kao u nekom čoporu.

Prostorija nije čak imala pod od dasaka već dobro utabanu zemlju.

Šank je bio sklepan od ostataka sanduka. Na polici sa dve pregrade nalazilo se nekoliko boca i nekoliko manjih balona.

Čovek za šankom pre je ličio na razbojnika nego na krčmara.

Bio je krupan, bikovskog vrata, maljavih ruku i niskog čela. Duboko usadene oči i mali nos iznad četvrtastih vilica davale su mu majmunski izgled.

Sada je buljio u pridošlicu otvorenih usta.

Maršal iz Dodža je prešao pogledom po ljudima.

Ne, tu nije bilo njegovog čoveka. Ali, to nije značilo da ga nisu videli.

Njegov dolazak bio je za njih grom iz vedrog neba. Razbio je njihovo uobičajeno, monotono veče i uneo je nemir.

A kad su videli o bedrima „bantlajn specijale“, neki su se prisetili ko im je došao u posetu.

Da nije stajao na samom ulazu, bar polovina bi odmaglila napolje. Ovako su morali da ostanu na svojim mestima, da nagađaju i da strepe.

Dim iz Vajatove cigare migoljio je prema prljavoj tavanici. On je preneo pogled na barmena i lagano mu se približio.

Čovek iza drvenog šanka uvukao

je glavu u ramena kao da očekuje udarac.

— Ja... ja ništa ne znam — promucac je piskavim glasom. Bilo je pomalo smešno da takav glas izlazi iz tako snažnog tela.

— Ništa te nisam ni pitao, čoveče — umirio ga je Erp.

— Kako? Zar vi niste...

— Šta to?

Barmenovi sitne oči odskakutaše u stranu.

— Zar se nešto desilo? — upitao je Erp.

— Ne, ništa... Mislio sam...

— Reci to što misliš.

Ali, ovaj je ponovo utonuo u kolektivno ćutanje. Video je da se zaleteo; u svakom slučaju, maršal je ovuda možda samo prolazio — ništa više.

— Neko piće, šerife? — ponudio ga je zatim.

— Ne — odbi Vajat. — Tražim obaveštenje.

— O čemu.

— O jednom tipu sa dečakom. Da li je bio ovde?

— Sa dečakom? — nabra veđe barmen. — Pa, nisam siguran da u Kiler Kempu uopšte ima dece...

— Jeste ili nije?

— Kako izgleda?

— Sive brade, zečjih zuba, korača na krivim nogama i nosi široku košulju

Čovek je vrteo glavom.

— Ne, takvog nisam video — rekao je potom.

— Niko ovde ga nije video? — okrenuo se maršal prema ostalima. Znao je da slušaju svaku njegovu reč.

Niko nije rekao ništa, ali su svi slegali ramenima ili odmahivali glavama.

Ječiva su čekali da ode, da ih ostavi na miru.

Ali, Erp je imao više živaca nego što su oni mislili.

— Taj čovek je ubica — kazao je potom. — Ubio je čoveka od zakona gore, u Hejsu, a kidnapovao je jednog mališana u Hačisonu. Svako ko ga skriva ili prećuti da ga je video, čekaće dobra ćelija u Dodžu. Dajem vam reč.

— Niko ga ovde nije video — uveravao ga je barmen. — Ovde bi odmah pao u oči.

— Kako?

— Pa, kao stranac. Pogotovu ako je sa detetom.

— U redu — složio se Erp, uviđajući da mu je Mulkasterov trag verovatno izmakao prema Čako Kriku.

— Odlazite li? — upitao je barmen.

— Ne žirim mnogo — odgovorio je maršal. — Biću u blizini.

Zatim je napustio krčmu.

Samo što su se vratanca umirila za njim, jedan krupan momak odgurnuo je neke ljude od sebe i izašao u prazan prostor između šanka i vrata.

Ruka mu je bila na opasaču.

Gledao je u pravcu kojim je otišao maršal iz Dodža i mumlao.

— Ubiću ga!

Pošao je napolje, ali ga barmen sustiže i povuče za ruku.

— Ne luduj, Bine! — povikao mu je na uho. — Znaš li ko je to?

— Briga me! — ote se momak.

— Neka je i sam đavol!

— Ali, možda nije došao zbog toga?

— Ne verujem! To je prokleta policijsko njuškalo i ja ću mu prosvirati metak kroz potiljak!

— Ne budi lud!

Ali, ovaj se ote i pojuri na vrata.

Međutim, nije stigao da izađe, jer se na njima, kao iz zemlje iznikla, pojavi atletska figura Vajata Erpa.

Stao je kao zid, ne mareći za izvučeni kolt.

— Mene tražiš, momče? — upitao je.

Bin Eldžin, kako se zvao momak, zastao je sa glupim izrazom na licu. Nije se nadao šerifovom povratku, ali ga nije uhvatila ni panika.

Čvrsto je stezao oružje, raskrečenih nogu, malo povijen i zgrčen.

Bio je mlad, plavokos, obmotan dugim šalcom oko vrata. Na sebi je imao siv kaput do kolena i isto tako sive pantalone od izlizanog somota.

Da nije bilo retke bradice, modrice na oku i smrknutog izraza, mladićevo lice moglo se nazvati lepuškastim.

Vajat Erp je obema rukama otvorio vratanca i ponovo ušao u krčmu.

Bin Eldžin se pomerio korak natrag.

— Šerife... bolje da stanete. Pucaću!

— Gluposti, zašto bi to učinio? — upitao je Erp, nastavljajući da korača.

— Stanite! — zaurao je Eldžin i podigao ruku.

Čelčan pogled velikog maršala mrvio je u mladiću i poslednje ostatke odlučnosti.

— Bolje da mi daš oružje — predložio je Erp.

— Ne! Pucaću ako mi se približite još korak...

— Nećeš pucati! Daj revolver!

I on ispruži ruku.

Svi su netremice posmatrali scenu. Ali, malo je ko verovao u ishod kakav se na kraju desio.

Bin Eldžin nije pucao u šerifa.

Naprotiv, oborio je glavu i ruka sa koltom mu je klonula niz telo. Izgledao je skrhan, klatio se poput pijanca.

Erp uze kolt i nekoliko časaka ga je odmeravao na dlanu. Onda ga uhvati za cev i stavi Eldžinu u futrolu.

— U čemu je stvar? — upitao je.

Okrenuo se oko sebe; svi pogledi bili su uprti u njega. Možda su u početku bili neprijateljski i podozriv, sada su izgledali nešto mirniji ali i neodlučniji.

Maršal iz Dodža je, protivno njihovim očekivanjima, vratio oružje čoveku koji je imao nameru da ga ubije!

— To je Vajat Erp! — izreče se neko.

Prvi put otkako je ušao, Erp je čuo šamor među ljudima.

I kao da je između njih i njega nestao zid ćutanja.

Jedan od posetilaca krčme odmah se podigao i prišao na trem „Šanse”.

Dvojica su prišli Binu Eldžinu i povelu prema stolu.

Barmen je dlanom obrisao znoj sa čela.

— Zaista ste vi Vajat Erp? — upitao je glasno.

Svi su očekivali odgovor .

Maršal nije imao razloga da krije.

— Da! Ja sam. Vajat Erp! — odgovorio je.

— Zaista?

— Čoveče, nemam nameru da se dokazujem celu noć. Šta se ovde dešava?

Barmen je pogledao po okupljenim ljudima. Činilo se da sa njihovih usta čita odgovor može li početi priču ili ne.

Erp je strpljivo čekao. Sat više ili manje u poteri neće ga sprečiti da stigne ubicu iz Hejsa.

— Maršale, Bin Eldžin je ubio jednog čoveka — rekao je barmen bikovskog vrata.

Pošto Erp na to nije reagovao, on nastavi.

— Taj čovek.. zakopali smo ga i dogovorili da o tome ćutimo. A kada ste vi naišli, učinilo nam se da je sve otkriveno!

— Ko je ubijeni? — upita Erp.

— Neki Vajds...

— O to Vajds?

— Da! Poznajete ga, maršale?

— Ima jedna poternica za njim iz Kolorado Springsa...

Barmenovo ružno lice se razvuče u osmeh; oči se suziše, mali nos nabra, i nešto kao olakšanje ote se iz njegovih grudi.

— Do đavola — kazao je — ta hulja ionako nije vredela da živi.

— To treba sud da utvrdi — preseče ga Erp ozbiljnim glasom.

— Maršale, taj Vajds... pripada družini Emerson Kelbijal! Oni su i ranije dolazili, ali ovog puta su poslali Vajdsa da izvidi da li je pronađena neka zlatna žila i isplati li

se da dođu ovde i pljačkaju. To je sam Vajds izbrbljao poslednje večeri u „Šansi“.

— Ovde, znači?

— Da! Razmetao se, vitlao koltom, a zatim... zatim se ono desilo!

— Govori već jednom šta — proceđi Erp.

Naleteo je na Eldžinovu sestru... Sedamnaest godina. Bila je ispred barake troj šest, gde živi sa majkom, skupljala je veš kad je Vajds iskočio iz mraka... Zapušao joj je usta i odvuкао pod brdo.

Ponovo su svi začutili.

Eldžin je sedeo za stolom glave oborene na šake. Činilo se da spava.

— ...posle se Vajds vratio i napio. Pričao je šta je uradio i obećao da će dovesti celo društvo da se u Kiler Kempu zabavlja sa curama! Eldžin je došao iz rudnika i, kad je čuo šta se dogodilo, umesto po sestru doleteo je u krčmu!

— A šta ste vi preduzeli? — upitao je Vajat. — Zar nemate ovdašnjeg šerifa?

— Šerifa? — skoro se nasmejao barmen. — Ko bi hteo ovde da dođe i okači zvezdu. Ovo nije ni selo, maršale. Ovo je logor kopača, koji v še kopaju nadama nego pijukom...

Iako je ličio na majmuna, barmen iz „Šanse“ je umeo lepo da sroči rečenicu.

— Možda bi ti to mogao? — upita Misurijanac.

— Ja? Sta vam pada na pamet, maršale! Ja nisam revolveraš!

— Nije potrebno da čuvar zakona une samo da puca. Možda je bolje da zna lepo da govori i pametno da rasuđuje.

Barmen odmahnu rukom.

— Lako je vama da tako pričate — rekao je mrzovoljno. — Vi ste ovde sat ili dva i otići ćete. Možda nikada nećete više proći ovuda. A mi? Pročulo se da ovde ima zlata i samo se čeka da se od nas neko obogati! A Kelbi to čeka!

— Gde je on?

— Sigurno je blizu... Kad bude video da mu nema čoveka, pogodiće da se nešto desilo i doći će ovamo!

— I šta će uraditi?

— Razjuriće nas — reče barmen. — Samo, možda i mi imamo sreće, maršale! Tu ste vi!

— Ja se ne zadržavam.

— Morate nam pomoći! — uzviknu barmen. — Kelbi je krvoločan.

— Ja jurim kidnapera — odgovorio je Erp. — A vi se skupite, naoružajte i spremite Kelbiju doček!

— To je lako reći...

— Zar ovo nije „Logor ubica“?

— Bio nekad — uzdahnu ovaj.

— Sad su tu uglavnom mirniji ljudi i poneki razočarani stranac, koji po zemlji kopa kao po mladosti. Onako, po uspomenu.

Zatim kao da se nečega priseti.

— A Eldžin? Šta ćemo s njim? Hoće li odgovarati?

— Za šta?

— Pa, kada je te večeri uleteo ovde, imao je kolt u ruci. Pozvao je Vajdasa, a ovaj, kad se okrenuo i pokušao da se dočepa svog oružja, pao je sa šest rupa u telu. Nije ni slova proslavio...

Vajat Erp se zagleda u barmenove oči.

— Momak preti, napastvuje devojčicu, njen brat ga ubija, a svi vi

ovde ćucorite i pitate: šta će biti! Pa, ja nisam nadležan da prosudim šta je pravo a šta ne. To ostavljam vašoj savesti.

— Mislio sam, po zakonu...

— Po zakonu? Ja nisam ništa video, ni čuo. Oto Vajds je učenjen, ali ne znam za koliko. Druga je stvar što se vi plašite od Kelbija. I to zbog svoje, a ne zbog Eldžinove kože.

— Nije pravo da tako govorite, maršale. Vi predstavljate zakon.

— Kao i vi. Umesto da sedite ovde, poput pacova u rupi, bilo bi bolje da pokažete Kelbiju da mu nije mesto ovde.

— Ne znate vi Kelbija...

— Znam ga bolje nego iko od vas!

— Kako? Poznajete Kelbija, a govorite nam da mu se odupremo?

— Upravo tako!

— Mister Erp, to bi značilo nekoliko mrtvih više. I to nevinih ljudi!

— Biće ih tri puta toliko ako skrsite ruke i čekate da vam odnekud dođe neki šerif i svrši vaš posao.

Zgledali su se.

U stvari, očekivali su zapravo sve ono što im je maršal iz Dodža i rekao: da će „poturiti“ njega da sredi Kelbijevu družinu, a oni će mu se zahvaliti posle, naravno ukoliko ostane živ.

A šta bi bilo da on nije slučajno navratio u potrazi za ubicom i ote tim dečakom?

Možda bi čuvali tajnu nestanka Ota Vajdasa. No, kad-tad, Kelbi će pritisnuti nekoga da kaže istinu.

A tada?

Barmen je pogledao ljude. Svaki drugi je imao revolver. Oni koji ga nisu nosili, imali su kod kuća pušku.

Nije li Vajat Erp bio u pravu?

Kiler Kemp bio je običan logor, prebivalište najupornijih kopača i istraživača.

Nisu imali zakon. Niko se ne bi prihvatio te dužnosti u toj pustari.

A od njih niko nije imao ni vremena ni snage da to preuzme.

Možda je sada bilo vreme da se udruže.

Da se obezbede od Kelbija i njemu sličnih...

Ali...

— Dolazi! — zaurao je čovek koji je stražario na tremu.

Lice mu je bilo blede, oči prestrašene.

Barmen pogleda u maršala i kao da se obradova. Erp nije uspeo da odmakne pre Kelbija.

— Ko dolazi, Malori?

— Kelbi! Ima ih trojica...

— Kako znaš da je on? — namršti se barmen. — Kelbi ima više ljudi u družini.

— On je... Video sam mrtvačku lebanjku!

Pošto je to rekao, Malori se izgubi u najudaljeniji kutak „Šanse“.

Barmen pogleda u Erpa.

Čovek iz Misurija sleže ramenima i uputi se jednom stolu do zida. Okrenuo je leđa ulazu, seo i izvukao iz džepa svoje crvene košulje novu cigaru.

Činilo se da prekida sve odnose sa Kiler Kempom i da ga se ne tiču ni Emerson Kelbi ni Bin Eldžin ko-

ji je ubistvom Ota Vajdsa natovarao bedu na vrat i sebi i logoru.

Svi su lepo čuli kako je frknuo jedan konj napolju.

Uprkos prisustvu najvećeg maršala Zapada, lica ljudi u krčmi „Šansa“ postala su ponovo siva i skamenjena.

Kelbi je stigao!

Nije im dao ni da odahnu.

Ni da se priberu, ili dogovore šta da preduzmu i kako da sačuvaju glave ako se bandit razbesni.

Čuli su potom struganje čizama o truli pod trema. Neko je zvecknuo ma muzama.

Erp je zapalio cigaru, odupro se o naslon stolice i stavio čizme na sto.

Onda su se vratanca sa treskom otvorila i kroz njih je proleteo dečak!

Pređ iznenađenim ljudima Kiler Kempa, mališan se srljao preko cele prostorije do suprotnog zida, odbio se od njega i pao kraj šank.

Zatim se pojavio i Kelbi.

Prvo što je padalo u oči bila je crna košulja sa belo izvezenom mrtvačkom glavom na prsima.

Šešir isto tako crne boje, imao je iznad obrva pantljiku od zmijske kože.

Nosio je pantalone prebačene preko čizama, pri dnu široke i iskazane, opasač ukrašen resama i kožicom. Drška kolta bila mu je okrenuta: naopak, izvlačio je „uvrnutom“ rukom, sprema. Bila je to veština koju su mogli da savladaju samo vrhni revolveraši, spremni na mnoga odricanja da bi to uvežbali i redovno uvežbali i dalje.

— Čiji je ovo deran? — proderao se Kelbi i pokazao na čupavog Majka Larsena!

Bio je to mališan iz Hačinsona, poderan, bleđ, unezveren, podivljao...

Ljudi zaista nisu znali čiji je.

— Sunjao se oko mog logora — primeti Kelbi. — Hteo je da ukrade konja! Dakle?

Ljudi su bili uplašeni Kelbijevim dolaskom, pa ponešto im nije bilo ni jasno.

Emerson Kelbi izgledao je kao lisac: kose oči, dug nos, šiljaste uši i ispuštene jgodiće odakle je, ispod samih očiju, počinjala crvenkasta brada.

Njegova dva pratioca bila su još gora: ispod oboda pohabanih šešira nisu se videli ni oči ni nos. Senka je prestala kod usta i gustih bradurina, koje britva nije posetila mesecima.

Što se tiče malog Larsena, on izgleda nije imao snage da ustane sa poda.

A niko mu nije pohitao da pomogne.

— Dakle? — ponovio je Kelbi. — Nije ničiji? Znači li to da ga mogu ubiti, kao konjokradicu, a vi da ćutite?

— Taj nije odavde — najzad prozbori barmen, koji se najbolje snalazio sa jezikom. Ostalima kao da se zavezao.

— Nije odavde? — namrača se lupež. — Istina, bio je bliži Čako Kriku nego Kempu... ali, siguran sam da ga neko poznaje?

Barmen sleže ramenima.

— A Vajds? Gde je on?

— Ne znamo...

— Ne znate? — podrugnu se Kelbi i zadenu pačeve za opasač. — Kladam se da je negde „zaglavio“ pijan? Ili sa nekom ženskom? Imate li ovde ženskih?

— Pa, imamo... — procedi barmen, sve više gubeći prisustvo duha.

— Kod koje je onda?

— Zašto mene pitate? — planu iznenada čovek za šankom, ljut na svoje goste koji su sedeli kao poliveni vodom. — Pitajte malo i ostale?

— Ti si mi najzgodniji — isklikeri se ovaj. — Ličiš mi na majmune, iz onih knjiga, znaš...

No, niko se ne nasmeja osim njegovih pratilaca.

— Gde je Vajds? — uozbilji se Kelbi, nervozan zbog ćutanja koje ga je zapljuskivalo poput rečnih talasa. — Trebalo je da se vrati, ali... Krijete li nešto, kopilani?

Barmen skrenu pogled prema Erpu. Maršal je nezainteresovano sedeo za stolom i pušio.

Odjednom mu na um pade luda ideja!

Pružio je ruke prema Vajatu i uzviknuo.

— On ga je uhapsio!

Svi su se zablenuili u njega. Čak su se i Erpova ramena za trenutak skupila. Očigledno, barmen ga je hteo pošto-poto uvući u sukob.

Sada je na njega bio red da ga demantuje ili da mu pomogne.

Barmen krčme „Šansa“ stavio je sve na tu kocku!

— Uhapsio? O čemu to pričaš, majmune? Ko je mogao da uhapsi Vajdsa?

— On! — pokazivao je čovek prema maršalu.

— On? Ko je on? Da ga pogledam izbliza — režao je Kelbi i koraknuo napred. — Ti... okreni se!

Misurijanac spusti noge sa stolice i iskrenu se.

Njegovo bakarno lice ozračilo je lupeža takvom toplinom da mu je prosto spržio srce.

— Helou, Kelbi. — pozdravio ga je Erp dubokim glasom.

— Prokletstvo! — ote se ovom.

XIII

Učinilo se da će bandit povući oružje.

Prsti su mu se opružili, leđa povila, a grčevi su mu protresali mišiće na licu kao da ga bode stotinu malih noževa.

Vajat Erp!

Ako nekoga na ovom svetu nije želeo da sretne, onda je to bio on.

Istina, nije dolazio direktno u sukob s njim. Bio je jedpom sasvim blizu njegovih čeličnih šaka, ali je uspeo da mu izmakne.

Maršal nije imao dovoljno ubedljivih dokaza, a on bez dobrih dokaza nije hteo da stavlja svoj ugled na kocku.

Bilo je to u Ratonu.

Emerson Kelbi je u to vreme bio planiran kao „treći čovek” u pljački ratonske banke. Trebalo je da drži priprave konje za bandu Kaša Galoveja. No, kad je pripucalo i kad je namirisao da od pljačke nema ništa, ostavio je konje i napravio se običan stranac u prolazu.

Međutim, neki su ga osumnjičili

da je viđen bližu označene banke. Galovejevi ljudi su pohvatani. jedan deo je srađen sa zemljom pod kuršumima Vajata Erpa, a Kelbi se kleo da je slučajno viđen blizu četiri osedlana konja.

Kako za to vreme za njim nije bilo poternice, Erp se zadovoljio time da mu naznači da će ga ubuduće imati u vidu ako ga sretne.

Otada je prošlo dve godine.

Erp mu je zapamtio čak i ime, koje je tada promucio. A, ovaj je njegov pogled dugo nosio pred očima i prosto osećao za sobom dok se udaljavao od Ratona i oblasti Sangra de Kristo.

Kasnije su se dva puta sreli, no, Kelbi je imao sreću da ne zapada u neprilike. Ili su im se putevi ukrštali pre ili mnogo kasnije od neke svirnjarije koju je počinio Arkanzas Rivera.

A evo, sada, iskrasnio je pred njim kao duh!

Mora da su mu svi oni iz Kiler Kempa natuknuli o kome se radi. Bilo je besmisleno poricati: Kelbi je već postao neka vrsta strašila za te krajeve.

Samo... otkuda da se u tako zabačenom delu stvori glavom Vajat Erp?

Koga je nanjušio?

— Je li Vajds zaista uhapšen, Erpe? — upitao je Kelbi, savlađujući sva druga osećanja osim opreznosti. Čak je uspeo i da se osmehne.

— Tačno! — rekao je Erp.

— Zbog čega?

— Postoji poternica za njim iz Kolorado Springsa.

— Ali, gde je? U Kempu nema zatvora, koliko znam...

— Ja sam se pobrinuo da bude na sigurnom mestu.

Kelbi više nije želeo da postavlja pitanja. Trebalo je naći načina da se izvuče, ili da se odbrani.

Vajat je bacio pogled na malog Larsena, podavio svoje duge, mišićave noge i ustao.

— Da vam taj dečak nije rod? — začkoljitu je Kelbi, videći da maršal podiže Larsena sa poda.

Erp nije odgovorio. Gledao je Majka pravo u oči. Činilo se da ga se i dečak priseća.

— Ti si Majk Larsen? — upitao ga je maršal.

Ovaj je zaklimao glavom nekoliko puta.

— Poznaješ me?

Majk je opet klimnuo glavom. Pogled mu skliznu na Erpovu maršalsku zvezdu.

— Gde je čovek koji te je poveo?

Ali, mali Larsen ga je samo posmatrao. Nemo.

— Pobegao si od njega?

Opet je klimnuo glavom. Na drugoj strani, Emerson Kelbi je pogledao u svoje pajbaše, s ironičnim smeškom.

— Mene se ne plašiš? Reci slobodno.

— Ne... — istisnu Majk.

— Imaš poverenja u mene? Da pođeš sa mnom do mame?

— Da... Gde je mama?

— Naći ćemo je! I ona te traži.

Iznenada, dečak se opusti i pade u maršalov zagrljaj. Bilo je tako spontano, da je i Erp uzvratilo blagim ali kratkim stiskom.

— Gladan si? Vidim ti po jeziku...

Dečak se osmehnuo slabo, ali ne odbi ponudu.

Maršal se okrete prema barmenu.

— Spremite mu nešto, na brzinu.

— U redu, maršale...

I dok je barmen odvodio dečaka iza šanka, u prostoriju koja je mogla da bude i šupa i kuhinja, Erp se ustremio na Kelbija i začas mu zbrisa smešak sa lica.

— Čujem da pripremaš posetu ovom logoru — dobacio mu je metalnim glasom, koji se itekako razlikovao od malopredšnjeg, kad je razgovarao sa dečakom.

— Ja? Ko vas je to slagao, maršale?

— A zbog čega si poslao Vajdsa ovamo?

— Nemam pojma, on je to na svoju ruku...

— Lažeš! Sve mi je rekao.

Kelbi prebleda, ali se ipak smejuljio.

— On može da priča šta hoće.

— Nije pričao samo meni, nego svima ovde. Da ne lažu i oni?

— Mrze me, verovatno.

— Kako bi bilo da se izgubiš? — upita Erp. — I da ti ne padne na pamet da proviriš ovde. Jasno? Ako dođem drugi put, loše ćeš se provesti Kelbi. Neću ti oprostiti kao onda u Ratonu.

— U redu, idem — složi se brzo ovaj.

— Ali, prvo skini gvožđuriju — opomenu ga Erp. — Otići ćete sva trojica, ali bez oružja... i bez konja.

To je već bilo previše za osetljivog lupeža.

— Na to me niko neće naterati — rekao je i uzmakao.

— Bolje da poslušáš, Kelbi. Inače polaziš sa mnom za Dodž.

— Ne pada mi na pamet.

Uzmicao je i dalje prema izlazu, sa rukom/na opasaču.

Verovatno je iskušavao maršalove nerve. Mislio je da se tako dovuče do izlaza, da priptica, a onda brže-bolje izleti napolje do svojih konja.

Ali, Vajat je i računao na to.

— Rekao sam da me poslušáš, Kelbi — prasnuo je njegov glas poput udarca biča. — Ili hoćeš da na vratima iskrvariš?

— Poznajem te, Erpe! — nasmejao se Kelbi. — Nećeš pucati prvi. Nikada to nisi učinio, jer si proketo pošten zvezdonosac!

— Večeras mi se žuri.

— I meni...

Ali, Emerson Kelbi više nije mogao da uzmiče. Odjednom je, skoro na samim ulaznim vratnicama, osetio pritisak na leđima.

— Polako — dopro je do njega glas. — Ili će ova stvarčica plasnuti...

Kelbi je zastao.

To isto učinila su i oba njegova partnera.

Prisutni u krčmi „Šansa” videli su čoveka kose boje slame, posutog žućkastim pegama i s očima koje su žmirkale, mada je u salunu bila svetlost nešto jača od mesečine.

Iza njega nalazila se žena!

Čovek je odgurnuo Kelbija od sebe, prema Erpu.

Onda su videli na prsima njegove košulje metalnu značku.

Nebesa!

Dva šerifa u Kifer Kempu, i to odjednom.

Bilo je to previše i za samog bandita. Osetio se izgubljenim i smlaćenim. Prošla ga je sva ona ratobornost kojom je raspolagao do malopre.

Vajat Erp je poznao šerifa iz Hačinsona i lepu udovicu, s kojima je jedan deo puta pratio Mul-kasterov trag.

— Šta je ovo? — procedio je Kelbi, otkopčavajući svoj opasač. — Zbog šerifa? Ima li još neki?

— Naći će se — rekao je Vajat i prstima dodirnuo obod svog šešira u znak pozdrava za Edit Larsen.

— Možda nisam dobrodošao — oglasi se Riket Kolp — ali ne volim taj odnos tri prema jedan. Čak, ako je u pitanju i Vajat Erp glavom.

Opasači su sa treskom pali na pod.

— Gubite se! — samo je rekao Vajat.

Kelbi i njegovi kompanjoni se pokupiše kao pokisli gavranovi.

— I obidite Kemp — dobaci za njima maršal.

Neko zapljeska rukama. Ostali prihvatiliše i nekoliko šešira polete prema tavanici.

— Ima li novosti? — upitao je Kolp.

— A kod vas?

— Ubica iz Hejsa je mrtav.

— Gle? Ko ga je ubio?

— Ja!

— Gde?

— U Čako Kriku. Hteo je da ubije s leđa jednog kockara i ja sam ga sprečio u tome. Na žalost, nisam bio dovoljno precizan da bih ga ostavio da visi.

— Svejedno! — prokomentariša Erp.

— Međutim, dečak nije bio tamo. Pobjegao je iz sobe i...

— S njim je sve u redu.

— Zaista? — priđe Edit, bleđa nego ikada dotle. Usne su joj bile modre, brada drhtava, a tamni kolortovi ispod očiju činili su je i starijom i ružnijom.

— Znaite gde je? — upita brzo Kolp.

— Znam!

— Čoveče, pa što ne kažete odmah? Je li daleko?

— Ne! Vrlo je blizu.

— Blizu? — okrete se udovica, kao na iglama. — Ne vidim ga...

— I ne možete. Trenutno večera u kuhinji...

Barmen „Šanse” je taman izlazio kroz mala vrata kada se prema njemu ustremila Edit Larsen.

— Je li... je li tamo moj sin?

— Vaš...? — zatrepta ovaj i pogleda u Erpa. Onda se osmehnu i napravi prolaz. — Tu je, gospođo. Vrlo je gladan...

Zena ulete unutra.

Rikket Kolp uzdahnu, zabaci šešir na potiljak i pokaza barmenu da mu natoči.

— Imali smo sreće — rekao je, s vidnim olakšanjem. — Mislio sam uvek na najgore, ali, nisam to pred njom smeo da pokažem. Hoćete li da idete u Čako Krik?

— Nema potrebe — slegnuo je ramenima Erp. — Dosada je već pod zemljom.

Kolp klimnu glavom. Barmen mu donese čašicu i upitno pogleda u Vajata.

— A Kelbi? — upitao je tiho. — Pustili ste ga?

— Da! Otišao je.

— Ako se vrati?

— Ne verujem! Uvek će misliti da ga ovde čeka nekoliko šerifa — dodao je Erp i pogledao u Kolpa. Ovaj podiže čašu da nazdravi i iskapi je do dna.

— I ja sam imao takav utisak kad je odlazio — nasmeja se haćinsonski čuvar zakona.

Zatim se i on uputi prema otvorenim vratima male prostorije iza šanka, odakle se čuo razgovor.

Maršal iz Dodža nije više imao razloga da ostaje u dimljivoj krčmi. Izišao je napolje, uprkos barmenim nastojanjima da ostane tu noć.

Mulkaster je bio mrtav.

Dečak je vraćen majci; njegov posao je bio završen.

Te pozne večeri, Vajat Erp je odjahao na zapad. U zoru, kopita njegovog vranca ukvasila su vode Arkanzas Rivera i zašle u Simaron Kantri.

XIV

Te noći, osamnaest milja istočno, u Čako Kriku došlo je do nove gužve.

U stvari, ako se ticalo Doka Holideja, on se nalazio u svojoj sobi.

Da li je spavao ili čekao otkočenih koltova, to niko nije umeo da pogodi.

Ali, braća Kvintok stigla su u kantinu u pratnji dvojice svojih odanih pratilaca, revolveraša Milta Matsona i Ronzberija Rigsa.

Dok je Mid ležao u postelji, Aleks i Pol su pohnitali prema kantini. Najmladji, Džeri, nije se mnogo družio sa braćom, niti su oni želeli njegovo društvo. Bio je luckast, jezičav, često

i neprijatan po njih, jer im je u lice govorio sve ono što nisu želeli da čuju o sebi.

Pogotovu ako je bila istina.

Aleks Kvintok bio je najstariji; trbušast, zdepast, dosta snažan, s negovanim brkovima obešenim do iverice brade. Imao je isto tako guste obrve i oštar pogled. Nosio je kockasto odelo i prsluk ljubičaste boje sa zlatnim lancem od sata.

Nikada ga nisu videli naoružanog. Bar ne s onim tipičnim opasačem, mecima i futrolom.

Za Pola Kvintoka to se već ne bi moglo reći.

Razlikovao se od Aleksa u svemu. Bio je visok, mršav, bledunjav i vrlo neuredan. S urodjenom nemarnošću nosio je stare kapute, pantalone pohabane na kolenima, potkošulje umesto košulja, a ni čizme mu nisu bile najnovijeg datuma.

Medjutim, od sve braće Kvintok on je bio najpozvaniji da deli lekcije ili udarce.

Maló je govorio, ali se koltom služio bolje nego Aleks jezikom.

Ako je Aleks bio poslovan čovek a Mid prznica koji zastrašuje, Pol Kvintok bio je senka koja se nečujno prikrada i uništava.

Mrzeo je skupa odela, mirise, kravate. Osećao se komotan u „krpama” i s opasačem koji preteže na desnu stranu.

Ali, glava porodice bio je Aleks. Njegova reč poštovala se više nego Polov revolver.

To je i dokazivao. Sve dotada.

Pol je revolverašima Matsonu i Rigsu pokazao da ostanu pored ulaza kantine i da tu čekaju.

Poodmakla noć istezala je iz kantine skoro sve goste.

Ostao je još samo Čeri Grab, za šankom, i za jednim stolom Elmot Rid i Leni Votson.

Oni nisu imali razlog da se plaše susreta sa braćom Kvintok.

Medjutim, to nije značilo da Čako Krik spava. Ljudi su bili u uličnim senkama, otvorenih očiju i ušiju. Slutili su da će biti djavolske pucnjave, s obzirom da je stranac nadmašivao i Pola Kvintoka u potezanju. A imao je dva teška kolta na bokovima.

I verovatno nije dremuckao u sobi.

Aleks Kvintok ušao je prvi i obuhvatio pogledom prostoriju.

Votson i Rid ga nisu mnogo interesovali.

Uputi se prema Čeriju Grabu.

— Koja je soba? — odmah je upitao Aleks, lupivši nestrpljivo dlanom o ploču bara.

— Druga levo, mister Kvintok, ali...

— Hajde — rekao je kratko Pol i palcem pomerio kundak svog kolta u stranu.

— Trenutak! — zadrža Aleks svog brata. Onda se približi kantineru — Čujem da je taj nikogović opasan? Je li to tačno, Grabe, ili neko želi da nas zaplaši?

— Jeste — rekao je Grab. — Pucica kao djavo. Kada je mister Mid, kažu, hteo da ga udari štapom, on je pucao u štap i pogodio ga...

— Znam! — prekide ga Aleks. — To može da bude i slučajno...

— Zašto oklevamo? — procedi Pol Kvintok.

— Zato što ne želim da uradim

ništa nepromišljeno — odgovorio je stariji brat. — Nisam ostao ovde zbog brda, nego zbog velikog posla! I ne želim da me ometa bilo šta...

— Ali, Mid je ranjen.

— Sredićemo to — klimnu glavom Aleks.

— Kako? Pričajući sa tim blesavim Grabom? — blede se osmehnu revolveraš.

Aleks mu uputi oštar, dug pogled.

— Možda je on blesav, ali ga je ipak video. A ti nisi.

— To ne menja stvar.

— Rekoh ti da umukneš!

Najstariji Kvintok se s razlogom smatrao najpouzdanijim i najpametnijim od braće.

I ovog puta želeo je da zna što više o nepoznatom koji se nalazio u svojoj sobi, umesto da pobegne glavom bez obzira.

To sigurno nije „sitna riba.”

Zato je i smatrao da mu Grab u tome može pomoći. Naravno, on nije uvažavao kantinerovo mišljenje zbog njega, već zbog sebe i svoje sigurnosti.

— Kažeš da je sam?

— Jeste!

— A onaj šerif, sa ženom? I on je otišao?

— Jeste, mister Alekse. Samo je ostao on...

Najstariji Kvintok osetio je po Grabovom glasu da nešto nije u redu.

Kao da je otvarao usta da nešto doda i u poslednji čas se predomisli.

— Hajde, pljuni sve što imaš, Grabe — blago ga podstaknu Aleks Kvintok.

— Ja? Ne znam da li...

— Reci!

— Taj stranac mi je stalno bio na umu, mister Alekse! Sve vreme sam lupao glavu otkud ga poznajem.

— Jesi li se setio?

— Jesam...

— Ko je to?

— Video sam ga Fejrbariju, pre nepunu godinu dana. Bio je umešan u neku pucnjavu oko nekog rančera, Nezeta Stabsa. Video sam ga, i dosta čuo o njemu...

— Je li on revolveraš?

— Sve pomalo, mister Kvintok. Revolveraš, kockar, doktor...

— Doktor?

— Tako su govorkali. Da je bio zubni lekar, nekada davno u jednom gradu na istočnoj obali...

— Čekaj! Kako se zove, do đavola?

— Dok Holidej!

— Šta? — nameršti se Aleks i prosto odskoči od šanka kao da je usijan. — Dok Holidej? Da se nisi prevario, Grabe?

— Nisam, mister Kvintok. To je on.

— Pa, šta ako je Holidej? — umeša se Pol. — To mi odgovara, Al. Proslaviću se...

— Proslavićeš se sa rupom u mozgu — prasnu najstariji Kvintok. — Ko bi se nadao tome? Šta traži u ovoj selendri taj prokleti kockar?

— Rekao je da je u prolazu...

— Misliš da će ujutru otputovati?

— Pretpostavljam.

Aleks Kvintok je pogledao prema hodniku, promišljajući.

— Zar odustajemo? — podrugljivo upita mlađi brat, videći na njegovom licu neodlučnost.

— Kako pogadjaš? — promumla ispod brkova Aleks.

— Čitam te, brate. Šta je s tobom? Plašiš se?

— Ne budali! Ja sam samo oprezan...

— Ništa nećeš učiniti za Mida?

— Naprotiv! Činim sve i za njega, a i za nas. Kad je u pitanju Dok Holidej, onda je bolje pustiti tigra da se povuče na svoju stazu...

— Ne razumem te.

— I ne moraš! Misliš li da on gore spava? Budan je on, ima dva dobra kolta... a ja ne želim da ostanem bez brata kad mi je potrebniiji u neko drugo vreme.

— A Matson i Rigs? Imamo i njih...

— Treća kategorija! — odmahnu rukom Aleks Kvintok.

— Možda sam ja tek druga? — iskrivi usta Pol.

— Kada se porediš sa Holidejem... jesi!

— Imaću to na umu!

— Imaj! A, ako baš želiš slavu, kreni. Ja te ne zadržavam. Jedna bu dala u porodici Kvintok je dovoljna. Možda si ti druga?

Pol besno gurnu svoj dopola izvučen kolt.

Aleks se okrete prema Grabu.

— Javi mi kad ode — rekao je polako. — A ako ostane... onda ne mogu da odugovlačim. Holidej se ne uklapa u moje planove, Nikakol!

— Kako vi kažete, mister Kvintok. Aleks pogleda u Votsona i Rida.

— Zar nije kasno, momci? — upita podignutog glasa.

Oba lupeža se pokupiše napolje,

Ukoro se i ulica počela prazniti. Izostala je grmljavina u kantini.

Izišli su Voton, Rid... a za njima i oba brata Kvintok.

I Čeri Grab je nešto kanije pogasio svetla.

Niklovane cevi kockarevih linkolna" vraćene u u futrole obešene s opasačem o mesinganu šipku velikog kreveta.

Zatim je iščezao i fini miris „virđžinija” cigarete.

XV

Ujutru, u trenutku kad je užareni sunčev disk podizao plavu koprenu, čovek iz Džordžije je napustio Čako Krik.

Pravac: Eldorado!

Ispratio ga je samo jedan pogled. Čerija Graba.

XVI

Džok Elodi vratio se u Eldorado posle dva meseca lutanja.

Došao je isti kakav je i otišao: smežuran, podrugljiv, brbljiv i zanesenjak.

Ovog puta nije svartio kod „Belog pauka”. Iz diližanse je skliznuo poput nekog olinjalog džaka i odgega do Ajre Volferta, užara.

Bila je to radnjica sastavljena od ulaznih vrata i jednog malog prozora sa rešetkama.

Iznad ulaza bilo je na nekoliko eksera okačeno nekoliko smotuljaka konopaca raznih dužina. Najviše je bilo lasa.

Preko levog ramena stari Elodi je nosio kožnu vrećicu.

Za sebe je govorio da ne pamti kad se rodio, ali, da je bilo davno, bilo je.

Možda je imao blizu sedamdeset, a možda i osamdeset godina. Imao je potpuno belu kosu i isto tako brkove i bradu. Brada mu je po sredini bila tako raščesljana da se delila na dve jednake „polovine“, pri vrhu zašiljene.

Neki su ga zvali „dvobradi jarac“.

Nos mu je bio povijen i grbav, oči bledoplave, ali žive, lukave, veseljačke i blistave. Kao da mu godine nisu pomutile ni pedalj razuma.

Na glavi je umesto šešira nosio neku vrstu prljave vunene noćne kape.

Na ramenima, obična siva potkošulja i hozntregeri koji su pridržavali široke pantalone. Nije nosio čizme već neku vrstu mokasina koje je načinio svojim rukama.

Konja nikada nije jahao. Nije ga ni imao.

U svojoj kolibici držao je sivo magare s kojim je zimi spavao u istoj prostoriji.

Osvrćući se oko sebe, Džok Elodi šmagnuo je u užarevu radnjicu poput lopova.

Srećom, ni unutra nije bilo ljudi.

Užar Volfert pogledao je u došljaka iznad svojih naočara i zavrteo glavom.

— Šta si sad smutio, Džok? — upitao ga je prekorno.

Starac se okrenuo i nasmejao.

— Kako si, Ajra?

— Loše, čim si ušao kod mene.

Volfert je bio nešto mlađji i od svog paznanika. Bio je i krupniji, praviji, nosio je čiste košulje, mirisao na sapun i vosak, opšte, bio je u svemu razlika od starog skitnice.

U jednom su bili slični obojica su bili usamljeni.

Ali, dok je Volfert dobro prolazio

sa svojim zanatom, Džok Elodi je živeo od skitaranja, priča i zlatne prašine koju je čuvao iz ranih godina osvajanja Zapada. Bili su to ostaci koje bi svaki drugi prokockao za godinu dana, a on je to „seckao“ pomalo i činilo se da te „zalihe“ nemaju dna.

Dva puta su mu nepoznati provalnici preturali po kolibi ali nisu uspeli da otkriju skrovište.

Umesto da besni i da se tuži, Elodi se naglas smejučio nazivajući provalnike budalama. Čak je govorio da zna ko su, ali da neće da ih razotkrije već više voli da ih gleda kako uzalud traže i da im se podmeva.

Posle toga niko ga više nije dirao.

U gradu, stari Elodi se zadržavao jedino kod užara i u salunu „Beli pauk“.

Ostali deo vremena provodio je u svojoj kolibi ili na putu.

Kuda je sve odlazio i zašto, niko nije znao.

Starac se retko poveravao i Volfertu.

Činio je to jedino ako se dešavalo nešto izuzetno. Kao sada, kad je ušao posle dva meseca odsutnosti.

Užar je osetio da predstoji neka priča. Odložio je sa velikog stola kanape i naslonio se laktovima.

— Pričaj — kazao je kratko. — Jesi li zabrijao nešto?

— Možda... a možda i nisam! — ceri se Elodi. — Jesi li neke raspi-tivao za mene?

— Kako to misliš?

— Jesu li dolazili neki ljudi, stran-ci... da traže zlato?

— Šta? — podiže se Volfert sa svo-je stolice. — Ti si sve to zamenio?

Elodi zaklima glavom, zacenivši se od smeha.

— Zar nije ludo?

— Ne znam da li je ludo, ali, biće gadno ako je neko ovde osatne da te sačeka...

— Pa, nikome nisam rekao da živim ovde?

— Ali, možda je neko pogodio da se radi o tebi?

Užar je vrteo glavom. Izgledalo je da se njegovo visoko čelo sija od znoja.

Zatim je ustao, otišao do vrata, navukao zaveše i zaključao.

— Nemoj sad i meni da praviš ne prilike — zamumlao je. — Bilo je nekoliko ljudi koji su tražili zlato. Neki su došli s alatom i opremom. Smejali su im se...

— Nisu ništa našli, a?

— Zar imaju šta da nadju ovde, prokleti jarče?

Elodi se zacereka.

— Ajra — kazao je, skupivši se na kraju stola kao zec — prolutao sam malo duž Arkanzas Rivera. Poneo sam vrećicu soje zlatne prašine i pokazivao ljudima...

— Za ime sveta, zašto?

— Znaš, nekada sam i ja tražio zlato u Kaliforniji. Sećaš se tog vremena? Zvali su taj deo zemlje „Eldorado“. Za nju me vežu najlepše uspomene, ali... bilo je pa prošlo. Nedavno sam se toga sećao i osetio želju da ovi mlađi malo krenu u po tragu. Istina Kalifornija je daleko, ali, i ovaj naš gradić se zove Eldorado, zar ne?

— Još ne shvatam — reče Volfert.

— Pa ovako: pričao sam u krčma-
da je u Eldoradu, severoistočno

od Vičite, otkrivena zlatna rudača. Pokazivao sam šta sam iskopao i govorio da sam ne mogu da radim, pa sam krenuo za Harper, po sina, da dodje da mi pomogne. Računao sam da će se u medjuvremenu mnogi polakomiti i poći na sever. To bi bila slika kao nekada: kolone zaprega s arnjevima, nova zlatna groznica u Eldoradu...

— Ti si poludeo, Džoki! — planu užar. — Kakva groznica, jarče? Znaš li koja je ova godina?

— Znam, ali neka... Što je najčudnije, mnogi su mi poverovali. Oni sumnjičavi zapitkivali su me ko ješta, o zemlji, o putu, o rudi, a ja čim naidjem na „tvrdo“ izgovaram se da žurim i, kao, kajem se što pričam svašta kad malo popijem...

Volfert prevrnu očima, uzdahnuvši.

— Sve sam čuo u životu, ali ova nešto...

Elodi nastavi.

— Znaš, slušali su me otvoreni usta! Bilo je sve lepo dok sam im pričao, ali mi je preselo u Klejburgu...

— Kako?

— Bio je jedan tip... Taj mi je začepio usta nazivajući me budalom! Rekao je da je nedavno bio u Eldoradu i da je to najobičnija selend-
ra u kome zlata ima koliko na nebu pustinjskih pasa! Zamisli?

— Zamišljam. Pametan neki de-
vek — primeti Volfert.

— Pokupio sam se odatle i oti-
šao u Bak Vejli. Možda bih ostao da-
že da me jedan divljak, u Čeko Ka-
ku, nije mlatao po glavi.

— Zašto? — nasmejao se prvi put užar.

— Hteo je da mi otme vrećicu sa zlatom...

— I?

— Ništa... Ujeo sam ga za ruku, a onda je naišao šerif i isterao me.

— To si slagao — namršti se užar — u Čako Kriku nemaju šerifa! Znam to sigurno!

— U redu, pobegao sam nekako. To me je koštalo malo, jer sam mu bacio u oči šaku zlatne prašine, ali sam spasao veći deo... Uostalom nije ni vredelo dalje da ostajem. Kopkalo me da saznam ima li doseljenika u Eldoradu, koji traže zlato?

— Bilo je — reč Volfert stisnutih usta. — Od sramote su prećutkivali kako su naseli na priču jednog izlapelog jarca. Neki su se zaklinjali da će te ubiti ako te negde sretnu, a neki su se samo pokupili i otišli.

— A ima li onih upornih? Koji su ostali?

— Ima — potvrdi užar. — Jedan je na groblju. Ostao je zauvek?

— Od čega je umro?

— Otrovao se olovom. Kopao je na tuđem zamljištu i nije hteo da ode. Uveravali su ga da tu nema ništa, ali, on je kopao uporno. Onda je došlo do pucnjave izmedju njega i šerif... i eto! Ti si kriv za to!

— Pa šta? — slaže svojim mršavim ramenima Elodi. — Ja imam prava svašta da pričam, a što je neko lud pa mi veruje, to nije moj problem.

— Pazi da se ne sazna da si ti taj koji namamljuje probisvete u Eldorado. Obesiće te.

— Valjda im nećeš reći? — namignu stranac.

— Ja neću, ali... Naći će se neko

ko će to proključiti. Možda tvoj sopstveni jezik?

— Čuvaću se — cerekao se Elodi.

— A ako se neko dosetio i ostao? Možda te čeka? Šta ćeš im reći: šalio se, a?

— Praviću se blesav... To mi nije teško, jer sam blizu toga... Hi-hi-hi-hi...

I on gegajući pođe, otključa i vrata i nadje se na ulici.

Uputio se prema „Belom pauku“.

Salun je bio prilično trošna zgrada, jedna od najstarijih u Eldoradu. Možda je i zbog toga u njega rado svraćao Džok Elodi.

Vlasnik je bio Oskar Lemej; i sam je nekada savijao ledja ispirajući zlatne vode Nort Plejta u Vajomingu. Imao je samo toliko da kupi salun i nastani se u Eldoradu.

I on i Elodi imali su o čemu da pričaju kad nije bilo mnogo sveta. Lemej se prisećao reke i logorovanja na njenim prohladnim obalam, dok je Elodi govorio o užarenom kalifornijskom podneblju i odsjaju žutog metala dno Primorskih planina.

Tako je starac imao besplatno piće, u ime „starih dobrih vremena“.

Stari Elodi je žmirkajući posmatrao prolaznike. Neki su ga zagledali s čuđenjem, neki s podsmehom. Verovatno su njegovu odsutnost protumačili na svoj način: stari je umro, otegao noge u polju, verovatno skapao...

A sad, odjednom živ živcati!

Da, zato su se čudili.

Elodi je stigao do „Belog pauka“. Ne, nije stigao da uđe.

— Hej ti, matori! — zagrmeo je nečiji glas sa strane.

Elodi se okrenuo.

— Tebi govorim — podizao je ruku jedan bradati čova, sa revolverčinom do kolena. — Tebe sam čekao...

Starac pretrnu.

Negde je video to lice!

I ne samo to: bilo je tu još dve poznate njuške. Gde ih je sreo?

Klejsburg? Bak Vejli? Čako Krik? Harper? Vičita?...

— Sad ćeš mi platiti, matora huljo! — zagrmio je ovaj ispred saluna i odvojio se od stuba.

Drugi je sa sedla obližnjeg konja skidao laso...

XVII

Putem za Eldorado truckala je mala kočija. Nije to bila poštanska diližansa na svojoj uobičajenoj liniji.

Bila je to privatna svojina porodice Kvintok.

Na vozačkom sedištu sedeo je revolveraš Milt Matson.

Unutra, pod krovom, nalazili su se Aleks i Pol Kvintok. Mid je ostao da leži u Čako Kriku.

Što se mlađeg Kvintoka tiče, on se nije mešao u poslove svoje braće. Džeri je sa hrpom knjiga pod pazuhom odlazio u šume i tamo provodio sate čitajući.

Kako je Pol govorio, od toga je postajao sve budalastiji.

Pol ga nije podnosio, Mid ga je jedva trpeo, jedino je Aleks uspevao da s njim razgovara i da ga na nešto nagovori.

Pol Kvintok sedeo je zavaljen, s

nogama na sedištu preko puta. Šešir mu je bio nabačen na oči, drëmuckao je s upaljenom cigaretom u ustima.

Aleks je sređivao neke papire. Izgledao je vrlo zadovoljan i to nije promaklo mlađem bratu.

— Ličiš mi na mačka koji je progutao miša i sprema se da prede — dobacio je Pol.

— Vreme je da zapredemo — složio se Aleks i stavio papire u torbu. — Sve teče po planu. Samo još onaj deo u Eldoradu da otkupimo, i bićemo bogataši!

— Znači, po tebi, železnica će dobro da se ispruži?

— Hoće! Nisam badava mesecima trulio u onoj pustari.

Pol skupi noge i zagleda se u Aleksa.

— Nisam radoznao — reče — ali me interesuje kako sve to uspevaš? Ja volim jednostavne stvari: oči u oči, ko je brži. I tu nema mučke.

— Svako radi svoj deo posla, Pole — osmehnu se Aleks. — Kvintokovi su talenti svako na svoj način.

— Nisam se mešao dosada — reče ovaj — ali, vreme je da i ja nešto saznam o toj igri.

— Zar nisi prokljuvio dosada?

— Nisam se trudio. Čekao sam da mi ti objasniš...

— To je bar prosto — sleže ramenima Aleks. — Sećaš se onog železničkog službenika koga smo pre godinu i po dana otrovali?

— Onog cvikeraša?

— Da! Bio je to inženjer. Kad se malo napio, otkrio nam je jednu veliku stvar! Veliku tajnu!

— A to je?

— Deo pruge „Santa Fe Trejl” prolaziće kroz Čako Krik! I to kroz zemljište na kome smo mi! Zbog toga sam ostao na njemu i otkupio okolo sve što je vredelo... Znaš koliko ću za to dobiti kada železnica krene da otkupljuje zemljište za trasu? Petostruko! Možda i više... Jer, taj teren je najpogodniji, priznao je inženjer. On je i krstario tuda da pogleda kuda bi mogla da prođe pruga. Na žalost, naleteo je na nas... i umro.

— Siromah! — iskrevelji se Pol.

— Morali smo ga učutkati. Inače bi mogao još nekome da izbrblja, a možda i svojim gazdama? Ovako smo se pravili ludi. Znamo za tu tajnu, ali niko ne zna da mi znamo. Jednostavno, a?

— Koliko je to dolara kad preračunaš?

— To se još ne može preračunati — odgovori Aleks. — Vreme poskupljuje zemlju, materijal, radnu snagu. Mogu ti reći da neće biti manje od pola miliona...

— Hej?

— Zvuči ti mnogo?

— Zvuči mi nestvarno — prizna de Pol. — Kad se podeli na tri dela...

— Na četiri! — ispravi ga Aleks.

— Ne planiraš valjda Džerija — prasnu Pol. — Tog... tog ludaka!

— On je naš brat, ne zaboravi!

— Šta je on uradio za tu stvar? Baš ništa!

— Tačno, ali nešto ipak mora da dobije. Ne kao mi, ali nešto...

— Ja bih njemu dao nogom u...

— Umukni! — ljutnu se Aleks i šakom tresnu po kožnoj torbi na ko-

lenima. — Uostalom, to nije sve. Misliš da idem u Eldorado da se provodim, a? Misliš da vodim tebe tek tako, da imam s kime da brbljam?

— U redu, znam da ne radiš zbog mene. Govorio si o nekom parčetu zemlje...

— Raspitao sam se i za to, dok si ti lokao u „Midu” i vežbao koltom po brdima. Postoji zemljište koje će takođe „zakačiti” pruga blizu Eldorada. To zemljište moramo mi da otkupimo!

— K vragu! Zar misliš da će železničari sedeti skrštenih ruku? Možda će i oni poslati nekoga da to otkupi?

— Ne verujem, za njih je to rano. Ali, čak i da pošalju, mi ćemo se pojaviti sa boljom cenom.

— A ako oni ponude još bolju?

Aleks se zagleda u brata.

— Onda ti stupaš na scenu, zar ne? — rekao je i nasmeio se.

— Meni ostavljaš priljavi deo posla — pecnu ga Pol.

Međutim, najstariji Kvintok se nije uzbuđivao mnogo.

— Ako ne želiš, naći ću profesionalce. To je bar lako. No, mislio sam da sve to ostane u krugu porodice!

— U redu, nemoj da me plašiš — isceri se Pol. — Ali, to zemljište u Eldorado... Koliko je?

— Malo.

— Zar je vredno? Pruga će proći kroz veće delove...?

— Ovo je savijutak uz Crni Vrh. Svaki drugi zaobilazak koštao bi železničku kompaniju pedeset puta više nego taj komad zemlje. Istina,

ima još delova, kako ti kažeš, ali, ovaj je najveći i na najvažnijem mestu...

— Kako si to sve uspeo da saznaš?

— Imam svoje ljude, svuda — prsio se Aleks.

Neko vreme su čekali svako sa svojim mislima.

Gore, na sedištu za vozače, Matson je s vremena na vreme zamahivao i puštao krike uporedo sa pucketanjem biča.

Pol Kvintok izbaci opušak kroz prozorče i ponovo stavi noge na sedište preko puta.

Međutim, nije mu se spavalo.

— Znaš o čemu razmišljam? — javio se malo kasnije.

— Da čujem?

— O Doku Holideju! Imam neki osećaj da ćemo se sresti...

— Bolje da ti se to ne ispuni.

— Ne verujem da je tako vešt — promrsio je Pol Kvintok. — Sve su to priče!

— Ja mislim da nisu. I nemoj da razmišljaš o kockaru, već o poslu koji nas očekuje.

— U svakom slučaju, imaj u vidu da ga se ne plašim. Neću ustuknuti kao ti sinoć.

Ali, najstariji Kvintok je samo slegnuo ramenima.

Ne, nisu ni slutili da će Polova predviđanja vrlo brzo biti ispunjena!

XVIII

Stari Džok Elodi više nije bio siguran da se radi o nekoj šali.

Lica ljudi koji su ga okruživali

bila su divlja, preteća i himalo šaljiva.

Bio je siguran da ih je negde video!

Samo... gde?

Da nisu i oni naseli na njegovo brbljanje o zlatnim žilama u Eldoradu?

Bradonja, kome su iz guste „šume“ dlaka virile samo oči i uši, stavio je pesnice na bokove i prezrivo odmeravao Elodija.

Njegov prijatelj je skinuo laso sa konja i počeo lagano da ga okreće oko ruke.

Treći stranac stajao je kraj ulaza u „Beli pauk“ i pljuckao na dasčani pod kraj svojih čizama.

— Momci, o čemu se radi? — upitao je Elodi, šireći ruke. — Zar se poznajemo, a?

— A-ha — kazao je bradonja. Bio je snažan, s malim stomačićem preko kaiša, ali mišićav i bahat. Imao je zelenu košulju i sive pantalone, uvučene u čizme visokih sara. Među nogavičama bila je zašivena koža, zbog lakšeg i bezbednijeg držanja u sedlu.

— Ja se ne sećam — rekao je Elodi.

— Osvežićemo ti pamćenje, brbljivče — obeća mu ovaj.

— Šta je zgrešio jedan starac, kao ja? — kršio je ruke Elodi, ne nalazeći u njihovim očima ni trunke milosti.

— Ne prenamaži se — siknu bradonja. — Ništa te neće spasti, matora huljo!

Istovremeno, vlasnik „Belog pauka“ izišao je na trem, privučen galamom.

svakog meseca
DOK
HOLIDEJ
najbolje priče vesterna

U njegovom salunu nije bila velika gužva, pa je mogao da prepozna Elodijevo jadikovanje i režanje krupnog stranca. Oskar Lemej je obrisao ruke o kecelju i nabrao vede.

— Šta je sad pa to? — upitao je.

— Ovo! — odgovorio je momak kraj ulaza i zabio mu cev u stomak. — Vuci se u svoju rupu i da nisi promolio nosa!

Kao hipnotisan, Lemej se povuče natrag.

Čovek vrati kolt za pojas i pljucnu na pod. Žvakao je duvan i bezizrazno lutao pogledom po ulici. Imao je preplanulo lice, okrnjeno levo uho i prljavu, masnu kosu do ramena.

Oko vrata nosio je beli gajtan, na čijem se kraju nalazio probušeni zlatni dolar.

Nije imao košulju, ništa, samo kaput prebačen preko golih leđa.

Džok Elodi je ustuknuo. Čovek sa lasom mu je jasno dao na znanje da će ga spetljati, kao tele.

— Čekajte, momci, nije to ništa strašno... Evo, daću vam sav zlatni prah što imam? — predlagao je starac.

Čutali su.

Vlasnik lasa je sve brže okretao konopac. Već se iznad njegove glave obrazovao krug, vazduh je zujao, a znoj je oblio Elodijevo naborano lice.

Čovek koji se spremao da mu to nabaci na glavu, ličio je na pacova. Baš tako, pacova! Imao je oštre, retke brkove koji su mu štrčali sa

strane i žučkastu kožu ispod malih, blistavih očiju.

Njihao je glavu, otvorenih usta, kao da ispituje vazduh. Videli su se mali, oštri zubi. Smejao se, ali to je bilo obično keženje.

— Momci, pa odakle se znamo? — pitao je Elodi.

— Iz Harpera, bitango matora! Potegli smo čak ovamo, misleći da se može verovati tvojoj sedoj glavi. A ti... nasankao nas, a? Zlato, zlatna groznica, treba samo kopati... Hoćeš da nam pokažeš gde ćemo da kopamo?

— Ja... bila je to šala...

— E, pa od šale ćemo zaista da kopamo. Ali tvoj grob!

Elodi pogleda prema salunu. Nije vredelo otuda očekivati pomoć. Oskar Lemej i njegovi gosti bili su trenutno pod prismotrom kosmatog delije okrnjenog uha.

Ulica je bila uobičajeno prazna u to vreme.

Šerif Francisko Dej je mogao da ode na dve strane: u hotel „Bela“, da drži na oku lepu vlasnicu Marđori, ili na neki ranč gde su se u poslednje vreme dešavali namerni požari i pomor stoke.

U svakom slučaju, nije bio u blizini.

Elodi nije imao vremena ni da se pokaje za sve one priče koje je posejao u toku dva meseca duž Arkanzas Rivera.

Učinio je najgluplju stvar na svetu: pokušao je da pobegne.

Tada je laso fijuknulo kroz vaz-

duh i omotalo se oko mršavih Elodijevih ramena.

Lupež pacovskog lica povukao je nagio drugi kraj.

Starac je pao koliko je dug.

— Provoza! ga — naredio je bradonja.

— O kej, Rik!

Covek je zavezao laso za jabuku sedla, a potom uzjahao.

— Hejaaah! — povikao je. Konj pojuri.

Telo Džoka Elodija zagrebalo je po prašnjavom tlu.

S obliznih verandi kuća, ljudi su se zgrozili na taj prizor.

Dve žene, koje su stajale pred ulazom u „Salon za šešire” Evelin Mors, pokrile su šakama lice.

Dok je imao snage, starac je držao glavu iznad tla.

Ali, te snage je bilo i suviše malo u njegovom telu.

Gradonačelnik Geret Ešli, koji se zatekao pred čizmarskom radionicom Džima Hanta, pojurio je preko ulice da zaustavi konjanika.

Sprečio ga je bradonja, sa dva precizna hica. Zrna su se zabila tik uz vrhove gradonačelnikovih čizama i ukopala ga u mestu.

Čovek je pogledao oko sebe. No, niko mu se nije pridružio.

On se vrati natrag.

— Gde je šerif? — promuklo se oglasilo.

Nisu mu odgovorili.

Užar Volfert izišao je iz svoje radnje čim je čuo pucnje u blizini.

Video je jahača da vuče nečije telo privezano za drugi kraj lasa.

Prepoznao je starog Džoka! Osetio je da mu se povraća.

Jahač je zaustavio konja i okrenuo ga za sto osamdeset stepeni. Uputio se prema svojim kompanjonima koji su ga pratili sa nemilosrdnim smeškom na usnama.

Elodi je izgubio svest.

Samo nekoliko sekundi možda delilo ga je od smrti. Srce nije moglo da podnese taj napor, taj bol. Leđa su mu krvarila, kosti izbijale iz ležišta.

Prašina mu je punila nozdrve i nepce.

Dok je napasnik okretao konja i za trenutak umirio čoveka na zemlji, starčeve oči su se upravile prema suncu. Pomislio je da ga posmatra poslednji put.

Onda nije osećao više ništa.

Nije bio svestan da ga je konopac povukao nanovo.

Nije ni čuo prasak revolverskog metka!

Retki svedoci videli su da je laso puklo i da je Elodi ostao na mestu. Jahač je odjurio na mrkovu koji se oslobođen tereta dao u galop.

Ko je to pucao?

Ko je mogao tako savršeno da cilja i preseče laso, pod kojim zamalo nije izdahnula stara skitnica Elodi?

Bradonja i njegov partner s ulaza „Belog pauka” mašili su se opasaka.

Ko se to drznuo da im pokvari zabavu?

Ako je u pitanju čuvar zakona, brzo će taj gosa bataliti zvezdu!

Ali, nisu videli nikoga!

— Ko je to pucao? — proderao se bradonja. — Zapamtiće ta svinja Rika Davalosa, iz Dakote! Pojavi se, hajde!

Odjednom je nastupila tišina.

Džok Elodi ležao je nepomičan, posut prašinom i sunčevim sjajem.

— Vintone Lajsemore! — zarežao je bradonja na svog čoveka koji je jahao mrkova. — Pokupi starog ponovo!

— O kej, Rik! — uzvratilo je ovaj i naglo okrenuo životinju.

Kada je stigao do palog Elodija, Lajsemor se sagao da mu nabaci novo laso.

Ali, prasnulo je novi hitac, ovog puta mnogo bliže.

Vrelo olovo opeklo je lupežove prste. Trgao se i zamalo nije sleteo iz sedla.

Rik Davalos već je bio okrenut zapadnoj strani glavne ulice.

I on i Lajsemor ugledali su jahača.

I Herman Levin, koji je ostavio svoje mesto kraj „Belog pauka“ da bi im se pridružio, izbuljio se u tamno osenčenu siluetu čoveka na šarcu.

Za trenutak, sva trojica su zaboravili na starog kopača. Polumrtav, nepokretan, za njih više nije predstavljao ništa.

Ali, čova koji se drznuo da puca u laso, a odmah iza toga da omete Lajsemora u ponovnom vezivanju Elodija, taj će iskusiti njihov gnev!

Rik Davalos je, u Harperu, upola verovao brbljanjima starca iz Eldorada. Međutim, želeo je to da proveri, pa je sa svojim pajtašima krenuo na istok.

Uz put je sreo još dvojicu, koji su hitali u istom pravcu i u istom cilju.

To ga je pokolebalo; možda priča o zlatnim nalazištima i nije besmislena?

Naravno, sve se raspršilo dolaskom u Eldorado.

Smejali su im se, kao što su to činili i onima pre njih.

Podnosio je taj smeh nekoliko dana dok nisu na njih zaboravili. Svi nesudeni istraživači napustili su gradić, oni su ostali.

Čekali su i čekali.

Nešto im je govorilo da će matora hulja morati da svrati u mesto koje je označio novom „obećanom zemljom“.

I nisu se prevarili.

Čekanje se isplatilo.

Sad su mogli sa svog razbojničkog ponosa da speru svu onu porugu i podsmeh I to pred svima!

Vlasnik „Belog pauka“, Lemej, provirio je na vrata.

Nikog nije bilo da mu zapreti oružjem. Istrčao je na trem i ugledao beživotno telo Džoka Elodija, u prašini.

Međutim, tri lupeža bila su još uvek blizu. Nije smeo da ih zaobiđe i da se dovuče do starca. Možda bi i njega poslali u prašinu. Ostao je naslonjen na stub i čekao.

Jahač na ždrepcu već se ukazao na prostoru koji je podsećao na trg: bila je to neka vrsta raskrsnice, odakle su počinjale tri uličice.

Bradati lupež osmotrio je došljaka s izvesnim poštovanjem.

Nije izgledao nimalo lakomislen ni naivan.

Očekivao je nekog gradskog hvalisavca koji se pravi vitez ili, u naj-

gorem slučaju, šerifovog pomoćnika koji sanja da jednom bude pravi čuvar zakona.

Ali ovo... Ovo je bilo nešto drugo.

Herman Levin stao je rame uz rame sa Davalosom, fiksirajući vitku figuru konjanika.

Lajsemor je sedeo u sedlu mrkova, na drugoj strani, potpuno smeten. Prsti su ga još „svrbeli” i mirisali na opekline. Prosto je osetio da mu je kugla očešala nokte!

Levin je prstima dohvatio zlatni dolar na gajtanu i okrenuo ga u pravcu jahača. To je činio uvek kad je slutio gužvu. Njegova amajlija trebalo je da ga zaštiti od zla.

— To nije šerif — kazao je potom, mrgodno se meškoljeći u čizmama. — Je li on pucao, Rik?

— Jeste — odgovorio je bradonja. — Mislim da je strelac i po. Djavolska daljina da se pogodi konopac!

Levin se zagleda u svog vođu.

— Nikad te nisam čuo da tako govoriš o protivniku? — rekao je.

— Obično ne stignem da govorim, odmah pucam — iskezi se Davalos.

Levin se osvrnuo oko sebe.

— Grad kao da spava. Nema šerifa, nema nikoga. Sećaš se Maskodija? Dva dana smo im glave držali pod krevetom... I odahnuli su tek kad smo olakšali banku za dvadeset hiljada dolara...

— Dešava se, ali ne računaj na to uvek. Gradovi postaju sve pametniji i oprezniji!

— Pričaj ti to nekom drugom — isceri se Levin. — Kladim se da

odavde nećeš otići praznih džepova?

— Odmakni se — naredi mu Davalos. — Želim da ovom zelembaču očitam lekciju.

— Slažem se. Lajsemor može posle njemu da nabaci laso, a?

Davalos ne odgovori.

Jahač je već bio sasvim blizu.

Izgledalo je da ih ne primećuje.

Okrenuo je konja u pravcu Džoka Elodija koji je najzad počeo da pokazuje znake života. Podigao je glavu i zaječao.

— Ti tamo — proderao se bradonja — kuda si krenuo?

No, činilo se da su reči bile izgovorene u vetar. Jahač je nastavio put.

Davalos izvuče kolt.

— Tebi govorim, pope! — dreknuo je. — Bolje bi ti bilo da sjašeš i da nas moliš za izvinjenje!

Rekavši to, on opali.

Metak je prohujao pored strančevog uha i zadržao se na metalnom natpisu berbeske radnje.

— Baš sam se pitao da li je gluv? — iskezi se Levin. — Izgleda da nije...

Jahač se okrenuo.

Pogled mu se zadržao na Davalosu i kao da mu sledi krv u žilama. Ruka mu oteža i revolver se mahinalno vrati za opasač.

— Kažem ti, slučajno je pogodio laso — cerio se Levin, ne opazajući bljesak u jahačevim očima. — Ne volim ovakve tipove, Rik. Namirisan su, ispeglani, kao bebice! Tja! Nekada su ovakve kicoše uvaljivali u perje i vodali vezane konjima za repove...

— Tako! — kucnuo je Davalos

prstom po čelu. — Pametno je što si stao. A sad, odgovaraj: ti si pucao?

— Čini se — rekao je stranac tihim ali reskim glasom.

— Čini se? Treba li da zavirim u cev da bi pogodio, a?

— Tvoja stvar, burazeru.

— Mnogo se kočoperiš, pope! Tornjaj se sa tog konja, da vidimo kako pocupkuješ na tim lakovanim čizmama?

— Pusti meni tu igru, Rik? — zamoli Levin.

Čovek je već napuštao sedlo.

Levin raširi noge i stavi dlan na kolt.

Tek kad se stranac pojavio, odgurnuvši od sebe šarca, videli su obojica da su mu bedra prošarana širokim opasačem sa srebrnim zakivcima. Sa strane su stajala dva teška kolta, s neobičnim drškama.

— Rik, pa on ima prave topove! — uzviknuo je Levin, ne baš šaljivim glasom.

— Da vidimo tu igru — požurivao ih je stranac.

Nije izgledao nimalo uplašen. Reklo bi se da ih posmatra sa prezirom, kao šugave kojote.

To je zbolelo Rika Davalosa toliko da ga je zaslepilo!

On im se rugao!

Ne rečima, nego pogledom i držanjem.

— Da ti to nije roditelj? — pokazao je Levin na Elodija.

— Ne poznajem ga.

— Zašto se onda mešaš u poslove koji te se ne tiču?

— To nije posao, momak! To je zločin.

— Pa, šta? — iskezi se Levin. — Šta se tebe to tiče?

— Bolje da se izgubite — dobacio im je ovaj ledenim glasom. — Ako se ne varam, šerifova kancelarija je tamo. Kako bi bilo da se sami prijavite?

— A? — zagrcnu se Levin. — Pa, on je porudeo, Rik? Jesi li čuo šta je rekao? Da se prijavimo šeritu? Mora da ga je sunce udarilo...

— Izgleda — složi se i Davalos. — Treba mu malo potprašiti pete!

Lajsemor je poterao svoj mrkova bliže njima.

Oko stranca se organizovao pravi trougao.

Nije imao na oku svu trojicu; mora da je biefirao, pokazujući izuzetnu mirnoću u odnosu na situaciju u kojoj se našao.

Maloprije je iskrenuo glavu, prema Lajsemoru.

— Zaustavi konjića, burazeru — dobacio mu je. — Ne volim da mi greješ leđa!

— Briga nas šta ti voliš ili ne voliš — trijumfovao je Davalos. — Igra je naša! Zapamti!

— Rekoh da staneš — pooštrio je stranac glas.

Vajsemor se smeškao i pravio se lud.

A onda — desilo se!

Čovek je nešto uradio sa rukom, nisu tačno videli šta.

Dugi kraj kaputa s leve strane zapalio se i, sa njega, kao iz džepa — buknuo je narandžasti plamen!

Prasak je bio iznenadan, zaglušujući. Dim je obavio crnoodevenog kicoša a na drugoj strani, Vinton Lajsemor se zaklatio u sedlu kao pijanac.

— Proklet... — zauriao je Davalos, pogoden ovim potezom kao maljem.

I on i Levin su potrgali koltove, ali nekako smušeno, brzopleto.

Brzina kojom je stranac uputio vatru prema Lajsemoru jednostavno im je presekla dah.

Povukli su oružje više instinktivno nego sračunato.

Možda im je to mogao, kasnije, da bude izgovor što nisu uspjeli da nadmaše čoveka u crnom. Revolveri još nisu ni napustili svoja kožna ležišta, a drugi kolt paklenog strelca bio je upravljen u njih.

— Prokletstvo — ponovo je izletelo zapanjenom Davalos.

— Opružite prste, momci — rekao je stranac.

Rik Davalos je znao kad je nadigran. Ali, s Levinom je bilo nešto drukčije; on se teško mirio sa porazom.

Njegov kolt je počeo da se izdiže.

Odjednom, umesto logične reakcije na to, stranac je okrenuo koltove oko prstiju i ubacio za pojas.

Herman Levin je prosto zaboravio da treba povući obarač.

Zar je čovek poblesavio?

Ali, stranac je mirno nabacio pešave kaputa preko drški revolvera i prekrstio ruke.

Rik Davalos se okrenu.

— Šerif — promrmljao je.

XIX

Eldorado je imao čudnog šerifa: da nije imao metalnu zvezdu, svako bi se zakleo da se radi o bogatom trgovcu ili veleposjedniku.

Sav je izgledao uglačan.

Na glavi polucilinder, prugasto sivo odelo s kaputom u struk, čizme od fine, mekane kože, bela košulja i somotska kravata sa dijamtanskom iglom!

Bio je obrijan tako da mu se lice sjajilo od pomade.

Činilo se da mu uspeva, bar spolja, da umakne godinama. Imao je blizu pedeset, a ljudi su mu govorili da izgleda kao četrdesetogodišnjak.

Zbog toga je izbegavao dugu kosu i bradu veću od dva dana nebrijanja.

Imao je tamne, začesljane obrve u polukrugu i vodnjikave, sanjalačke oči. Široka usta držao je uglavnom stisnuta u nekom neodređenom osmehu, koji je mogao da znači i simpatiju i nagoveštaj bure.

Kretao se lagano, izbegavajući da se ne zaprlja suviše u prašini. Na prstima leve ruke nosio je prstenje, na desnoj ništa. Njom se služio samo za oružje.

Nosio je kolt skraćene cevi u furtoli pod pazuhom.

Bio je to izum detektiva s Istoka i on ga je iskoristio za sebe. Tako nije morao da gužva pantalone i ivice kaputa.

Kako je Francisko Dej uspevao da se tako oblači i živi sa šerifskom platom, mnogima nije bilo jasno.

Oni upućeniji slutili su da njihov čuvar zakona ima običaj da se umeša u malo sumnjičavije poslove, od kojih za sebe izvuče korist.

Naravno, sve je to bilo u okviru zakona.

Dej nije nikada nigde pogrešio. Čuvao je svoj ugled, a umeo je i da se nosi sa napasnicima kad je trebalo.

Oni još upućeniji govorkali su, ali sasvim tiho, da je njihov šerif obična bitanga!

Rik Davalos se prilično iznenađio kada je video kakav mu zvezdo nosac dolazi u susret. Sve je očekivao osim uštogljenog, uparađenog Franciska Deja.

Skoro je dobio želju da se nasmeje.

Herman Levin je procedio neku psovku i vratio oružje u fućrolu.

Obračun je izostao. Ili je samo odložen.

Sa zemlje se dizao i Lajsemor, okrvavljenog ramena.

Jedino je Džok Elodi ostao prikovan za tle, teško dišući.

Dolazak šerifa izmamio je ljude na ulicu. Prvi je potrčao Oskar Lemej, vlasnik saluna „Beli pauk”. Odmah je prišao starom Elodiju i pažljivo ga podizao.

— Sta se dešava, gospodo? — upitao je slatunjavim glasom čuvar zakona. — Pucate li iz obesti ili iz potrebe? Dakle?

S njim su se nalazila još dva čoveka.

Jedan je bio debeljuškast, velikih brkova i gustih obrva. Imao je na sebi kockasto odelo i ljubičasti prsluk.

Drugi se nekako „naslanjao” na svoj opasač. Bio je bledunjav, mršav, mrzovoljan i zapušten.

Aleks i Pol Kvintok!

Njihov plaćenik, Milt Matson, držao se na odstojanju od nekih dvadesetak jardi. Činilo se da ih ne poznaje. Klatilo se nezainteresovano, s noge na nogu, osmatrajući krovove i prozore.

Posto nije dobio traženi odgovor,

Dejove usne se rasplinuše u sasvim tanku crtu, a oči bljesnuše.

— Možda nema objašnjenja? — upitao je. — Ko ste vi? Vi, na primer? — okrenuo se prema visokom strancu.

— Sada sam stigao — odgovorio je ovaj. Osetio je na sebi poglede oba Kvintoka.

— Pitao sam za ime — insistirao je šerif.

— Nemam imena.

— Kako to da razumem, stranče?

— Kako hoćete, šerife. Ni ja ne razumem zbog čega su ova tri džen timena vukla po prašini, vezanog, jednog starca...

— Njega? — okrenuo se Dej prema vlasniku saluna koji je podizao ugruvanog Elodija. — Starog Džoka? Mislio sam da je odavno mrtav. Zaista, zbog čega bi ga vukli? Je li čitav?

— Jeste — odgovorio je Lemej — ali, potreban mu je lekar.

Šerif se okrenu prema Aleksu Kvintoku.

— Zamalo da ostanete bez svog čoveka, mister Kvintok — osmehnuo se. — Ako insistirate... načelimo mu dobru sobu i pravu negu.

— Da! Cena nije važna — klimnuo je glavom Aleks.

— Lično ću se pobrinuti za to — poklonio se šerif i ispratio pognut oba došljaka iz Čako Krika. Onu se lagano udaljili prema hotelu „Bela”. — Recite Mardžori da sam vas ja preporučio — doviknuo je Dej.

Rik Davalos je izazivački stajao šerifu na putu. Nije želeo da mu se skloni.

— Kakva vrućina — uzdahnuo je Dej i zavukao ruku pod kaput da izvuče maramicu. — Šteta što vaša senka mister, ne pravi dovoljno hla da za mene — dodao je podigavši glavu prema Riku, a onda iz kaputa izvukao kolt.

— Sklanjaj se! — rekao je oštro.

Po drugi put tog dana na Davalos se srućilo iznenađenje.

— Dole opasače — naredio je Dej. — Neću dva puta da ponavljam.

Više nije izgledao nimalo ljubazan kao malopre, dok su tu bili Kvinokovi.

— Čekajte, šerife... — pobunio se Levin.

Dej opali.

Slučajno ili ne, zrno je smrskalo Levinovu dršku kolta. To je bio dobar znak da sa šerifom nema šale.

— Uhapšeni ste! — predložio im je on. — Tamo je zatvor. Krenite, i ponesite svog prijatelja — pokazao je na smrknutog Lajsemora.

— Pakao! — zarežao je Davalos. — Ne možete tek tako sa nama, šerife!

— Mogu — odgovorio je ovaj. — Odupirete se zakonu i za to vam sle duje zatvor ili kugla u oči. Birajte!

— Imajte na umu da nas je onamatora hulja povukla za nas — zagrmio je Davalos — i da je morao da ispašta za to!

— Zaista? Šta je učinio da je zaslužio bauljanje po ulici s konopcem oko leđa?

— Lagao nas je za zlato — promumla Davalos.

— Zlato? To je on bio, dakle? — skoro se zaceni šerif. — Pa, to je stvarno moglo samo na njega da liči! Nebesa! I vi ste doleteli u Eldorado da iskopate bunar zlata.

— Nije smešno, šerife...

— Naprotiv, žalosno je! Ispali ste budale! Srećom, niste jedini... Svi drugi su otišli, ali, vi ćete zaglaviti u zatvor. Ako imate kakve žalbe, trebalo je meni da se obratite, a ne da uzimate u svoje ruke pravdu. Ne priliči vam to.

— Imate sladak jezik — prime ti Levin. — Slađi vam je od kravate!

— Imaćete vremena da me ogovarate, gospodo — žmirnuo je Dej — obećavam vam bar nedelju dana. I to pod uslovom da Džok Elodi ne potpiše optužnicu.

— Vraga ćemo ostati — planu bradonja — Nema tog zatvora koji će zadržati Rika Davalos!

Šerifovo lice se zateže.

— Čuo sam o tebi — rekao je — ali, to te neće spasti.

— Videćemo!

Davalos je okrznuo pogledom Lajsemora. Njegov partner bio je razoružan posle strančevog hica i nije predstavljao ni slamku spasa za svoje prijatelje.

Šerif je lično dopratio svu trojicu do zatvorskih ćelija. Obrnuo je ključ, a ond ase vratio na ulicu, gde se oko Elodija okupljala gomila sve ta.

— Mesta! — podviknuo je on i začas su mu napravili prolaz. — Kako mu je?

— Biće dobro — odgovorio je stranac u crnom, koji ga je pregledao.

dao i opipavao svojim dugim, tankim prstima.

— Zar ste vi lekar? — upita Dej.

— Pomalo.

— Naš doktor je na putu — počeša se šerif iza uha. — A ja ne bih hteo da Elodiju bilo šta falil!

— Nisam znao da vam on nešto znači? — začudi se Lemej. — Uvek ste ga nazivali „dvobradim jarcom“.

— Čovek menja mišljenje — sleže ramenima šerif. — Ali, da jeste jarac, jeste. I to zlatan!

Saluner sleže ramenima.

Elodi je odavno otvorio oči i mićao ustima. Sve ga je bolelo. Na nekim mestima koža mu je bila odra na do krvi.

— Prenesi ga u hotel — predloži šerif.

— U hotel? — zabezeknu se Oskar Lemej. — Ali... ko će to da plati? Biće mu dobro u mom salunu...

— Rekao sam hotel — pisnu Dej.

— U redu, šerife — slegnuo je Lemej ramenima.

— Zašto stojite svi tu kao kipovi? — okrenu se Dej ljudima na ulici. — Pomozite Oskaru da odnese Elodiju kod Mardžori. Izgleda da vas ima dosta — nasmešio se kiselastim osmehom — ali ne verujem da ste bili u istom broju dok su ovog starca vukljali po prašini, a?

— Šta biste hteli, šerife, da izletimo i poginemo? — javi se neko. — To je vaš posao.

— Jeste — složi se Dej — i obavio sam ga kako treba.

On priđe strancu, na čijem se licu nije mogao izmamiti nikakav određen izraz.

— Čini se da ste obavili moj deo posla ovde, mister? Još nisam čuo vaše ime?

— Nisam ga ni rekao.

— Ne insistiram, ali...

— Onda neka ostane na tome — prekide ga ovaj.

— Ostayete li dugo?

— Nigde ne ostajem dugo, šerife. Ako me ne gnjave, odlazim brzo.

— Zar vas inače gnjave? — smeš kao se Dej. Osećao je da pred sobom ima nekog o kome se čulo i pričalo. Pogledao je u koltove kojima je bio „okružen“ sa leve i desne strane. — To bi svakoga izazvalo — dodao je, pokazujući na oružje. — Neki bi hteli da provere da li zaista umete da ih upotrebite, a neki bi pomislili da su igračkice...

— Nisam revolveraš ako to mislite.

— Nisam ništa naročito mislio — osmehnuo se Dej i kao da se naklonio. — Razumemo se dobro, mister Beziraeni.

On skide polucilinder u znak pozdrava i uputi se prema hotelu „Bela“.

Šareni ždrebac pređe celu ulicu i došeta do svog gospodara. Naslonio je njušku na njegovo rame i lako ga gurnuo.

XX

— Zašto si zabrinut? — upitao je Pol Kvintok svog brata, kad su zatvorili sobna vrata.

Šerif je imao pravo: vlasnica im je odredila zaista najbolje što je imala.

Bila je to velika, raskošna soba zastrvena debelim tepisima i zavesama. Nameštaj se sastojao od ve-

like postelje sa krovom i mrežicama protiv insekata, pisaćim stolom od orahovine, dvema foteljama i niskim stočićem za piće. Ormar se nalazio u uglu, visok skoro do tavanice.

Veliko ogledalo bilo je okačeno na zid kraj vrata.

Aleks Kvintok je u njemu posmatrao svoje smrknuto lice.

Video je i Pola, iza sebe, kako ga merka ispitivački.

— Šta te muči? — upitao je mlađi brat ponovo.

— Video si onog tipa tamo?

— Kojeg? Bilo ih je nekoliko...

— Znaš dobro na koga mislim — prasnu ovaj.

Pol se iskezi na svojstven način.

— U redu, brine te onaj kicoš sa dva topa. Zašto?

— Šta misliš, ko bi to mogao da bude? — pitao je Aleks više sebe nego brata. Razvezivao je kravatu i stavljao preko šipke postelje. Odjednom je disao lakše.

— Otkud bih znao?

— Ne pogađaš?

— Ne! Jedino ako misliš na...

— Reci slobodno. Opisivao sam ti ga otprilike kako izgleda. Čini mi se da bi to on mogao da bude.

— Dok Holidej?

— Tačno!

— Utoliko bolje — iskrivio je Pol usta. — Ne moramo da ga tražimo. Tu je.

— Nećeš ti tražiti nikog — nakoštreš se Aleks. — Samo ćeš slušati moje upute, ništa na svoju ruku. Jasno?

— Ali, ako se on umeša?

— Umešaće se ako ti pokažeš svoj brbljivi jezik — zapreti rukom naj-

stariji Kvintok. — Ne želim nikakve gužve dok ne obavimo posao, inače..

— Inače?

— Inače ću te uništiti!

Pol se uozbilji. Ovo je bilo rečeno kao istinsko obećanje.

— Ako ne možemo da sarađujemo kao braća — nastavio je Aleks — onda mi nisi potreban. Možeš da odeš kuda ti je volja, ali tek kad ti ja dam znak. Pre toga bićeš mi stalno na oku.

— U redu, ostavićemo probleme za kasnije — odmahnuo je Pol šakom. — Možda bismo u međuvremenu mogli da mislimo na lepše stvari?

— Koje na primer?

— Na primer vlasnica ove jazbine.. Zgodna, a?

— Nisam primetio.

— Ja jesam. Gledala me kao zmija žabu. To mora da nešto znači...

— Rekoh da mi budeš stalno na oku — podseti ga Aleks.

— Do đavola, zar nemaš toliko poverenja, Al? Neću se valjda igrati pištoljem u krevetu sa ženom?

— Zaboravio si nešto.

— Šta to?

— Ta Mardžori... šerif nas je preporučio kod nje. Kad sve to sabereš, onda tu ima neke veze: šerif i ona.

— Pitaću je.

— Izbegavaj gužvu! — opomenu ga Aleks, izuvajući čizme. — Nismo došli ni na provod ni na sprovod. Je dini cilj nam je taj Elodi. Čim se malo oporavi, mi nastupamo,

XXI

Stara skitnica sa Crnog Vrha otvorila je oči; pomislio je da se nalazi na drugom svetu, jer sve je bilo nepoznato i suviše lepo za njegove pojmove.

Ružičasto obojena tavanica, beli zidovi, zavesa kao purpurno nebo pri zalasku sunca, postelja koja miriše i ugiba se pod njegovim kostima...

Telo ga je bolelo, ali, glava mu je bila čitava i još uvek bistra.

Setio se svega: onih tipova, lasa, konja koji mu izmiče ispred očiju, prašine koja ga guši, zemlje što lomi.

Nebesa!

Kako se onda našao ovde? Poslednje što je video bilo je lice Oskara Lemeja.

I sada ovo!

Uspeo je da se pridigne, namesti jastuk malo više, a onda da sedne.

Prvo što je pomislio posle toga bilo je bekstvo!

Za njega je ova lepa soba bila kao kavez.

On, koji je navikao na svoju kolibicu, čist vazduh i lutanja, osećao se poput uhapšenika.

Kad je već odlučio da ustane, vrata su počela da se otvaraju.

Neko je ulazio oprezno, da proveri spava li to on ili je možda budan. Čemu da se pretvara?

Očekivao je svakog drugog, ali nikako šerifa!

Glatko izbrijano lice čuvara zakona u Eldoradu rasplinulo se u zadovoljan smešak kada je zatekao

Elodija budnog. To je pokazivao na sve moguće načine: licem, pokretima, hodom.

Starac to nikako nije shvatao!

U svakoj drugoj prilici, ranije, Francisko Dej ga je dočekivao kao pravog jarca. Ponekad je čak i meketao za njim, očekujući da se oni oko njega iskidaju od smeha.

Nekoliko puta mu je pretio zatvorom ako ne prestane sa sitnim smicalicama i podvalama.

Jednom ga je dugo ispitivao otud mu zlatni prah. Sumnjao je da krade! On, Džok Elodi, koji je pola života proveo u brdima Kalifornije!

A tog dana, tog popodneva, šerif mu se osmehivao kao najboljem prijatelju.

— Stari jarče — pozdravljao ga je još sa vrata — kako tvoje kosti? Ne zveče više?

Elodi je poverovao da iza Deja ima još nekoga. Razočarao se kad se uverio da je sam.

— Kako si? — navaljivao je šerif. — Možeš da govoriš?

— Mogu — odgovorio je Elodi. — Nisu me vukli za jezik...

— Bravo! — uzviknuo je ovaj. — Tvoj duh je kao nekada, nesaalomiv i vedar! To cenim, Džok!

Onda je seo na postelju, kraj njega.

— Šta ti treba? — pitao je.

— Ništa! Samo odeo...

— Odelo?

— Naravno! Ne mogu u gaćama u svoju kolibu?

Šerif se smejaio i dalje.

— Samo se ti odmaraj, Džok! Imas vremena za tvoju kolibu, ne puštam te neoporavljenog u onu divljina. Ovde imaš sve: prvoklasnu hranu,

negu, postelju, piće... Šta god zaželiš!

— A zašto sve to? — zapita starac, naslutivši da s time nije sve u redu. Čime je zaslužio toliku pažnju? Pogotovu šerifovu.

— I da znaš — nastavio je da zabarušuje Dej — uhapsio sam onu trojicu! Odmah!

No, to nije učinilo naročit utisak na Elodija.

— Hteo bih da vidim Oskara — rekao je.

— Zašto njega? — nabra nos šerif.

— On mi je prijatelj... Hoću da ga vidim...

— Dobro, videćeš i Oskara, ali prvo da te upoznam sa dva džentlmena iz Čako Krika!

— Koji su sad pa ti?

— Treba da sklope posao sa tobom.

— Sa mnom? Vi se šegačite, šerife!

— Ni najmanje — podiže se Dej. — Dobićeš taman toliko da se celog života nemaš brinuti za svoju budućnost! Zar to nije fino?

— Hoću Oskara — tvrdoglavo je kazao Elodi.

— Posle, Džok, posle...

— Hoću sada — bio je tvrdoglav starac — ni sa kim drugim neću ni reć da proslovim... I kvit!

Zatim je prekrstio ruke i stisnuo usta.

Dej uzdahnu. Uspeo je da se opet osmehne.

— Poslaću ti Oskara — kazao je — ali, obećaj da ćeš da razgovaraš s onim džentlmenima.

— Ništa me ne košta da razgovaram — obećao je starac.

— To volim — klimnuo je šerif i izišao.

Elodi je čuo kako se, spolja, okrenuo ključ.

Prokletstvo!

Pa, njega su držali zaključanog?

Šta je smerao Dej? Ko su ti ljudi sa strane koje mu je naturao na razgovor? Šta su oni imali S NJIM da razgovaraju?

Nestrpljivo je iščekivao dolazak vlasnika saluna „Beli pauk“.

Činilo mu se da je prošla čitava večnost dok on nije naišao. Saluner je ušao, ali je sa vrata odmah stavio prst na usta i tako mu dao na znanje da ćuti.

— Šta je? — tiho upita starac kada se Lemej približio.

Ovaj pokaza prema vratima.

— Čuvaju te — kazao je.

— Ma ko?

— Šerif je postavio stražu ispred tvoje sobe. Ne znam šta se to dešava, Džok?

— Ja sam tebe zvao da mi to ti kažeš — progunda Elodi. — Ne želim ovde više da ostajem, razumeš?

— Ja ti ne mogu pomoći — odgovorio je Lemej.

— Zar se napolju ništa ne šuška?

— Zavisl — odmahnuo je glavom Lemej.

— A ko me je skinuo sa konopca, Oskare? Zar nije neko pucao... Sećaš se?

Krčmar je slegnuo ramenima.

— Neki stranac te je spasao daljih muka — kazao je. — Posle se sukobio s onima i svašta bi bilo da se nije umešao šerif.

— Veliš stranac? Ne znaš ko je? Odakle je?

— Ne zna niko.

— Gde je sada?

— Ovde je, igra poker

— Voleo bih da ga vidim... Da mu se zahvalim.

— Ne liči na nekoga ko gori od želje da mu zahvaljuju. Čudan neki čova. Nego... sa šerifom su još dva stranca, Džok. Izgleda da se nešto dogovaraju.

— Rekao mi je da neka gospoda hoće sa mnom da razgovaraju — mrštio se Elodi. — Ne sviđa mi se to. Zašto me ne ostave na miru? Zašto me ne puste u kolibu?

— To pitaj šerifa.

— Nema pravo da me silom ovde zadržava! — podviknuo je Elodi. — Neka hapsi ubice, a ne mene!

Lemej se podiže.

— Idem — reče. — Šta da učinim za tebe?

— Izvadi me odavde!

— Kako? Da pucam okolo? Znaš kakav je Dej...

Elodi klonu na jastuk.

— Neka me đavo nosi ako išta razumem — promrmlija je.

Vrata su se ponovo otvorila i pojavio se šerif. Nije bio sam, pratili su ga Aleks i Pol Kvintok.

Francisko Dej je očima davao znak Oskaru Lemeju da izađe napolje. Krčmar se dvoumio: očigledno da se protiv starog Elodija pripremala neka zavera.

Jer, čim je šerif slatkorečiv, onda se nalazi u nekoj igri gde zveče dolari.

Šta je to Elodi imao, a da niko nije znao, pa ni on, Lemej?

— Nadam se da ste se ispričali — podvukao je Dej svoje reči, gledajući pravo u oči krčmaru.

— Nismo — progundao je Elodi.

— Izgleda da ste sve vreme bili pred vratima, šerife.

— Doći ću opet — javi se Lemej i mahnu rukom prema starcu.

— Znaš koga bih voleo da vidim?

— podsećao ga je ovaj, izdižući se.

— Pa... — oteže krčmar — videću, ali...

— Hajde izlazi, ne zamaraj ga! — požurivao je Dej i skoro izgurao Lemeja napolje.

Elodi je kroz poluotvorene kapke posmatrao došljake.

Nisu mu se dopali.

Onaj bledunjavi naročito. Mrzovoljno se premeštao s noge na nogu i dosađivao se. Lice mu je bilo lupesko, podmuklo i ubilačko.

A kad je šerif sa takvima na „ti“, onda je u pitanju neka „mučka“.

Elodi nije bio naročita junačina, ali godine i iskustvo su ga naučile da više nema pred čime uzmicati. Smrt je ionako bila nadnesena nad njim, dan ranije ili kasnije, zar je bilo razlike?

Zato se naoružao prkosom i zluradošću, čekajući da Francisko Dej razjapi svoja sladunjava ali pokvarenjačka usta.

— Džok — počeo je on zatim — ovo su Kvintokovi, iz Čako Krika. Poslovni ljudi. Čuješ li me?

Stranac je žmirnuo.

— Učinilo mi se da spavaš — primetio je šerif.

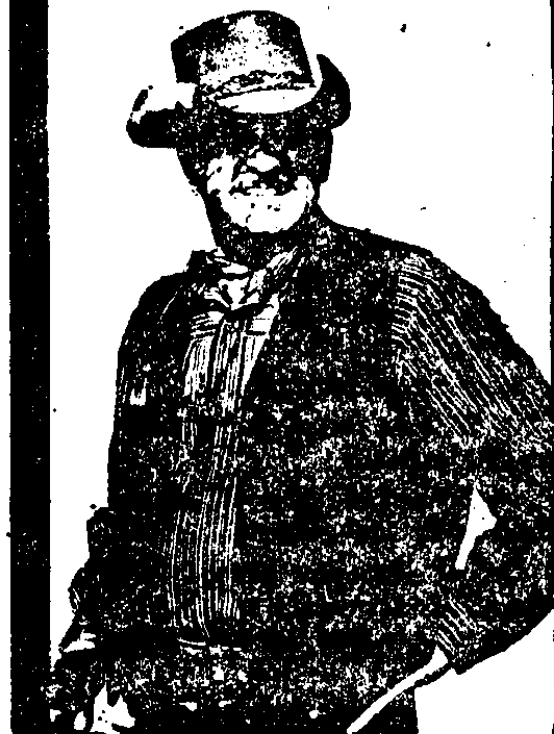
— Odspavaću ako mi se ne bude svidelo to što govoriš.

Dej se osmehnu prema Kvintokovima, izvinjavajući se. Mora da je stari još bio pod šokom kad se tako ponašao.

7 Oni su zainteresovani...

SVAKE SUBOTE VAJAT ERP

★
AVANTURE
LEGENDARNOG
ŠERIFA
VAJAT ERPA
★

— Čekajte! — prekinuo je Aleks šerifa. — Mogu mu i ja reći...

— Onda izvolite — ponudi mu šerif mesto u fotelji pored postelje.

— Neću da okolišim — naglasio je nastariji Kvintok — iz dva razloga: žuri mi se, to je jedno, a drugo, vi ste još slabi.

— Šta hoćete? — upita Elodi nabusito.

— Hoću da otkupim zemljište kraj Crnog Vrh — izbaci Aleks Kvintok. — Dajem pet hiljada dolara, odmah!

Starac razrogači oči. Činilo se da ga je visina otkupa pogodila kao maljem. Bio je to novac koji on, svakako, nikada nije imao u životu.

Tako je mislio šerif, ali Aleksu ne promače iskra podrugljivosti u Elodijevim zenicama.

— Šta kažete na to? — upitao je on.

— Nisam vas dobro razumeo — odgovorio je polako starac, da bi dobio u vremenu. — Govorite li to o mom parčetu zemlje?

— Da!

— Ko vam je rekao da prodajem?

— Niko — snađe se Aleks — ali smo došli da vam ponudimo lepu sumu za nju...

— Onaj deo, gde je moja koliba?

— Tačno! Danas sam izjahao i pogledao malo. Odgovarala bi mi.

— Zbog čega?

Aleks Kvintok se neubedljivo osmehnulo, izmenivši pogled sa Polom, koji je stajao kraj prozora i posmatrao starca s najvećim prezirom.

— To nije važno — kazao je Aleks malo zatim — imam svoje razloge.

— Imam i ja — prkosio je Elodi

— da je ne prodajem.

— Ako treba, povisićemo za hiljadu dolara...

— Ne dolazi u obzir!

— Džok — umeša se šerif žustro — pa, ti si lud! Zar da propustiš jednu takvu priliku? Pa, ona tvoja zemlja, brat bratu, ne vredi ni pola te sume! Ne pola, ni četvrtinu...

— Baš zato! — jogunio se Elodi. — Ako neko daje tako mnogo za nju, onda ona vredi.

— Logično — složi se brzo Aleks — koliko vi tražite?

— Ne tražim ništa.

— Kako?

— Ne želim da je prodam, to je bar jasno, mister... kako ono re-koste da se zovete...?

— Kvintok.

— ...mister Kvintok! Uzalud ste dolazili u Eldorado.

— Ipak razmislite.

— Ne želim da razmišljam.

— Daću vam sedam hiljada — nudio je Aleks, koga je počeo da obli-va znoj. Nasuprot njemu, Pol se cerekao bezglasno.

— Ne! — odbijao je starac.

— Ali, Džok — nervirao se šerif — šta ti je? Pa, to je gomila para, hej!

— Možda za vas, šerife, ali ne za mene!

— Ne shvatam!

— Ta zemlja je moja — podiže starac svoju mršavu ruku — moja godinama! Na njoj sam proveo veliki deo života, srastao sam sa šumom, poljem, drvećem, pticama, grmovima, travom... razumete li? Ako bih je prodao, to bi bilo kao da prodajem svoje dete. Deo sebe!

— To su samo reči — odmahnuo

je glavom Aleks. — Kad se malo oporavite i razmislite, videćete da sam ja bio u pravu. Novac je prava stvarnost, a ne vazduh.

— Vi to ne razumete — uzdahnuo je Elodi.

— Ponuda važi do sutra ujutru — ustao je Aleks, zadržavajući ljubazan, pokroviteljski ton. — Siguran sam da ćete se predomisliti.

— Što ste vi sigurniji, mister... mister Kvintok, ja sam sve tvrdoglaviji.

Šerif huknu, iznenađen neobajanjem njegovim stavom Džoka Elodija.

Njemu su braća Kvintok obećali hiljadu dolara ako uspeju da sklope posao sa starim, a on ga izigrava kao da naslućuje dogovor. Uostalom, do sutra ujutru se može slomiti i jača priroda nego što je skitničina.

— Ipak, trebalo bi da se malo odmori — kazao je Dej. — Nije mu bilo lako, vukli su ga vezanog po zemlji... to čoveka ošamutil!

— I ja mislim — dobacio je Aleks, mada nije verovao u ono što govori.

— A ja mislim da bi s njim trebalo drukčije — javi se Pol Kvintok.

Brat ga prostreli pogledom, ali ne uspe da mu zbriše ironičan osmejak na ustima.

— Pošaljite mi Oskara — povikao je Elodi.

— Odmaraj se ti samo, Džok — umirivao ga je šerif. — Posete bi ti samo škodile.

— Do vraga, pa nemam groznicu! Neka dođe bar Ajra?

— Neće doći niko!

— Zar sam uhapšen?

Mat Dilon

odabrani stripovi svakog
1. u
mesecu

— Za tvoje dobro, Džok, za tvoje dobro — smeškao se šerif i lagano zaključavao vrata.

Elodi je ostao sam.

Po iskošenim zracima, koji su kroz prozor padali na sobne zidove, starac je zaključio da je kasno popodne. To je značilo da ovde leži najmanje pet časova, možda i više.

No, on nikada nije ležao ako je mogao da stoji na nogama.

Odbacio je prekrivač i dodirnuo bosim nogama pod.

Na sebi je imao nečiju široku pižamu, ali svoje mokasine, pantalone, tregere i potkošulju nije video.

Pogledao je svuda, zavirio u ormare, pod krevet, i ništa.

— Prokletstvo — gundao je i šljapkao po sobi — odneli su moje krpe! Ko zna, možda su ih i bacili negde?

Polako je povukao bravu. Bila je zaključana.

Odšetao je do prozora, otvorio i bacio pogled napolje.

Na žalost, bila je to strana koja je gledala u dvorište a ne na ulicu. Nije mogao nikoga da dovikne, nikog da pozove u pomoć. A šta bi i vredelo, kad je šerif bdio nad njim kao kobac!

Zašto su zapeli za taj komad zemlje kod Crnog Vrha?

Šta ima tamo, a da on ne zna?

Da nije neko, naopako, pronašao ZAISTA zlatnu žilu? I to oko njegove kolibe?

Međutim, ništa neće moći da sazna iz ove sobe. Bio mu je neophodan čist vazduh i, možda, malo lutanja... Tako ga bar ne bi gnjavili, jer ne bi bio tu.

Elodi se vrati postelji i sede. Čerprkao je po svojoj belo, razdeljenoj bradici i razmišljao kako da utekne iz hotela.

Bilo je previsoko za skok sa prozora. To njegove kosti ne bi podnele.

Vrata nije mogao da otvori. Čak i kada bi uspeo, onaj stražar spolja bi dotrčao i otpremio natrag jednim sasvim običnim udarcem noge pozadi!

Džok Elodi je sedeo i čekao... čekao...

U predvečerje, Elodi je ustao. Neko je počelo da se mračti. U sobi su predmeti počeli da se rasplinjuju i menjaju oblik.

Starac skide sa lampe abažur, odmeri je u rukama, a onda se uputi prema vratima.

Više nije mogao da okleva.

Nogom je odgurnuo sto sve do prozora. Zatim je izvukao fioku i nju zavitlao u staklo.

Verovao je da će se prasak čuti u hodniku, a to je najviše želeo.

Onda se vratio do vrata, s lampom u ruci.

Čuo je brze korake.

Neko je zastao pred vratima, a onda se okrenuo ključ.

Upalilo je!

Vrata su ostala neko vreme odškrinuta. Čovek je sigurno pogledom pretraživao sobu. Video je krevet, a onda razlupan prozor. Mora da je pomislio da je starac skočio kroz njega...

Elodi ugleda cev revolvera, a zatim i glavu stražara.

Nije sačekao da se pojavi ceo.

Skupio je svu svoju preostalu snagu i raspalio ga lampom po temenu.

Čovek je poleteo napred, glavom prema podu. Šešir mu je sletao pre nego što je pao. A kada se ispružio po tepihu, posut gasom i komadima stakla, Džok Elodi hitro zatvori vrata.

— Tako — kazao je, kikoćući se — nije stari Džok još za bacanje, kako misli šerif.

Imao je malo muka dok je čoveka dovukao do postelje. Tu mu je skinuo čizme, pantalone, košulju i šešir, a njega na jedvite jade utovario gore, pod prekrivač.

Onda je zbacio pižamu, ugurao je u crmar, a na sebe navukao stražarevo odelo.

Bilo mu je malo preveliko, ali, bar se u njemu mogao pojaviti na ulici. Kada je slučajno zastao pred ogledalom, skoro se uplašio.

Kao da se sudario sa nekim drugim čovekom u istoj sobi.

— Džok, ne ličiš ni na šta — isplazio se u ogledalo, a zatim oprezno odškrinuo vrata.

Hodnik je bio prazan.

XXII

U sobi, na levom krilu hotela „Bela“, Aleks Kvintok je mirno pod nosio Polovu nervozu. Revolveraš ga je prvo peckao, a onda otvoreno napao.

— Al, video si matorog? Zainatio se i ne odstupa. Kao da sumnja u nešto...

— Nema veze, Pole. Sačekaćemo jutro.

— Zašto da čekamo? Njegov odgovor će biti isti.

— Do vruga, Pole, pa, šta hoćeš?

— Da odemo do njega i da ga nateramo da potpiše.

— Kako?

— Pusti mene da ja to izvedem — iskezio se ovaj.

— Bilo bi možda suviše bučno — usprotivio se nastariji Kvintok. — Uostalom, stari je tamo siguran. Šerif je postavio jednog čoveka da pazi. I još nešto... ako neko treba da pritisne starog jarca, nekó to učini njegov šerif! On je kadar za novac i rođenu majku da pridavi.

— A ako i on posumnja i počne da nas ucenjuje?

Aleks prvi put pokaza istinsku nervozu.

— Suviše si zloslutan, Pole! — dreknuo je, pocrvenevši od gneva. — Ako ti se ubija, idi! Izvuci kolt i pucaj!

— Znaš da ne mislim na to — prekide ga ovaj, zadovoljan što je brat izgubio svoju hladnokrvnost. — Taj šerif je lukav. Liže nam ruke, dok ne ispipa ima li za njega većeg čara od hiljadu dolara! Zapamti šta sam ti rekao.

Aleks je ćutao.

— Da odem tamo? — upita malo kasnije mlađi Kvintok.

— Ako je do toga — promrsi Aleks — otići ćemo zajedno.

Pol se iskezi.

— Kladim se da ćeš imati njegovu zemlju još večeras!

Aleks je odustao od vezivanja kravate i samo je obukao kaput. Poneo je torbu sa svojim papirima i gotov novac. Po njemu, trebalo je prvo pokušati legalno. Možda će „miris“ novčanica promeniti odluku kod starog tvrdoglavka.

— A ako sretnemo šerifa? — upitao je Pol, dok su koračali osvetljenim hodnikom prema glavnom stepeništu.

— Srećemo ga već — pokazao Aleks napred.

Francisko Dej kao da ih je celo veče baš tu iščekivao.

Bio je nasmejan, uslužan, pognut za naklon, sijao je kao luster.

— Gospodo, pretpostavljam kuda ste krenuli... — rekao im je bez uvoda. — Da va mše pridružim?

Pol Kvintok nije mario za Dejovu uslužnost, ali vredelo ga je pretrpeti izvesno vreme.

— Šeta vam se po mesečini? — upita bezobrazno.

— Naravno, mladiću — složi se šerif — pogotovu ako pada u sobu Džoka Elodija.

Aleks se nasmeja glasno i prijateljski potapša Deja po ramenima.

— Zadovoljstvo je raditi sa takvim šerifom — kazao je.

— Osetim kad to treba — kliberio se Dej.

Zašli su ugao zapadnog krila i ušli u hodnik gde su se nalazile sobe druge kategorije. U jednoj od njih nalazio se i Elodi.

Šerifovo lice odjednom je postalo zabrinuto.

— Čudno — promrmljao je.

— Šta je čudno, šerife? — uznemiri se Aleks.

— Nema Dastija.

— Ko je Dasti?

— Čovek koga sam postavio da pazi na sobu i ne pušta nikog unutra.

— Možda je skočnuo na piće — komentarisao je Aleks.

Njegov brat je bio drukčijeg mišljenja. On je naslutio da se desilo nešto nepredviđeno, pa je skoro potrčao napred, s rukom na koltu.

Pred vratima je izvukao oružje i sačekao Aleksa i šerifa.

— Ključ je s ove strane — promumla Dej — ali... otvoreno je?

Ušli su sva trojica odjednom, gurajući se.

Na podu se nalazila neka mrlja, smrdelo je na gas, a pod Polovim čizmama krenuli su parčići stakla.

— Do vruga — opsovao je Francisko Dej — nema ga! A vrata nisu razvaljena, već lepo otključana spolja.

— Nekako ga je namamio — zaključio Pol Kvintok i zbaci prekrivač sa postelje. Tamo je još uvek ležao ošamućen šerifov čovek — ali bez odeće!

— Dvobradi jaraci! — uzviknuo je šerif s mešavinom besa, ali i divljenja. — Nasamario je Dastija, ali i nas! Mora da je blizu!

— I ja mislim — procedio je Pol i izleteo napolje.

— Polako! — sustiže ga Francisko Dej. — Ne želim da kod Marđžori, u njenom hotelu, stvaram paniku. Naći ćemo Elodija... ali, bez žurbe.

— U pravu je — podrža Aleks šerifa. — On neće daleko. A ako oseti da ga jurimo, onda će sve njegove sumnje biti osnovane!

— U redu — zareža Pol — uzdržaću se još ovog puta, ali...

Šerif poravnala svoj kaput, namesti i kravatu, iskašlja se, a potom krenu prvi napred.

Pol je koračao poslednji, s pakosnim smeškom na licu.

**DOK
HOLIDEJ**

**svakog
1.
u
mesecu
u
vašem
kiosku
nova
epizoda**

**svakog
1.
u
mesecu
u
vašem
kiosku
nova
epizoda**

**DOK
HOLIDEJ**

On je i dalje smatrao da su njegovi metodi ubedivanja najjednostavniji i najefikasniji.

I najbrži.

Možda je i Elodi to isto naslutio pa se trudio da dobije u vremenu i umakne. No, sreća ga je napustila vrlo brzo. On nije umeo da se snađe po hodnicima velikog hotela, a kada je našao put za izlaz, ugledao je šerifa i njegove prijatelje.

Presekli su mu put!

Starac je gundajući okrenuo leđa glavnom ulazu i sišao nekim uzanim stepeništem prema podrumu.

Ali uskoro je, psujući, zaključio da se nije našao u podrumu već u nekoj zadimljenoj sali gde su ljudi tiho sedeli za stolovima i okretali karte!

Koliko je pokeraša bilo za stolovima, toliko se nalazilo posmatrača iznad njih.

Starac nabi šešir na glavu i prišunja se najbližem.

Nisu obraćali pažnju na njega.

Ponadao se da šerif i oni njegovi poznanici iz Čako Krika neće zaviriti u ovu salu.

A i ako dođu, tražiće malo i produžiće dalje. Jer, Džok Elodi nije više imao na sebi vunenu kapicu, hozentregere i potkošulju. Ličio je na sve ostale oko sebe.

Sto pored koga je stajao bio je najpretrpaniji. Imao je najviše „kibicera” i najveću gomilu para na stolu.

Tek tada se zagledao u igrača, na čijem su hladnom licu počivale oči njegovih partnera.

Setio se, kao kroz maglu, čoveka na šarenom konju...

Pucanj...

Laso odjednom više ne vuče... prašina...

Da li je to bio on?

Predosećao je da su mu šerif i Kvintokovi na tragu. Kako da se izvuče? Kako da ih nadmudri?

Ako je ovaj lepo obučeni čovek pucao u konopac da bi prekratio muke nepoznatom starcu, onda on nije mogao da bude loš čovek!

To je bila prosta, zdrava filozofija Džoka Elodija.

Morao je nekako da mu se približi.

Progurao se, pognute glave, do samog kockara. Kada je on najzad izbacio svoje karte i naneo partnerima težak uzdah razočarenja i očaj, starac se saže i došapnu:

— Moram sa vama da govorim, mister...

Stranac nije reagovao. Kao da ga nije ni čuo.

— Čujete li? Samo dva minuta... Molim vas

— Zašto? — upitao je preko ramena čovek u crnom šeširu.

— Preobučeni sam, ne smem ovde... Ja sam onaj stari jarac koga ste spasili lase... Konj me vukao, ali...

Stranac je ćutao.

Promešao je karte, složio u špil i stavio na sredinu. Onda je rekao,

— Da predahnemo pet minuta, džentlmeni?

Elodi odahnu.

Ispravio se, a tada su ga prepoznali. Neko se nasmejao glasno i pokazao u njegovom pravcu:

— Gledajte „dvobradog”, ljudi! Obukao se za pogreb!

— Ili za venčanje!

— Džok, zar te onaj konj nije odvuкао u Kaliforniju? Šta si to tako lepo pričao onim strancima da su došli da ti tako zahvale?

— Gde ti je kapica, tregeri?

— Na šta to ličiš, Džok? Izigravaš revolvraša... Hajde, sedi da igramo pokera! Jedan dolar protiv tvoje vrećice zlatnog praha?

Starac je bacio pogled na stepenice i uzmakao.

Čovek u crnom je zapalio cigaretu i dopratio ga do zida, odakle je počinjao mali bar. Vlasnica hotela „Bela“ je mislila na sve: žedni igrači mogli su, posle kraće pauze, da nastave s igrom ili da se opiju do besvesti!

Elodi je već siguran da se nije prevario: stranac je zaista bio taj koji je pucao.

— Brendi! — naručio je ovaj mlađoj ženi koja je posluživala.

— Ja... ne bih ništa — odgovorio je starac, uhvativši upitan pogled svog spasioca s ulice.

— Govorite — kazao je zatim je jednostavno.

— Hoćete da kupite zemlju? — upitao je Elodi iznebuha.

Stranac se trgao.

— Zemlju? — bio je iskreno iznenađen. — Zašto bih je kupio?

— Daću vam je skoro badava... hoćete?

Čovek je odmahnuo glavom, izbacujući veliki kolut dima od koga je Elodija zagolicao nos.

— Je li to nešto slično priči o zlatu? — upitao je.

— Ne — brzo je odgovorio starac — već ne želim da je dam onima, sa šerifom. Daću je vama!

— Meni ne treba zemlja, čoveče! — odbio je ovaj.

— Svejedno, kupite je! Inače će me šerif naterati da je prodam onima iz Čako Krika.

— Čako Krika? — ponovi stranac kao odjek.

— Jeste... Došla su dvojica, ne sviđaju mi se. Zapeli da im prodam to parce, daju mi sedam hiljada dolara za njega. Zamislite. Sedam hiljada! Tu nešto nisu čista posla, ali... ne dam! Nimalo mi se ne dopadaju ti Kvintokovi...

— Rekoste Kvintokovi? — trže se stranac.

— Poznajete ih?

— Čuo sam za njih.

— Oni traže moju zemlju, moju kolibu... Ne znam zbog čega im je stalo. Ali, ne dam im! Šerif me je zaključao u sobu i postavio jednog stražara, da ne umaknem...

Kockar ga pogleda.

— Pa, izgleda da ste umakli — konstatova.

Elodi se nasmeja i namignu.

— Stari jarac još ima mozga, stranče... Ali, oni me jure! Pošto-poto hoće tu zemlju... Zašto je vi ne kupite? Daću vam je za hiljadu dolara, odmah. Vi ste dobar čovek. Neka vam pripadne sve što je na njoj. Pa, i moja koliba...

— Rekao sam da me zemlja ne interesuje — odgovorio je stranac. — Ja se nigde ne zadržavam više od nekoliko dana. Neću ni ovde.

— Ali...

Odjednom je začutao i ustuknuo. Kao da se krio iza strančeve siluete, da ga ne vide.

— Evo ih — prošaputao je.

Čovek se nije okretao.

Ispijao je piće, držeći čašu i cigaretu u istoj ruci.

Džok Elodi nije više imao kud. Iza leđa se nalazio zid, ispred nje ga izveštačeno nasmejano šerifovo lice.

Aleks i Pol Kvintok pratili su Deja na odstojanju.

Ljudi su za trenutak zaboravili na karte.

Francisko Dej je pripremio prstom prema Elodiju.

— Džok, nije trebalo ono da uradiš! — kazao je. — Bolestan si ustao iz postelje, a udario si svog bolničara...

— Mislis stražara? — ispravi ga ovaj. — Još dobro stojim na nogama, pa, prema tome nisam bolestan...

— Jesi, jesi — ubeđivao ga je Dej. Zastao je sasvim blizu stranca u crnom. — Kako bi bilo da se lepo vratiš, a?

— Ni mrtav!

Osmeh se izgubi na šerifovim usnama, ali, samo za časak. Ponovo se pojavio čim je progovorio.

— Razgvaraćemo o tome kasnije. Podi sa mnom!

— Ne dam zemlju! — uzjogunio se Elodi. Brada mu je drhtala, ruke su se jedva držale ivice bara.

— Rekoh: kasnije ćemo o tome. Podi!

— Je li uhapšen? — upita naglo čovek u crnom i primi na sebe prekoran Dejov pogled.

— Nije! Zašto vas to brine? — upitao je sada šerif.

— Zato što radim kod njega...

— A?

Bilo je to iznenađenje i za Elodi-

ja i za čuvara zakona. Kao da nisu dobro čuli.

— Kako to mislite?

— Maločas sam iznajmio revolver ovom staremu. Pet centi na dan.

— Vi se sprdate sa mnom — naroguš, se Dej, zaboravivši na poslovličnu ljubaznost ispod koje je obično uspešno skrivao svoja prava osećanja.

— Nemam nameru, šerife. Dajte mi dobre dokaze da je on zaslužio hapšenje.

— Vi niste advokat.

— Nisam! Samo brinem da ostane čitav.

— To prepustite meni... On je bolestan.

— Od čega boluje?

Dej napravi pokret šakom oko glave

— Posle onog vučenja na lasu... poremetio je. Napao je mog čoveka i zamalo ubio!

— Ja mislim da je on sasvim zdrav.

— Vi mislite? A otkud vi to znate?

— Razumem se u ljude.

— Da niste doktor.

— Jesam!

— Ma nemojte? A koji ste vi doktor, ako nije tajna.

— Ja sam doktor Džon Henri Holidej. Obično me zovu Dok Holidej.

Francisko Dej zaneme.

Buljio je u kockara kao u utvaru.

Aleks Kvintok se povukao do sa mog brata i laktom ga opomenuo da se uzdrži.

Ljudi za stolovima oborili su karte, ali ne i poglede.

Nešto hladno je prostrujalo prosto rajom i popelo se uz kičmu.

— Dok Holidej? — istisnuo je Džok Elodi i onda razvukao usta na obe strane. — Pakao! Pa, to je najbolje što sam mogao da čujem za poslednjih deset godina!

— Ipak je on — promrsio je kroz zube Aleks Kvintok. — Samo nam je on trebao...

— Ja brinem o njemu — odazvao se Pol, procenjujući Holideja. Nije zapazio ništa što bi ga odvrátilo od namere da mu pokopa reputaciju.

— Rekao sam ti da se smiriš.

Francisko Dej nije bio oduševljen saznanjem da je slavni kockar u Eldoradu.

— To je neka šala, to sa pet centi — rekao je.

— Nije — umešao se Elodi.

— Onda je vaš kolt jeftina roba — podsmehnula se šerif. — Ja sam čuo nešto sasvim drugo?

— Zavist sa koje se strane kolta nalazite, šerife?

— I još nešto — ubacivao se Džok Elodi — ako nekome budem prodao zemlju, njima neću! — pokazao je prema Kvintokovima. — Pre ću je podeliti pijancima u Eldoradu!

Pol Kvintok zagrizao usne i pođe napreo.

Aleks ponovo upotrebi svoj lakat.

— Hajdemo — pozva ga. — Idemo na vazduh...

Šerif se premišljao.

Nije mu išlo u račun da nateže celu tu stvar Pogotovu što se i kockar svesno ili ne, upleo. Jutro je moglo da bude pametnije od večeri. Džok Elodi će morati da se otisne prema Crnom Vrh, kad-tad.

— Zaboraviću na sve to — nasmejao se Dej, šireći ruke. — Kao da ništa nije bilo, Džok! Lep povod, mister Holideje...

Povukao se, poklonivši se nekoliko puta.

Lice mu se smeđuljilo, ali, iza te maske nalazio se pakleni gnev.

— Sad* je najopasniji — došapnuo je starac. — Nešto sprema, ali ne znam šta.

— Ja bih nastavio igru — reče Džordžijanac.

— Ja... ne znam šta bih da se vi niste umešali?

— Zar me niste zbog toga podigli sa stolice?

— Mogli ste i da ne ustanete...

— I ja se pitam zašto nisam.

Napustio je Elodija i seo na svoje mesto. Ponovo se dim popeo prema tavanici; ljudi su se, poput kruna cveta u suton, sklopili nad igračima.

Starac je glupavo blenuo na tu stranu.

Nije još smeo da izlazi gore. Mora da su ga čekali. Kako da se oslobodi te napasti?

Kako?

XXIII

U zoru, Pol Kvintok je povukao zavesu i pogledao na ulicu.

— Odlazi — rekao je.

Aleks se podiže sa postelje i priđe.

— Sam?

— Zasada!

Dole, Džok Elodi je skakutao ulicom, osvrćući se. No, niko mu se nije isprečio na putu. Suviše se lako dočepao vazduha, a zatim i konja.

Nečiji belac nalazio se na ulici,

osjedlan i slobodan. Prosto je mamio Elodija da ga uzjaše i on je to učinio. Hteo je da ga iskoristi jedan deo puta, a onda pusti natrag, čim se dokopa Crnog Virha.

— Je li naleteo na konja? — pitao je Aleks, umivajući se.

— Uzjahao je — cerio se Pol. — Postao je konjokradica, kao što smo i planirali.

— Sad kreni — dobaci Aleks. — Ja ostajem... i ne znam gde si.

— Naravno — zateže mlađi brat kopču na opasaču i proveri magacin kolta. — Daj mi to što treba da potpiše... Vraćamo se danas za Čako Krik.

— Siguran si da treba da odeš sam? — pitao je brat.

— Bez brige. Stari će potpisati sve što mu poturim pod nos.

— U redu! Ipak, budi oprezan. Svedoci su nepoželjni.

— Postaraću se da me vide samo lešinari.

Mlađi Kvintok je mahnuo rukom u znak pozdrava i napustio sobu. Aleks je ostao kraj prozora.

Video je kako Pol trči prema ko njušnici. Malo kasnije, pojavio se na riđanu. Za trenutak je zastao, pogledao u njegovom pravcu, prema prozoru, a onda nastavio put.

Nije se žurio.

Matori jarac sigurno je žurio u svoj brlog. Bila je to prilika da nekoliko puta dobro proveri ima li iza njega ili la strane žive duše.

Činio je to u početku, a onda je batalio svu opreznost.

U tako rane časove nijedna druga budala osim njega i starog Elodija ne lomata se po preriji.

Kada je već pomislio da se koli-

ba starog pustinjaka nalazi negde na domaku, iznenadio se kada je ugledao svog belca kako mu ide u susret!

To nije predvideo!

Mislio je da će ga zateći kod Elodija i napasti ga za krađu konja, a posle primorati da potpiše prodaju. Imao je u džepu sedam hiljada dolara! Toliko je Aleks odredio da plati.

Vraga će platiti!

Ponudiće mu hiljadarku... A ako se pobuni, dobiće nokat! Dovoljno je da mu ugura cev kolta u usta i zapne oroz!

— Prolazi, đavolji sine! — dreknuo je na belca i udario ga čizmom.

Uskoro je izbio na čistinu, odakle se videla koliba, sa polomljenom ogradom, panjevima, zelenom travom okolo, gomilom suvih drva...

Izgledala je tako oronula i jadna, u prirodi koja je blistala pod rosom i prvim sunčevim zracima.

Pol Kvintok se uputio pravo ka kolibi.

Elodija nije video, no, ubrzo ga je čuo!

Iz kuće se prvo pojavio dim, a onda se čuo prasak neke stare puške. Olovo je buknuo vrlo blizu revolveraševog uha. Brda su odjeknula, ptice su uzletele sa krošnji drveća u nebo.

— Matora hulja — graknuo je Kvintok i skrenuo riđana.

— Natrag! — čuo se Elodijev glas iz kuće. — Natrag ili pucam.

— Došao sam samo na razgovor! — proderao se Pol.

— Nema razgovora — odgovorio je kreštavim glasom starac. — Ovo

je privatan posed... natrag ili pucami!

— Datu ja tebi, jarče matoril!

Puška ponovo planu, ali Kvintok se već nalazio van sedla.

Sad je bar imao dobar razlog da ne odugovlači sa pričom. Starac je tražio nevolje, dobiće ih!

Zaobišao je kolibu u trku. Znao je da se puška, koju Elodi ima, mora ponovo napuniti posle dva hica. A za to je trebalo više vremena nego što je on utrošio da se dokopa ulaza.

Nogom je izbio trošna vrata i zatekao starca s dvocevkom, unezvere no, očajnog, sateranog u ćošak.

— Na mene pucaš, a? — zarežao je Pol.

Elodi uhvati pušku za cev i visoko podiže.

— Da te nisi približio! — zapretio je drhtavim glasom.

Kvintok se zacereka.

— Baš si smešan, jarče! — kazao je i zabacio glavu. — Umesto što vitlaš tom starudijom, bolje da potpišeš prodaju ovog krša i dobićeš na ruke hiljadu dolara.

— Hiljadu? — primeti Elodi. — Zar nije više sedam?

— Nije — cerio se Pol. — Sest zadržavam za sebe, kao proviziju.

— Ništa ja ne potpisujem.

— Hoćeš!

Potom je pritisnuo obarač.

Puška je izletela iz Elodijevih ruku, udarila o zid a onda pala na zemljani pod.

— Sad ćemo razgovarati, na moj način — zakorači Kvintok.

Džok Elodi se povuče prema suprotnom zidu.

Revolveraš izvuče papir iz džepa i stavi na sto. Onda je podigao kolt.

— Potpisuj! — naredio je.

— Nikada!

— Skinuću ti jedno uho — lagano je izgovorio Pol — zatim i drugo. Ako se i tada ne opametiš, smrskaću ti kolena. Posle toga dolaze na red ruke... i na kraju glava. Dakle?

Starac je ćutao.

Činilo se da polako popušta. Možda je i voleo zemlju na kojoj je živeo, ali, čemu bi mu služila ako ova propalica ostvari svoju pretnju.

— Dakle, imam utisak da pristaješ — dobacio je Kvintok. — Evo, stavi potpis... i izgubi se.

— Kuda?

— Kuda hoćeš! Samo da te ne vidimo više u ovim krajevima, matoril! Ovde će postojati Kvintokovi, dugo, dugo vremena...

— U redu — klimnuo je glavom starac — ali mi reci... zašto je važna ova zemlja?

— Mogu ti reći, jer ćeš potpisati i ovako i onako — nasmejao se ovaj. — Ovuda će proći železnička pruga. I tvoja zemlja će vredeti deset puta više nego sada.

— Deset puta više...? Znači, to je...

— To je!

Elodi ponovo ustuknu.

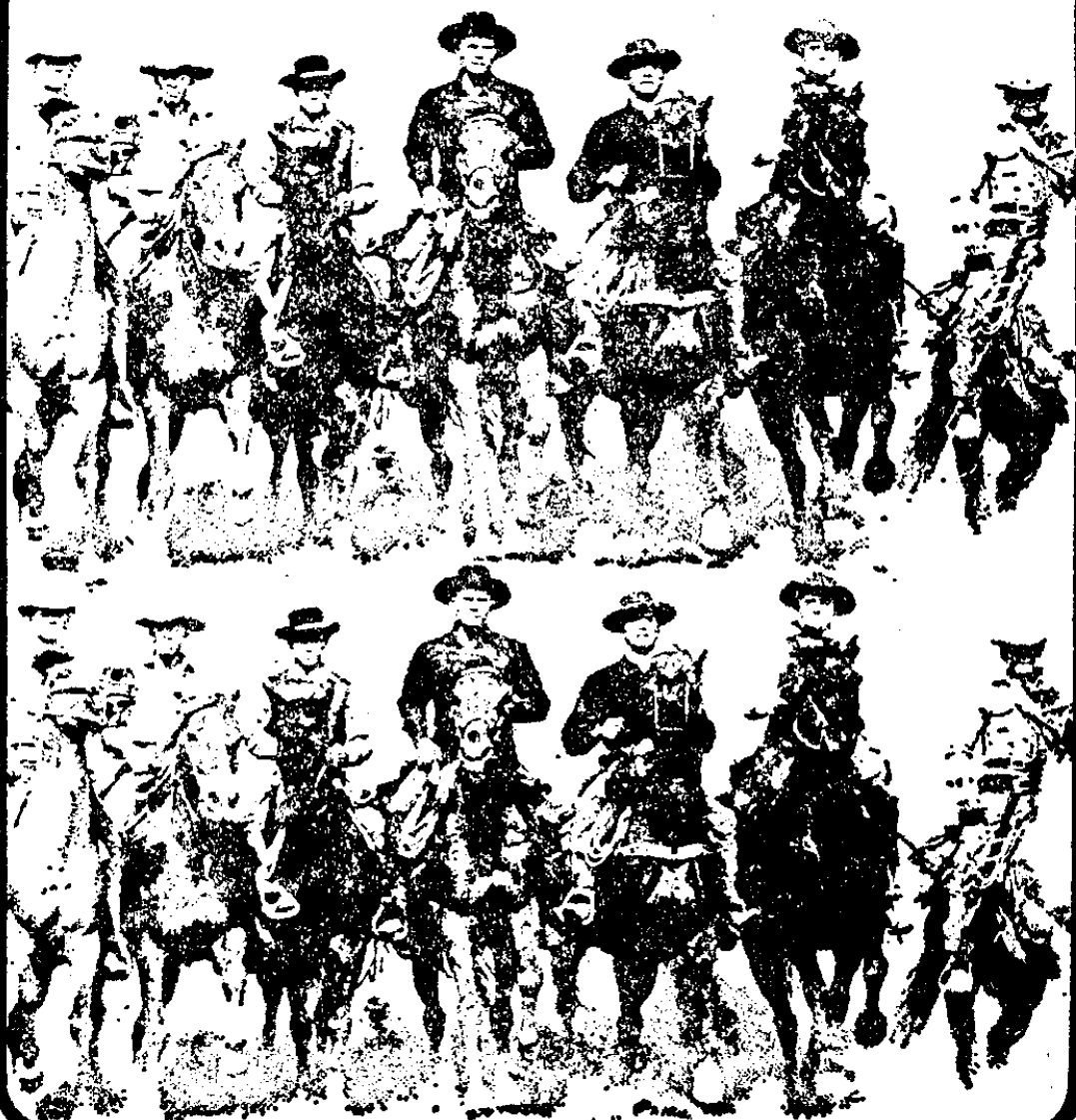
— Onda bolje da crknem — povikao je.

Napolju je zarzao konj.

Pol Kvintok malo iskrenu glavu. Da li je to učinio njegov ridan ili nečiji drugi?

Nije imao vremena da lupa glavu o tome.

svake subote **VAJAT' ERP**

Nećija silueta pokrila je niska, ulazna vrata i Elodijevo lice živu.

— Dok... — uzviknuo je.

Pol Kvintok se baci u stranu, pucajući.

Čovek iz Džordžije uzvratila istom merom. Nije se sklanjao, nije uzmičao.

Pol Kvintok se praćaknu i okrenu oko sebe. Uspeo je da klone na kolena, zamagljenih očiju, posivela lica.

Umirao je!

Barutni dim obavijao je kockara, lebdeo po unutrašnjosti kolibe kao zmija satkana od magle.

Džok Elodi je ozareno posmatrao svog spasioca. Pojavio se poput duha, i to u vreme kad se još jedino bog priziva u pomoć.

— Pazite! — povikao je kockar i ponovo istrgao kolt.

Zakasnio je za prokleti delić sekunde.

Umirući, mlađi Kvintok je smogao snage da ispaliti metak u starca.

Onda mu je Holidejeva kugla raznela čelo.

Starac je jednom šakom držao mesto gde je bio pogođen a drugom se pridržavao za policu s posuđem.

Krv se razlivala po košulji, zalivajući pod.

Kockar prekorači mrtvog Kvintoka i pažljivo spusti starca na ležaj.

— Ne... — zakrkljao je ovaj... — iznesite me napolje...

Podigao ga je kao perce. Nije imao ni pedeset kila.

Oči su mu se zaustavile na plavetnilu iznad Crnog Vrh. To ga je ezračilo iznutra nekom neobičnom svetlošću.

— Dok...

Kockar raskopča košulju: nije imao izgleda. Džok Elodi se nalazio na početku svog večnog putovanja. Verovatno je i sâm bio toga svestan.

— Dok, ova zemlja... tuda će proći pruga...

Kockar je pogledao prema Crnom Vrh. Bio je obasjan, vlažan i nedokučiv.

— Pruga... Moja zemlja će vredeti mnogo... Dok, to je za mene bio „eldorado“, a da nisam znao...

Šarac kao da je osetio smrt. Prešao je da pase, podigao glavu i tužno zarzao.

— Ipak ste... stigli da me...

— Bio sam pošao za Tulsu — reče kockar.

Starac zaklopi oči.

Kada ih je ponovo otvorio, pogled mu se priljubio uz Crni Vrh.

Sunce se na brdu sve više ukazivalo, sve više gorelo.

A trnulo je u Elodijevim zenicama.

— Zbogom... — prošaputao je starac jasnim glasom. — Zbogom, „eldorado“...

— Zbogom — rekao je i kockar, skinuvši šešir.

XXIV

Vreme je odmicalo i Aleks Kvintok je postajao sve nervozniji i zabrinutiji. Pol se nije vraćao, mada je trebalo po svim pravilima da bude u hotelu pre pola časa.

Pošto više nije mogao da izdrži na jednom mestu, nasjtariji Kvintok navuče kaput i siđe u hol.

Uskoro se obreo na ulici.

Serif Francisko Dej kao da ga je čekao. Žurno mu se pridružio s druge strane ulice, noseći u ruci komad papira.

— Mister Kvintok — pozdravio ga je učtivo kao i obično — stiglo je pismo za vas.

— Za mene?

— Da! Iz Čako Krika, doneo ga je Don Farlej jutarnjom kočijom.

Aleks prepozna Midov rukopis.

Kao da mu nešto stade pod grlom. Predosećao je loše vesti, ali, još nije znao kakve.

Pismo je bilo vrlo kratko:

„Aleks, vrati se odmah. Novine iz Vičite donele su članak o pruzi. Ne ide preko Čako Krika, već na Kiler Kemp. Sve je propalo. Dođite. Mid“.

— Nemoguće — uzviknuo je Kvintok i prebledeo. Činilo se da će pasti. — Nemoguće...

Počeo je da gubi glas, da se zacementira. Serif priskoči da ga podrži.

— Šta se desilo? — pitao je.

— Nemoguće — ponavljao je ovaj, buljeći pred sebe — to je nemoguće... To je neka greška, tolike godine... Nemoguće!

— O čemu se radi, mister Kvintok? — kopkala je šerifa sadržina pisma. — Je su li tako loše vesti? Neka nesreća? Gde vam je brat?

— Brat? — zažmiri Aleks, kao da se iz sna vrća u stvarnost. — Brat... je otišao da...

Ona je učutao.

Na početku ulice ugledali su jahača. Bio im je već poznat.

Dok Holidej!

Vodio je sa sobom jednog ridana i preko njega prebačeno nečije telo.

Aleks je znao čije je.

Ali, zaboravio je šta treba sada da oseća. Jednostavno su zakazala sva čula; zurio je ispred sebe i nešto šaputao.

Francisko Dej ga za trenutak ostavi i side sa trema hotela na ulicu.

— Šta se desilo, Holideje? — upitao je oštro.

— Malo pucnjave, šerife?

— Je li to... Kvintok? — pokazao je rukom na nepokretno telo.

— Jestel

— Ko ga je ubio, do đavola?

— Džok Elodi.

— Džok... Nebesa! Ne verujem u to! Zašto?

— Hteo je da iznuđi potpis za zemlju a ovaj se nije složio s tim.

— Gde je Džok?

— Mrtav je! Sahranio sam ga pred kolibom, tako, da može da gleda u Crni Vrh.

Serif se okrenu prema Aleksu.

No, ovaj je tupo gledao u njihovom pravcu, ali, malo je bilo verovatno da ih opaža i razume.

— Još neka pitanja, šerife? — upitao je kockar.

— Kako da se baš vi desite timo? — sumnjičavo je nakrenuo glavu Dej.

- Prolazio sam — odgovori ovaj.
— A onda sam čuo pucjavu.
— I to je sve što imate da kažete?
— I to je dovoljno, šerife.
— Kuda ćete?

- Na jug!
Okrenuo se u sedlu, kao da obuhvata ulice, krovove, prozore i nebo nad gradom. Zatim je istisnuo samo dve reči.
— Zbogom... Eldorado!
I otišao!

KRAJ

SVA PRAVA PRIDRŽANA

Odgovorni urednik: Svetožar TOMIĆ

Izdaje i štampa NIP „FORUM“ Novi Sad, Vojvode Mišića 1.

Štampano: 21. novembra 1975.

Oslobođeno osnovnog poreza na promet mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine.

broj 413-279/73 od 10. maja 1973. godine.

PORUČNIK BLÜBER!

U STRIPOTEČI

decembar 1975.